

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జనవరి నెల 9-వ తేది శనివారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ దశమి ౧౦.

No. 317
సంచిక ౩౧౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే కలనకలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన జ్ఞానముగలుగదు

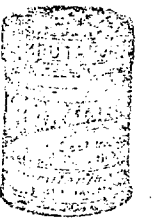
అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
జెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్: 11-కి రు 6-4-0. ప్రతియింటు నుండవలసింది.

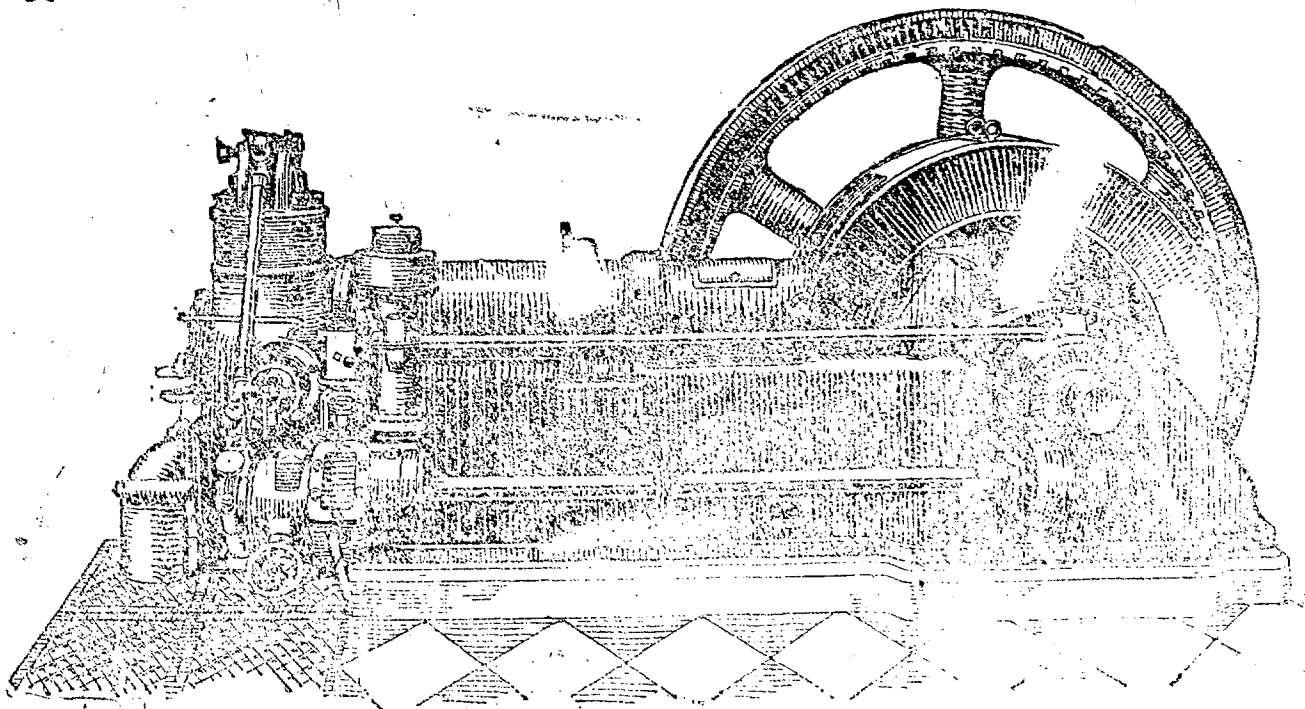
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 219 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ది రస్ట్ నాట్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కడులును.
హాట్ బల్బు, ప్లవ్, మాగ్నెటా,
మున్నగునవి లేవు

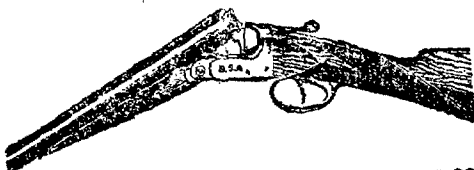

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతపిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యోటలాగుకు వ్రాయును
మద్రాసులో ఫోల్ విజంట్లు, మాస్సి ఆండుకో, లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తహల్ బెల్ట్ నెం 60, మద్రాసు.

(388)

3068

యం. వి. రామానుజాచార్య అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కాయ సిద్ధి మ క ర ధ్వ జ

మీరు ఈటానికను తప్పక సేవించవలెను.	<p>లేదనుములు, ఆకలి మందనిందుట, వీపునొప్పి, ప్రారంభదశలోనున్న కుష్టు రోగము, నెలరోగము, కుటుంబకత్తెయ్యి, దుష్ట స్త్రీ సంబంధమైన వ్యాధులు మొదలగునవి బాధగా వుండును.</p> <p>నిరహాయకరమైన, సమృద్ధమైన, శాశ్వతముగా వ్యాధినివనుదున్న టానిక్. మీరు శాశ్వతమైన ఆరోగ్యము నిచ్చును. ఒకసారి ఉపయో</p>	<p>20 దినములకు సరిపోవు 40 మాత్రలు ధర రూ 10</p>
---	--	--

SHINE INK WORKS Ltd., BEZWADA.

షైన్ యింకు వర్క్స్ లిమిటెడ్ బెజవాడ

(1913 సంగీతం ఇండియన్ కంపెనీ ఆర్ట్స్ ప్రకారము రిజిస్టరు చేయబడినది.)

భారతదేశపు సాభాగ్యము దేశము పరిశ్రమల యభ్యున్నతిపై నాధారపడియున్నది. మనకు కావలసిన వస్తువులన్నియు మనదేశమువందే నిర్మింపరచి మనదేశము చిద్రోములకు బోకుండునట్లు చేసినగాని మనకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము లభింపజాలదు.

మనదేశములోని యపరితమగు భవము, అప్పు సిరాలు, ఫాంట్ సిరాలు, వ్రాతసిరాలు మొదలగు సిరాలకై విదేశముల కర్మింపబడుచున్నది. దీనిని నివారించుటకు మనదేశములో సరియగు సిరాకంపెనీలులేవు. ఇట్టి లోపమును దీర్చుటకై ఈ తంపెనీ స్థాపింపబడినది.

ఈ కంపెనీ యభివృద్ధికి చాలవరకు ప్రయత్నాలు తోడ్పడుచున్నారు. దేశోద్ధారక కాగితాన్ని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారు యీ కంపెనీ ద్వారానే నొకరుగానున్నారు. జిల్లాబోర్డులు, తాలూకాబోర్డులు యితరస్థానిక సంస్థలన్నియు క్రమముగ 'పేక్' యింపును నాదులు కంటికి రెంచుచున్నవి. ఇదివరకే 'పేక్' యింపును మంచివ్యాపకముకలదు. కాన కంపెనీకి మంచిలాభము రాగలదు.

ఈ కంపెనీ మాల్కవము 20 వేల చాచాయలు, భాగము 1 కి పదిరూపాయలు చొప్పున రెండువేల భాగములగు విభజించు బహిషక, భాగములయొక్క ప్రభావంతో రు 5-0-0 అబ్దుల్లాటు మెంటు కాగానే రు 5-0-0 లను యివ్వవలెను. నిరుపేదలు నైతము భాగములకొనుటకు మీగ నుడువట్లు స్వల్పతరీన నిగ్గయింపబడినది. భాగములు గైకొన్నవారు తాము లాభమును భాగములమేగాక బేయిపరిశ్రమలకు చేయూతకొనని దేశాభ్యుదయమునకు తోడ్పడినవారు కాగలరు.

కత్తెనామె గరికామొహరములుప్రాప్త్యైక్యములుతెప్పించుకొనుడు.

నూతనదుకాణము

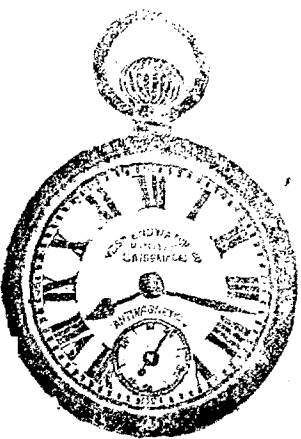
చిరాసమును గమనింపుడు 287 ఎస్టేషనేడు

అన్ని జాగాలనుండి పట్టణప్రముఖులు వగైరాలు, స్థానములు, సర్జులు, పాస్టికులు, టన్నారులు, స్వదేశీ చెక్కులు,

బహుశః, సామాన్య భావన మొకటికని భావన స్వేచ్ఛగా మార్చి. ఇంతకు పదిహేన్ల వద్ద 1 కి ధర రు 4-4-0

K. S. Muthiah & Co., 287 Esplanade, M A D R A S.

చెప్ప ఎందుకేబు, లీవరుగడియారములు

నె.నె.	16	పై జాబి	"హాట్" 4	జ్యాయలుది ర్వు	14	16	పై జాబి	ర్వు	11
"	16	"	"షన్ డెస్" 7	"	17	17	లెన్సుకారముగలది		17
"	18	"	"మాట్ లెస్" 7	"	19	19	పెండిది		21
"	16	"	"	7	"	20	పెండిలేగ్గుది		27
"	15	"	"	7	"	21	"		25
"	15	"	"స్ట్రోమ్మి" 7	"	20	20	మాడల్ కం 1, 2		26
నె.నె.ది	16	"	"హాట్ లెస్" 7	"	హంటింగు	31	సగము హంటింగు		38

పై గడియారములన్నియు ఒక సంవత్సరము పూర్తిపత్రముతో సహా సరఫరా చేయవలెను.

నె.నె.	16	పై జాబి	"కాంపెటివ్" 15	జ్యాయలుది ర్వు	28	28	పెండిది ర్వు		83
"	13	"	"హాట్" 15	"	"	30	"		36
జ్యాయలుది	16	"	X 0 X 15	"	"	43	హంటింగు		50
పెండిలేగ్గుది	16	"	"కాంపెటివ్" 15	"	హంటింగు	43	సగము హంటింగు		48

ఇన్నింటి కెందు సరిగ్గాని పూరిష్కముతో సరఫరా చేయబడును.

Khader & Yousuf Bros. Watch & Clock Dealers since 1888,
Govt. & Ry. Suppliers, 58—59 Rattan Bazar Row, Madras

సర్వమత తృతీయసమావేశము

అధ్యక్షుల అంగీకృతవాచము

మూడవనాడు సాయంకాలము పథము చివ్విందుడు ఆ
 పక్షములపై శ్రీ సర్వానందస్వాముల వా రిటుల ముపన్యసించిరి:

“వివిధమతములనుగూర్చి ఉపన్యసించిన వక్తలకును ఉపన్యాసములను శాంతముగాను సావధానముగాను శ్రద్ధతోను ఆలకించిన శుభ్యులకును వందనముల నర్పించుచున్నాను. పదకొండు మతములనుగూర్చి నేటి సభలో నుపన్యసించబడెను. వీనిలో యూద, క్రైస్తవ, యిస్లాం మతములు పెంచితిమి మతములు పోర్చీమతము, యిరేనియను మతము, హిందూ, జైన సిక్కుమతములు హిందూమత సంబంధములు దైవో, అదైవో విశిష్టాదైవతైవ సిద్ధాంతములు కేవలము హిందూమతమునందలి విభాగములే, రోమను కాథలికు మతము మున్నగు ఉపమతములు కొన్నికలవు గాని యిట్టి సభలలో తాము పాల్గొనజాలమని వారు వ్రాసిరి.

(పతి మతమునందును నాలుగు ప్రధానాశ్రమములు కలవని స్పష్టమైనది. (1)నమ్యకము (2) వేదాంతము (3) నీతిశర్మములు (4) అధ్యాత్మిక రహస్యము. సెంటికు మతములకు నమ్యకమును నీతిశర్మములును ప్రధానములు. ఇస్లాంమత ప్రతినిధి వేదాంతమును పరిహసించెను. అధ్యాత్మికరహస్య మునలే లేదనెను. మానవుడు తనచిత్తమును దైవచిత్తమునకు వశపరచినచో ముక్తి కలుగు" నని యూహముత ప్రతినిధి మండిచెను.

“మానవుడు సంపూర్ణగా భగవంతున కౌత్ససమర్పణ చేయుటయే భగవద్రాజ్యము” అని క్రైస్తవమత ప్రతినిధి గూడ మరింత నిశ్చయించెను. ఇప్పుడు యూద క్రైస్తవ మతములు గూడ వేదాంత ఆధ్యాత్మిక రహస్య భాగములను విస్మరించుచు న్నారు గాని వెనుక చాలమంది ఆధ్యాత్మికరహస్యమునందుగాఢ విశ్వాసమును కలిగియుండి ఆనియములను దీక్షతో ననుసరించుచుండిరి. ఆధ్యాత్మికజీవన ప్రారంభమునను విశ్వాస మనసరమే గాని అంతకంటెను స్థిరమగు మానసికానుభవము పరియొకటి కలిగినగాని ఆత్మకు నిజమైన జ్ఞానోదయము కలిగినచో నీవిశ్వాసము నిలువజాలదు. మనసునకుగల సత్యగ్రహణాతురతను నివారించజేయుదగినది వేదాంతమే. అదియే మతమునను మూలాధారము. క్రైస్తవమతవిఖ్యాతికి నెయింటు ప్రాస్తున్న మున్నగు మహాభక్తులే కారకులనియు యిప్పటికిని వారి యశ్వేంద్రులు దివ్యజ్యోతులవలె ప్రకాశించుచునే యున్నవనియు చరిత్రవలన తెలియగలదు. ప్రతిమతమునకు ఆధ్యాత్మిక రహస్యము గట్టి పునాది యగుటచే దానిపై నాధారపడి భక్తి సభివృద్ధి నొందించుకొన గోరువారు పలువురు యిప్పటికిని క్రైస్తవ మతమునందు కలరు.

“సత్యేశ్వరుడు సర్వశక్తుడు, కరుణాపయోనిధి అని నమ్మి అతనికి సర్వవమర్శణము చేయవలెను. నీతిగర్భములు ముఖ్యము” అని యిస్లాం మత ప్రతినిధి నుడిచెను. ఇస్లాం మత మునందుగూడ ఆధ్యాత్మికగౌరవాన్వయము గలదు. దానినే సుఫీజము అందురు. ఈ మూడు సెమిటికు మతముల వారును మతకర్తల ఉపదేశములనే ప్రమాణములుగా నమ్మెదరు. మత కర్తలు భగవద్వాక్యములను ఆరికించి వానినే లోకమునకు ప్రకటించిరని గూడ నమ్మెదరు. ఇహలోక జీవనమును భగవదిచ్ఛానుసారము జరుపుట ముఖ్యమని వారి భిక్షాసము.

ఫాస్ఫీ మతమునకుగూడ నిట్టినమ్మకము లే కలవు. మంచి
తలంపులు, మంచిమాటలు, మంచిపనులు ముఖ్యము.

హిందూమతమునందలి విభాగము లగు మతములుగూడ
విశ్వాసమునకును నీతికర్మములకును ప్రాధాన్యము నిచ్చును గాని
వేదాంత ఆధ్యాత్మిక విషయములు గూడ
ప్రధానము లే యని తెలుపును. ఈ మతము
నందలి భిన్నతాఖిలను గూర్చి ఉపన్యసించినవారందరును శ్రుతి
స్మృతి పురాణాదులనే ప్రమాణములుగా చూసిరి. మహర్షుల
ఆధ్యాత్మిక రహస్యానుభవములుగూడ ఆధారములుగా నైకొని
రి. మానవుని మేధాశక్తి అత్యల్ప మగుటచే ప్రాపంచికతర్క
ము ఉన్నతసత్యమును సహింపజాలదు. దానిని తెలియటకు
మహర్షుల ఆధ్యాత్మికరహస్యానుభవమే ముఖ్యసాధనము. ఆధ్యా
త్మికభేదాన్ని సమ్యక్ముగూడ నవసరమే గాని అది ప్రభవ
సోపానము మాత్రమే.

బాధమతము హిందూమతమునుండియే కలిగినది. బుద్ధ
దేవుడు హిందువుగానే పుట్టెను. హిందువుగానే సిద్ధిబొందెను.
ప్రాచీన హిందూమతమునందు తేనిదానిని దేనినిగూడ బుద్ధునూ
త్రిక్రొత్తగా బోధించియుండలేదు గాని వివాదాస్పదముల
గు వేదాంతవర్ణన వస్త్రీటిని బహిష్కరించెను. సరియగు జ్ఞాన
ముతో సత్కర్మల నొనరించుచు భౌతికజీవనమునందు ముఖకార

మును త్యజింపవలెనని బోధించెను. వక్త లెవరును భగవంతు డిట్టి వాడని వర్ణింప లేదు. భగవంతుని వర్ణింప వారంభింపగానే అస్ర మేయడగు భగవానునకు పరిమితి యేర్పడును. భగవంతుడు దేశ కాలావచ్ఛేదముల శత్రుడు డనినచో సామాన్య ప్రజలు గ్రహింప జాలరు. మనుష్యులు సాకారులుగాన భగవంతుడు గూడ సాకారుడనియే కొందరు భావించెదరు. భగవంతుడు తన ఆకృతితోనే మానవుని నిర్మింపలేడుగాని మానవుడు తన ఆకృతితో భగవంతుని కి ప రి మ ా ణ ము ను కల్పించుటయే గొప్ప పాపము. దీనినందరును ప్రతిదినమును చేయుచునే యుండుదురు. పరస్పర జ్యేష్ఠ ము ల తు ను మ రి క ల హములకును గూడ నిదియేకారణము. అన్ని మతములును భగవంతుని మూడు విధములుగా నిరూపించెరు. సంపూర్ణుడు నిరాకారుడు. సాకారుడు. భక్తునికి మేలు చేయుటకు భగవంతుడు సాకారుడగును. దిక్కు భగవంతునకే యీమూడు అస్త్రములు ఉండును.

సర్వోత్తమత్యమునుగూర్చి శివకేశవుల భక్తులు కలహించుచుండుదురు. వీరు కేవలము విశ్వాసమునే ఆధారము చేసికొందురుగాని సహేతుకవాదము సంగీకరింపరు. చిన్నపిల్లవాడు తన తండ్రియే సర్వజ్ఞుడని భావించుట యెట్టిదో వీరివాదము గూడ నట్టిదే. మతసామంధత్యమును సరితేయుటకు వేదాంత మవసరమును. నమ్మకము సహేతుబద్ధముగూడ నైనచో అపుడు సహజాత్యాత్మికతీవ్రతాభివృద్ధి కడీ చాల సహాయక మగును. హిందువులకు వేదాంతము ప్రధాన మగుటవలననే వారికి పరమతపదనము హెచ్చుగా కలిగినది. ప్రతిమతమునందును గూడ సత్యము కలదని వేదాంతము బోధించును. నీళ్ళను ప్రోక్షించినంతమాత్రమున ఒకనిమతము మారజాలదు. సహేతుకమగు నమ్మకము కలిగిననే మతముమారుడు కావుననే హిందూమతము ఎన్నడును వ్యాపక మతముగా నుండలేదు. భగవంతు డొక్కడే. ఆ భగవంతుని యెదుట క నేకమాద్యములు కలవు. అదియే వివిధమతము లనబడుచున్నవి.

అన్ని భేదములు ఏకమేయనియే అన్ని మతములును ముఖ్యముగా బోధించుచున్నవి.

మనుష్యులందరును సమాను లను భావమును హిందువులు బాగుగా వృద్ధిచేసికొనవలెను. అటుల చేసినచో మతసంబంధములకు కలహము లన్నియును అంతరించును. ఇట్టి సర్వమతసభలలన నిది చేపూరుగాక అని స్వామిలవారు నుడివరి.

The safest, simplest, strongest and the most advantageous Oil Engine with many improvements.

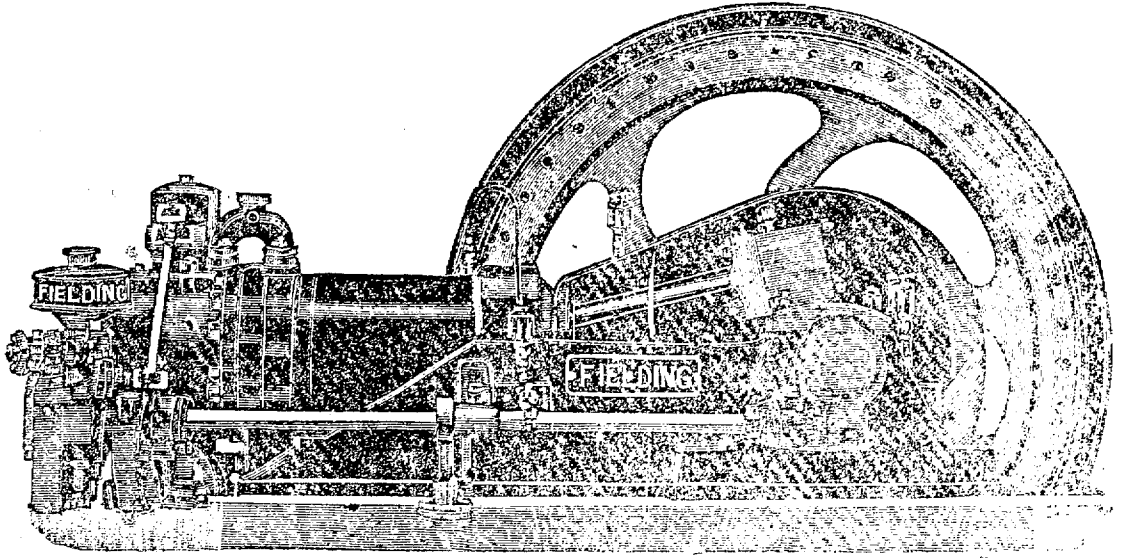
“ఫీల్డింగు”

వేటెంటు సేప్టీ క్విక్ స్టారింగు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

వేపరైజరు స్ట్రపుతో కాల్పవలసిన అవసరములేకుండగనే

586

రెండే నిమిషములలో స్టార్టుకాగలను.

వీటిసామానులు చాలాబలముకలవిగా నునుంచి టెంపరు కలవిగాను వుండుటవల్ల చాలాకాలము అరిగిపోకుండా పనిచేయుటలోను లోడ్లు లాగుటలోను యీ యింజనులు చాలా ప్రసిద్ధిచెంది వున్నవి. క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు బహు తక్కువ. ఎటువంటిమిడ్డి క్రూడు ఆయిలుతో నయినను బహు చక్కగా పనిచేయును. 52 బి. హెచ్. పి. వరకు అన్ని సైజులు యెప్పుడున్న స్టార్టులో వుంచబడును. ధరలు బహుసరసముగావుండును.

సోల్ ఏజెంట్లు:—డి.ఎల్. శాస్త్రి అండుకో, 12, తంబుచెట్టి వీధి, మెద్రాసు.

బ్యాంచి ఆఫీసు, కొత్త అగ్రహారం, విజయనగరం.

యిదివరలో జార్జి డ్రాల్సు

లైను సబ్బును

వాడకుండిన తప్పక వాడిచూడుడు

యిదివరలో దీనిని వాడినవారిని అడిగిన దీని సుగుణములు తెలియును. మరియు మీరొకసారి స్వయముగా వాడిన తప్పక ఆనందము తృప్తి కలుగుటయే గాక మీ స్నేహితుల కందరికిని సిఫార్సుచేయుదురు.

సువాసనయందును యితర గుణములయందును దీనికి సమానమైన దేదియు లేదు. ప్రతి పట్టణములో నుండు దుకాణములందు ఇది దొరకును. లేనిచో, ఈ దిగువ మీనమునకు వ్రాసిన పంపబడును.

ఉత్తరములు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను

1827

సోల్ ఏజెంట్లు:—

ఎ. వి. ఆర్. ఎ. అడికప్ప చెట్టి, 52, బందరువీధి, మద్రాసు.

మీకు ఏన గ కావలసిన ను తయారు చేసి యిచ్చెదము.

మూవ్ల మేలరకం కంపులు, పుష్కరాగములు పచ్చలుచేర్చికట్టబడిన టీకాలు, జవర్కెళ్లు యేరకములో నైనను, ఎంత నైపుణ్యము గలవు. లేనివి తయారుచేసి యిచ్చెదము. ఇదిగాక పలురకముల బంగారుగానూ, గొలుసులు, చెండికెంగాలు, గొలుసులు, నానాకు సామానులు మొదలగునవి అమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్నది. కానుబంగారు చొక్కపువెండికాపుల మొదలగువాటికి పూచీనిచ్చెదము.

కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్యబ్రహ్మ, ప్రొపైర్టర్లు,

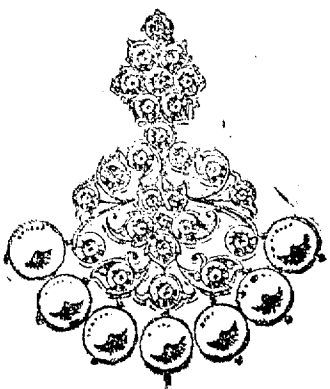
1557

ఆంధ్రజ్యోతి ల రి మాన్యు ఫాక్చరీంగు కంపెనీ,

(2

హైదరాబాద్, బెజవాడ.

బ్రాంచి: 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మాతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల మాతన ప్రచురము

శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము

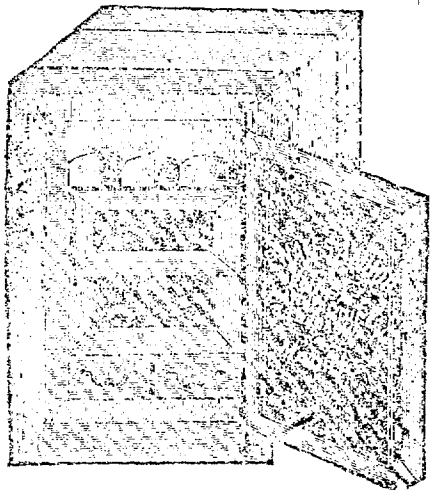
పోతానామాత్మనశీతము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న భాగుగము దించియున్నారము
12 స్కంధములుగల సంపుటము గ్లాజాకాగితములు క్యాలికోబైండు గిట్టుపేరు వెల రూ 6-0-0
సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిట్టుపేరు రూ 8-0-0
2080 సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిట్టుపేరు రూ 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

న ర స ము

దృ ఢ మైనది

న మ్మ క మైనది

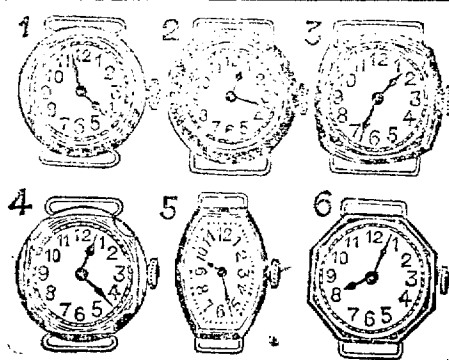
ఇప్పటిమోస్తరుప్రకారము భాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈవిధమున తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యున్నవి.
భాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న తే శ మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాచ్యేటరు, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

సబరాజన్ ఎంబీసీఐంగు వర్క్సు. ఐరన్ అండ్ ట్రాన్స్ ఫార్మింగ్స్ అయిట్ ఎంజీనులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులవారు. రై నుమిల్లుకు కావల్సిన సిలిండర్లు, పోస్టింగ్ నట్లులు సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్పిల్లెఫి, పెద్దనాయక్ షేట మద్రాసు. మెషిన్లను సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయిచ్చిన తరువాత చేసియివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బహులు, వ్రాయబడును.

సగముధర అసలు 14 కారెట్టు రోల్డ్ గోల్డ్ చేతిగడి
ధర 1 కి రూ 14 యారములు సగము ధర 1 కి రూ 7
ఏమాదిరి కావలయుననినను కోరువారికి సగము ధర 1 కి రూ 7/-కు పంపబడును. మాడుసంవత్సరములు ఉత్తరవాదము. కాలమునకు మంచిఘంట ను చూపును. యామోస్తరు యంత్రవర్తన యిచ్చియుండరు, ఒకతెలవరకు మాత్రము యీ ధర. ప్రతి చేతిగడియారము, మేలైన పట్టుపట్టతో పంపబడును.

ధర 1 కి రూ 7.

స్వాను హ వు సు

తపాలుపెట్టె 508 పి. టి. మద్రాసు.

The Madras Races 1925-26.

చెన్న పురి పందెములు Notice.

వివరీతపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు తెలుపబడిన ప్రకారం స్థావర్థులుగారు మార్చిరి.

మద్రాసు మీటింగు

ఆటవదినము

2452

13-1-1926 తేది బుధవారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

2 గంటలకు

గొప్పలాటరి

గవర్న మెంటు వారికి తెలియపరచిన విూద టనే ప్రారంభింపబడి రు 10,000 లు మొదలు రు 10 లు నరకూ వరుసగా రు 25,000 లను 356 బహుమతులుగా పంచియిచ్చుచు నికరాదాయము ను దీనరక్షణాలయమునకు వినియోగింపబడు

ది క్రిస్టాలిక్ హోమ్ రెండవలాటరి

యొక్క చీట్లు కలుపుదినము ది 21-2-26 తేదీ కావున చీట్ల పుస్తకములను ఖర్చుపెట్టు వారల్లెరు ది 10-2-26 తేదీ లోపల కాంటరు ఫయిల్లన్నూ సొమ్మున్నూ పంపకోరెదము.

ఇట్లు

కే. జీ. మూర్తి,

డైరెక్టరు, ది క్రిస్టాలిక్ హోమ్,

మచిలీపట్టణము, (కృష్ణాజిల్లా.)

మద్రాసు పెన్సల్లు

ప్రతి రకము ద్రాయింగు పెన్ సెట్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు పెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

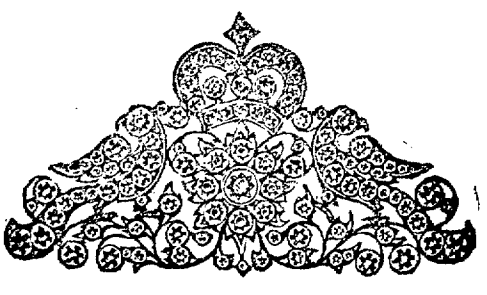
వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగుడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

1964

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు

మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములుగలవు
మానవ సహజముగారు సీమవెండి, మేలైన పుష్కరాగములు, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, కుచ్చుకెంపులు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాశీమాలలు, మెడచెయిసులు, ఒడ్డాణములు వంటివి, నాగవత్తులు, మల్లె మొగ్గలు, జడబిగ్గలు, లోలాకులు, తోడులు, చంపనరలు, కెంపుఅడ్డిగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, బేసరులు, బులాకులు, పట్టెగొలుసులు, మట్టగొలుసులు, యాలగొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉడ్డపరిట్టిలు, పలువిధ వేడుక సామానులు యివి యవి యనలేని ముక్కు. ఒక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మానవ సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరుచ్చిన వెంట తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమ్మకమును పరీక్షించుడు.
ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు
చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

హనుమాన్ సబ్బు

యస్. రంగనాథంశెట్టి అందు బృందరు, నెం 12, బందరు వీధి, మద్రాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైనది. దీనికి నమా నమైనది పేరులేదు. చర్మవ్యాధులకు సంజీవివంటిది. ఎచ్చట నువూదుకును.

1727

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, నీళ్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కులు, బ్రాకులు చేయుట, స్టేషనరీ సామానులు.

(809)

ఎం క్రై వింగు

1924

కాకోరీ కుట్ర కేసు

రెండవ అప్రూవరుని సాక్ష్యము ముగిసిన
రేపు క్రాసు పరీక్ష చేయబడును

లక్నో, జనవరి 8:—కాకోరీ కుట్ర కేసులో లక్నో సైన్లు మేజిస్ట్రేటుల సయ్యద్ బహద్దీన్ గారియెదుట నిన్న ప్రారంభించిన రెండవ అప్రూవరు ఇందుభూషన్ మిత్రయొక్క సాక్ష్యము ముగిసెను. ఆతరువాత చెప్పెను.

నాశేర స్కూలుకు చాలా ఉత్తరములు వచ్చుచుండెను. నాశేర వ్రాయబడిన రామప్రసాదు (ముద్దాయి) కొరకే యుద్ధాంశపడినది. అది వానికొక కష్టంపజనితముగా కవరులమీద కొక విగమైన గుర్తుండెడిది. అట్టి గుర్తు లేవకుంటే వాని యుత్తరములను మూడింటిని నేను చదివితినని. ఒకటి అష్టాదశ నుండియు మరొకటి లక్ష నుండియు వేరొకటి పాటి యాలానుండియు వ్రాయబడెను. మొదటి రెండు ఉత్తరములలో కాలిబాబు అనే వారిని గురించి పలుసార్లు చెప్పబడియుండెను. మూడవ బాబులో కొంతవంది మనస్సులను తాను నిర్దేశించితి ననియు రామప్రసాదు స్వయముగా వచ్చి చూచుకొనవచ్చు ననియు చెప్పబడెను. రామప్రసాదు నరేంద్రుని వాని యిల్లు సోదా చూచినపుడు నేనచ్చట నుండినది. రామప్రసాదు వ్రాసిన యొక యుత్తరమువలన కాకోరీ కుట్ర రామనాథు పాండేయొక్క చిరునామా నాకు తెలిసినది. రామప్రసాదు అరెస్టుచేయబడిన వెంటనే జాగ్రత్తగా నుండవలసినదని తెలియజేయుటకై రామనాథ పాండేయ వ్రాసితిని. (తాను వ్రాసిన బాబు నే కోర్టులో చూప గా సాక్షి గుర్తించెను). పారి పోయిన అసభకుల్లా ను నే నెరుంగదును. పోలీసువారు అరెస్టులు ప్రారంభించి రెండు రోజుల వారికి తెలియ గలందులకై షాజహాన్ పూరు అరెస్టులను గురించి పత్రికలకు తిలకింపబడినదని అనెను నాకుచెప్పెను. నే నట్లు చేయలేదు కాని బాబుధగవంతసహాయ్య (బీదరు) అట్లు తిలకింపెను. అతడు స్వరాజ్యవాదికాసనసభకు షాజహాన్ పూరులో ఎంతవంది పోలీసువారు దుండెనో పట్టణపరిసరములలో రైల్వే వంతెనలలో కూడ ఎన్ని వంతెనలందెనో నడులపెట్టెయ్యెదా, అడుపులెన్నియుండెనో భాగ్యవంతులెనో ఇవన్నియు తెలిసికొనవలసినది రామప్రసాదు నాకు చెప్పెను. మరియు “విప్లవము” అను పేరుతో అచ్చొత్తపబడిన కరపత్రములను పంచివేయవలసినదనికూడ నాకు రామప్రసాదు చెప్పెను. కాని నే నాపని నెప్పుడును చేయలేదు. కాకోరీ కుట్ర దోషిని సంగతి నాకు మొట్టమొదట వదలితా తెలిసినది. ఆదోషి జరుగుటకు వారమురోజులకు ముందు రామప్రసాదు యింట్లో కొంతవంది క్రొత్తవారిని జూచితిని. వారందరు అకస్మాత్తుగా షాజహాన్ పూరునుండి వెళ్లిపోయిరి. రామప్రసాదుకూడ అగట్టులలో 10 రోజులవరకు షాజహాన్ పూరులో లేడు. ఉత్తరము లిచ్చుటకై నేను తరుచుగా వారియింటికి పోవుచుండెడివాడను గావున నా కావిషయము తెలిసినది.

కోర్టులోనున్న ముద్దాయిలలో సాక్షి రామప్రసాదు రేపన్ సింగు, పొరగోబిందు, ప్రేమకేశోర్, ఖానారామదాస్ తొలగు గుర్తించెను. వీరిందరును విప్లవసంఘములో సభ్యులే నని సాక్షి నమ్మకము. రామప్రసాదుని సంఘముపేరు “రుద్ర” ఇందుభూషణుడు రేపు క్రాసుపరీక్ష చేయబడును. (అ. ప్రె.)

రుక్కణి కుక్కరు

ఈ కుక్కరునందు వంటచేసుకొనుటవలన ప్రతి
నానమునకు రూ 20 యలు లాభమును,

గడించవచ్చును. వంటచేయు మనిషి అవసరములేదు. వంటను మీరే చేసుకొనవచ్చును. వివరములు గల పుస్తకమును ఇనాముగా తెప్పించుకొని మీరు చూడవచ్చును.
1, 2, 4, 6, 8, వంటకి సరిపోవు పెట్టు ధర రూ 13, 18, 22, 24, 38 మాత్రమే. ప్యాకింగ్, థిఫాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఏజెంట్లు కావలెను
రుక్కణి కుక్కరు కంపెనీ
నెం. 19 వడవర మాదానుడివిధి
రాయపూరు, మద్రాసు.

బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ

పాట్నా, జనవరి 8:—20వ తేదీన ప్రారంభమగు బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభలో చర్చింపబడుటకు 40 మేగా తీర్మానములు పంపబడినవి ముఖ్యమైనవాటిలో ఒకటి బ్రహ్మమూటాడు వారినందరిని ఒక రాష్ట్రమున చేర్చుటకు సలహానిచ్చిన ఫిలమెంట్ కమిషను రిపోర్టును ఆచులులో పట్టవలసినదని స్థానిక ప్రభుత్వమునకు సిఫార్సు చేయుచున్నది.

ఇంకొకటి పాట్నాయందు ఆయుర్వేద తిబ్బికళాశాల నొకదానిని ప్రాచ్యవైద్యపద్ధతికి ప్రాశస్త్యము మిమ్మటకుగాను ఏర్పాటు చేయవలెననినదని కోరుచున్నది. మూడవది రైతులకును భూస్వాములకును వరదలవలన కష్టము వచ్చినది గనుక కమిషన్ ఈయకలసినవనియు, వరదలవలన నష్టములకు లోనైనవారికి సహాయము నిమిత్తము 2 లక్షలను కాంక్షను చేయవలసినదనియు కోరుచున్నది. (అ. ప్రె.)

జనవరి 20 వ తేదీన కూడును

సెషన్ ఆఫ్ బిల్స్

పాట్నా, జనవరి 8:—బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ జనవరి సమావేశము 20 వ జనవరిని ప్రారంభమగును. దాని కార్యక్రమముందు చాలాగా క్రొత్త బిల్లులు ఉపపాదనకును పాలెబిల్లులుచర్చకును ఉన్నవి. వీనిని సెషన్ ఆఫ్ బిల్స్ ని పిలువవచ్చును. ఉప పాదింపబోవు అధికారపట్టములు ఒరిస్సా పై నెన్నినవరగాచట్టు, బీహారు ఒరిస్సాకోర్టు ఫీజుల సవరణచట్టు, కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ సవరణ చట్టు, బీహారు ఒరిస్సా పశుచట్టు, బీహారు ఒరిస్సా మసల్మానుల వాక్కు సవరణ చట్టును 1925 సంవత్సరపుబీహారు ఒరిస్సా సివిల్ కోర్టు సవరణచట్టులు—ఇవిగాక ఇంకనుఇతరములున్నవి. రెండోబాబు 28, 29 తేదీలు విశ్వవిద్యాలయపుయాజమాన్యము గూర్చిన తీర్మానము జర్జించుటకు ఏర్పాటు చేయబడినవి. (అ. ప్రె.)

బి. జి. హార్ని మానుగారు

భారత దేశమునకు రాసెనైనది

బొంబాయి, జనవరి 8:—బి. జి. హార్ని మానుగారు ఈ క్రింది తిలకిని బొంబాయి క్రాంతికు గునుహ్మిటిమండి నిచ్చిరి. “చాల ఆలస్యమైన తిరువాత హిందూదేశమందు కాలిడుటకు సెలవిచ్చిరి. చెన్నపట్టణము పోవుచున్నాను.” ప్రత్యేక పత్రిక యందు బాంబే క్రాంతికి పత్రిక నేటి సాయంత్రము ప్రచురించినది. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి మ్యూనిసిపల్ సంఘము

బొంబాయి, జనవరి 8:—బొంబాయి ప్రభుత్వమునుండి నగరములో ప్రైవేటురీత్య సంబంధమైన తమ కడపారిలేఖను రద్దుచేసికొన్నట్లు లేఖ బొంబాయి మ్యూనిసిపల్ సంఘ అధ్యక్షుడైన జోసెఫు బాప్టిస్టాగారికి వచ్చినది. గవర్నరు మెంటువారు ఈయలసిన మొత్తమునకై ఇదివరలో తీర్మానింపబడుటకు వ్యాజ్యమును కార్పొరేషనువారు వేయకపోవచ్చును. సోమవారమునాడు సభయెదుట ఈవిషయము చర్చకు వచ్చును. (అ. ప్రె.)

మీకు తెలియునా?

“ఎంతైనా ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అశూరెన్సు కంపెనీ మిమెడ్ యొక్క అద్వితీయమైన విజయమునకుగల రహస్యము మీకు తెలియునా? జాగ్రత్తతోను మిత్రయముతోను నిష్ఠాపాటు, స్వల్పఖర్చులు. హక్కుదారులను త్వరలో సామ్యు చెల్లించుట మున్నగునవియే. వివరములకు ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయును. (5)

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co. Ltd.,
POST BOX No. 37, MADRAS.

అపూర్వమైన సమయము

ఉపయోగించలేని మిగిలియున్నట్టి శత్రు చికిత్స ఆయుధములు, అందుకు సంబంధించిన సామానులు బొంబాయి, బైక్పూలోనున్న గవర్నరు మెంటు మెడికల్ స్టోరు డిపోవర్డు 18-1-1926 తేదీన బహిరంగవేలమువేసి విక్రయించబడును.

విద్యార్థులు కావలెను

మోటారుకారులను నడపుటకు, అందుకు సంబంధించిన మెకానిజము పూర్తిగా నేర్చుకొనుటకు & ఇంజనీరు కావలెను. ప్రాప్తైక్కుకు ఈదిగువ విలాసము చూడవచ్చును.
Principal
SRI RAM MOTOR SCHOOL
(Recognised by the Govt)
The Best Equipped Motor School
Walajah Road
Tel. 3444 Madras.

బెంగాలు యిన్స్పెక్టర్స్ అండ్ రియల్ ప్రాపర్టీ కో, లిమిటెడ్.

(ప్రధాన కార్యాలయము-కలకత్తా)
మానప్రపంచమందలి అన్ని తరహాల వారలకును తగిన విధములు గల స్కీములు గలిగియు ప్రధాన సానముచుయున్న యిన్స్పెక్టర్స్ అండ్ రియల్ ప్రాపర్టీ కో, లిమిటెడ్.
దరఖాస్తుపై వివరములకత్తము
చాలతక్కువ ప్రీమియములు, నమ్మకమైనధరారావత్తు, అనుకూలముగ కమిషనుచేసినను జీతమునకును జిల్లా యేజిస్ట్రేలను పశ్చేకపు యేజిస్ట్రేలకును వరఖాస్తులంపుకొనుట. (2493)
బార్నలీ చానసు ఫీస్ యేజంటు,
కిల్పాకు, మద్రాసు. (మద్రాసు రాజధాని.)

చిత్రనేహాపాఖ్యానము

నూతననాటకము) రసవంతము. ప్రదర్శనమునకు, మిక్కిలి అనుకూలము. బాలురకు, స్త్రీలకు, పతనీయము వెల 12 అణాలు. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం.
డి. వెంకటరమణయ్య, బి. ఏ.
28, కారణేశ్వరగుడివిధి, సైదాపేట, మద్రాస్.

వసంతకుసుమాకరం

క్షయలకు, అతిముత్రములకు, మగ్గ మేములకు ప్రత్యేక గాంచిన దివ్యవర్ణము. 20 మాత్రలు సీసార్లు 5-6 0 లు. తులం 1-కి రూ 10.
క్షయ, క్యాపకాస మొదలగు అన్ని దగ్ధలకు పనిచేయును. గూము లేదని రుజువుచేయువారికి సామ్యు నానకుచేయబడును.
మానవ్యల పలు ఔషధముల కేటాను ఉచితము. చెన్నుభొట్ల సత్యనారాయణమూర్తి,
(ఆయుర్వేద వైద్యులు) శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ నికేతనము, 2455 హిమాలయ, గోదావరికిల్లా.

ప్రపంచమందు అంతటను మంచిస్వాగతము

“కామకామ్రమునకు” గలదు. ఆరోగ్యము, విశ్వగ్యము, ఆ వృద్ధి మొదలగు వాటినిగురించి సలహా యిచ్చు గ్రంథము. 150 పుటలు గలది. మిగిలిన లేకున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనుటకు. ఇది ఉచితముగా తపోఖా ఖర్చులేక పంపబడును. కామకామ్ర వారు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయును.
219 ఆతంత్రస్రీమా ఔషధశాస్త్రము,
26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

స్టీలు నెట్ వెటి

ఇది 1862 సంల రము నందు కనిపెట్టుకె, యింకను నీని గుణము వృద్ధిచుచున్నది. ప్రపంచమునందు వీరియు నీని వింపుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్నరు మెంటు కలెక్టర్ గారైన రామన్ మిసన్ గారి వద్దనుండి ఒక మోగ్గరూపకము వచ్చినది. “నా గడ్డమునందు గడ్డముండి, తిరిగేయును” యే. తక్షణమే మీ ఔషధమును వాడితిని. గడ్డమును. ఇంకా గాయుండిన స్థలమునందు మరల నెట్ వెటిని వేయవలెను.
2283 లండన్ 1-5 థర్డ్ స్ట్రీట్, లండన్.
కోట ధరలకు ఈదిగువ విలాసము చూడవచ్చును.
Collingwood & Co., Mount Road, Madras

అనురాధతమియందు పాపనిత్రులు బహుశేషజేసి అలసి
 పోలసి అరుదండరి. చెన్నరాష్ట్రనిరవంతులైన గ్రామనిరవంతులు
 నష్టగతులయ్యున నొనర్చుకలి. ప్రజల గారిదృష్టము నలగిన రుచు

మాదిరి. అట్లాననుకు, అవిద్యను మొదలుపెట్టెదామిది. ఇక భావ్యములను, వీరివీరానబరాది సర్వసంపదలను అట్లావట్టుగ నొకరికి! ఆహా! అట్లాగల్గు రాజాగారు చిరంజీవియగుగాక!! పట్టరాని సంతోషముతో దైవాదేవతలను, తామెంత బుద్ధిమంతులూ ఒకరినొకరు మెచ్చుకొనుచు వచ్చెడి ఎన్నికలలో జయమందుట వాస్తవమే యని కృత నిశ్చయమై యున్నార.

పాపము!!

మంత్రులవ్రతే తమ ఎన్నికల ప్రచారమును సాగించినారు. శేషవారిపైనను, కార్మికులపైనను అధికారము చలాయించుటకు, పలుకుబడితో లోబరచుకొనుటకు ధనవంతులను, సమైక్యచారలను భూస్వాములను దరికేర్చుచున్నారు. ఈ సందర్భమునందు ప్రభుత్వమువారు తలపట్టుకొని నుండులెనని మందలించుచున్నారు. అట్లేయుండగోరేమేను ప్రభువు గారిట్టి ఎన్నిక ప్రచారములం దెట్టి తోకలను కలిగించుకొనకుండునని ఆశించుచున్నాను. అటుల గానిచో ప్రభుత్వమువారితో నెలల మెలంగవలయునో మన మెరింగియే యున్నారము.

గోముఖి వ్యాప్తిము

ఎన్నికల రుద్రుడెందుమన్నది. అందుచే జ్యోతిషమువలన మన మిత్రులు గొట్టెత్తోళ్లను కష్టపఱచుచున్నారు. గా.సి. న.జీ. శేషవారియగు గారు విదేశీవస్త్రములతో నేలమునందు స్వదేశ వస్త్రాలయ ప్రారంభోత్సవము జరిపి వచ్చిరి. ఒకానొక స్వార్థుడు వస్త్రాలయమున కరిగెనట. నడుట విధూతియు పక్షి పలుమూలై నామనును ధరించెను. ఏమిదియని ప్రశ్నింప మఱుమచే స్వార్థుడనయి, పట్టుకొరకు వస్త్రపుడదని బట్టెను. (నవ్వు) కాన అట్టి నిర్వాహిని బుద్ధిని గవ్వరుప నున్నారు. పది సంవత్సరములలో ముప్పానామను సంపూర్ణముగ నిశ్చేషించులయునని తీర్మానించిన బ్రాహ్మణేశ్వర సమావేశమునకు సర్. ఏ. సి. పాత్రోగారు హాజరైరి. ఇదివలెనే అచిరకాలములో ఎట్టి మార్పు నూచించని తీర్మానమొకటి కాననసభయందు మంత్రిగారి గావింపబడెను. అట్లే ఒక్కొక్కరును పెక్కువిధాల గావించుచున్నారు. జ్యోతిష పక్షమువారు చెప్పనదొకటి చేయనది శేషాకటి. బ్రాహ్మణేశ్వర కృషీలనకను కార్మికులక్షణము ఈమంత్రి వర్ణనావారు గావించిన మే లేదు గలదు? పదునరుజేరి చేతను శేషతో వ్యవహరింప జూచుచున్నారు. పిరింతెజరుజేసిన ఉపకృతి ఏమియులేదు. ఇకముందు జేయబోవునది గూడ లేదు. కాన చేయుట లెల్లయును బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణ హిందూమహమ్మదీయ విశేషము లెల్ల బోనాడి రాబోవు ఎన్నికలందు కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారము కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటుజేయ గోరెమన" అని బల్కిరి.

శ్రీ గి.కె. రంగయ్య నాయుడుగారు శరీరము దవ్వకకై యుండుటచే దీక్షలను మాటాడితే కాంగ్రెసువారు గావించు తీర్మానము లెట్లు కనుగొనియు, వానిని చేయులాచరణయందు దెట్టి రాబోవు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకుమాత్రమే వోట్లు నొసంగిన స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధింప ననియు బల్కిరి.

కళ్యాణసుందరం మొదలియాయగారు

తమిళభాషయందు మాట్లాడుచు దేయి మహాజనసభ ఏర్పడినముగ సంగీకరించిన విషయమును శిరసా వహించి పని జేయుటయే దేయిల కర్తవ్యమని బల్కిరి. 1౮20 సం॥నందు కాంగ్రెసునం దామోదించబడిన కార్యక్రమములన దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించునని ఆశించియుంటిరి. పిదప క్రమక్రమముగ కాంగ్రెసునం దభ్యర్థిత్వములు స్వల్పముగ గలిగెను. తిరిగి కామ్యూరు కాంగ్రెసునందు స్వరాజ్యపక్షముయొక్క కార్యక్రమమును కాంగ్రెసు ఆమోదించినది. స్వరాజ్యపక్షమే కాంగ్రెసు. కాంగ్రెసే స్వరాజ్యపక్షము. అందుచే కాంగ్రెసును అలపరుముట దేశీయకర్తవ్యము. కాంగ్రెసు దేశీయం దలి వివిధపక్షములచే నాక్రమింపబడు ఆపదయందుండు సమయమున స్వరాజ్యపక్షము కాంగ్రెసును వారిబాంనుండి సంగీతించినదని చెప్పనచ్చును. ఇప్పుడు కాంగ్రెసులో కక్షలు ఏకీభవించినది. బహిష్కారవాదుల మన మేము ఆశించిన దేవున గాంధీమహాత్ముడు తెప్పినటుల త్వరలో కాంగ్రెసును తిరిగి 1920 సం॥నాటి పరిస్థితులలోనికి తేలుచునని వాంఛించుచున్నాము.

"1920 సం॥నకు మరలుడు"

మానదేశమునకు స్వరాజ్యమే రావలయుననిన దేశీయ రహితముగ కాననొల్లంపునమే సాధనము. ప్రస్తుతము దేశీయండులను సంపన్నులకై లేకపోవచ్చును. కాని ఎన్నటికైనను భవిష్యత్తు లెదులో నాయుడు, దీనిని గాంధీమహాత్ముడు ప్రాసాదించు

న్నాడు. కాననొల్లంపుననునది బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు గజగజ పరాకెసు. కాననొల్లంపునకు భలం దెలిసియాందోళన జరిగినను, ఇసుకందేయియు ప్రయోజనముండదు. కద కేవలమైనను చట్టసభలనువరకు ఈ కాననొల్లంపున కాంత్యాయుక్తమున జేబూనినదేగాని బ్రిటిషువారు లాంగరు. కావున కామ్యూరుకాంగ్రెసు ఆదేశమును దేశీయతెల్లరు శిరసావహించి, ఆదరించి ధర్మమును నిర్వర్తించవలెను. బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణ స్వల్పవిశేషములను గమనింపరాదు. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము విరుద్ధమై పోరాడరాదు. ఎల్లరును విశాలవృత్తితో దేశభావభాగ్యము నాశింపవలెను గాని సంఘాభిమానముచే దేశద్రోహము జేయుటానరాదు. స్వతంత్రముగల దేశములలో ఎన్ని రాజకీయ పక్షములైన నుండవచ్చును గాని పరాధీనమున మనదేశమందెంతకాల మిట్టికక్షలుండనో అంతకాలము దేశ మభిగతిపాలగును. మంత్రిపదవులు ధనాశాపీడితులనుజేయును గాని త్యాగ శీలతను పెంపొందింపజాలవు. అందుచే కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారము మంత్రిపదవులకు, ప్రభుత్వకారములకు భ్రమజేయక దేశసేవనే పరమాశయముగ నెంచి మాన్యుమోచనకై కృషి సుంపకలెను.

రామభద్ర ఉడమర్ గారు మాట్లాడుచు దేశీయమహాజన సభనిర్వయించిన కార్యక్రమమును అనుష్ఠించు ధర్మము ఆభ్యర్థిత్వ జేయవలయునని బల్కిరి. బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణేశ్వర కక్షలు యాభిమాని పోవలయుననియు, కాంగ్రెసుపక్షమును బలపరపవలెననియు బల్కిరి.

రా. బి. ఓ. కందసామిశెట్టిగారు

మాట్లాడుచు జ్యోతిషపక్షముయొక్క పూర్వరూప్రము జెప్పిరి.

జ్యోతిషపక్ష నిర్వాహము-సంఘసంస్కరణము

శేషాకటారి జ్యోతిషపక్షమునందు జేరియుంటిని. జ్యోతిష పక్ష జననమునకు నేనే కారణభూతుడ నని కొందరు పుచ్చుచున్నారు. అందులకు సంపూర్ణముగ నిర్దోషిని చెప్పజాలను. కాని ప్రస్తుతము మీరు గాంధీ బ్రాహ్మణేశ్వరపక్షము మాత్రము నాచే నిర్మింపబడినపక్షము గాదు. జ్యోతిష పక్షము జననమునకు ప్రభుమున మాడునాలుగుకారణము లుండెను. బ్రాహ్మణేశ్వరపక్షము ప్రప్రథమమున కొంతవరకు క్రిలియన్. క్రిలివాసమ్యంగారి నుంచి జనించిన దని చెప్పవలెను. కారణ మేమన, వాడును నేనున్న సంఘసంస్కరణసభయందు అభ్యర్థులు లంగన, కార్యదర్శిగను పని జేసి యుంటిమి. మిలనంబంధమును చక్కలందు కల్పబ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణసంబంధము విడుదలై మాట్లాడి అది హేతువుగ నొక బ్రాహ్మణేశ్వరసంఘమును స్థాపింపవలదియి. బ్రాహ్మణములను పలువురిపక్షమున కొంతమాత్రోచ్చిరి. దక్షిణ భారతదేశమున ప్రజాశీలమును మార్చి మాధవయ్యగారు ప్రాసాద కర్తవ్య బ్రాహ్మణేశ్వరులను వివాదానికి గ్రహించుటకు వీలయ్యెను. ఆదినములలో ప్రసిద్ధామ్యుగారికంటె జ్యోతిషపక్షము సామర్థ్యం గవ్వగదినగాని జేరివారు గానరాదు. అప్పు డాయువ్యమును సక్రమమైరి.

"నేటి జ్యోతిషపక్షము"

కాని రామరామ ఆయువ్యమును దీసింతుగారి యువ్యమునకు ప్రతిసాలముగ ఆందోళన సలప మొదలిడెను. దీసింతుగారు తమ యిచ్చవచ్చినటుల కొన్నిపనుల గావించుటయు, అవి పెక్కునుండి ఆగ్రహకారములుగ నుండుటయు గలిగెను. దీనితోడు బ్రాహ్మణేశ్వరులు రాజకీయములందు తమస్థితిలో అసంతృప్తికొందిరి. ఈయసంతృప్తికి కారణమువారి అసహనమే. ప్రస్తుతము బ్రాహ్మణేశ్వరవ్యవస్థను సాంఘికసంస్కరణ విచారమేలేదు. ఇక రాజకీయమ, బ్రాహ్మణేశ్వర పక్షపు రాచకీయ సిద్ధాంతము లెప్పుడు నెరుంగరు. వారి నాయకులే వానినెరుంగరు!! (నవ్వు) కాని వీలైనంతవరకు దొరకనన్ని ప్రభుత్వోద్యోగముల విశేషముకొనవలెనని మాత్రము వా చెరుంగుదురు. మిరిపక్షము నెట్లు తుదముట్టింపగలరు? వారికంటెను మీరు కొన్ని సౌకర్యములు గలవు. ప్రతివానిమును నాకర్షించు "స్వరాజ్య" నివాదము మీరుగలరు. కాని ఈకేక సముద్రములో తరంగములఘోషముకొంద మాటుముగిసానలనదే నాగి హృదయారావమునది వచ్చు స్వనియా లేక దీప్తియుల నుండి జనించినదా? కదదిన మానసులో జరిగిన దేశీయసభల కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నవలొకించిరి. ప్రభుత్వోద్యోగములతో మీకెట్టి సంబంధము లేవని మీరు తీర్మానించుకొంటిరి. స్వాధ్యరహితమున సీప్రతినను ఆచరణయందు పాటించిననో శీఘ్రకాలములో మీరు ఇయము పొందజాలినను లేవనెన్ను, మీరు నిజమున దేశభక్తులై దేశీయులలో స్వాధ్య విహీనమున, నిష్కర్మకదేశభక్తుని రంగల్పనజేయగలెదరు. ఈయద్యోగ

ముంద అనినీతికరము. భారతదేశమును ప్రజాభిప్రాయమును, ప్రభుత్వోద్యోగముల హృదయ ప్రభుత్వోద్యోగమును పరస్పర ప్రతిపాదించు నన్నవి. భారతీయ ప్రజాభిప్రాయము చక్క బడి గావలయునని మనకు కోరుచున్నాము. ఇంతవరకు శివస్వతి లేకయుగ జరుగుచు వచ్చినది. ప్రజలెల్లరు ఇచ్చగించినంతవరకు ఉద్యోగము లాశించరాదు.

కాంగ్రెసు బలపరపుడు

కాంగ్రెసు తీర్మానములకు బలము నొసంగుటకు ఒక మహాసభము, ప్రజాశక్తి ధనుక నున్నదని దేశీయులను, ప్రపంచమున కంటికిరి చూటుటగాను కాంగ్రెసువారు కాన నొల్లంపున తీర్మానము నామోదించిరి. అందుల కిప్పుడే ప్రజలు సంసిద్ధులుగ నుండ నవసరము లేదు. కాని ప్రజా నిశ్చయమును ప్రకటించుటెంతయు యుక్తము. కాన ఈ కర్తవ్యమును మనమందెదికొని, సాంఘిక భేదములను యాభిమాని, భారతీయ సామ్రాజ్యత్వమును పెంపొందిజేసి స్వాతంత్ర్య సమరము సాగించవలెను. రాబోవు ఎన్నికలందు స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థుల పెక్కుకొని ఈ జ్యోతిష పక్ష దర్శులను సహించజాలవని చూటవలెను. అని వచ్చిరి.

అభ్యర్థులు

సభా కార్యక్రమమును ముగించుచు కళ్యాణసుందరం మొదలియాయగారు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును జేబూని పని జేయుటకు సంకల్పించినందులకు నేను నుడిచునని వచ్చిరి. ఇక నుంచి తమిళదేశమును కాంగ్రెసు ప్రచారము తీవ్రముగ, విరివిగ కొనసాగలగు. పానుగలు రాజాగారి తంత్రములతో విసువుజేరిన బ్రాహ్మణేశ్వర ప్రముఖులు పెక్కునుండి తమిళ దేశముందు గలరు. జ్యోతిషపక్ష ముదానిని సంపూర్ణముగ మరచుటయే మన కర్తవ్యము. జ్యోతిష పక్షము దేశమునకు గావించినపని ప్రబలకై తెలియును. దేశభక్తుల ప్రజల మనసులందు నాటవలెను. బెంగాలు, హిందూ, రాష్ట్రీయులు కాంగ్రెసు ఆదేశమును, నాయకుల మానసిని శ్రద్ధా భక్తులతో గమించి కార్యక్రమమును నడుపుచున్నది. చన్నపురే పొరులును ఏమాత్రము నెవడియనని నా విశ్వాసము. ఇదివరకు కార్మికులను ఎన్నికలందక నివర్తనమును గవ్వరచియున్నారు. అంతకు ద్విగుణితముగ గవ్వదువలెనని, అనుదినము కీర్తినిధియందు పర్యాసములు రాజధానియందు చుట్టె నెర్పరుచు గుచ్చుచును. అందుచే ప్రజ లాశ్చర్యం కృతజ్ఞతయై యిట్టి ప్రజలకు తమ మోదనములందు తాళక కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను వోటు జేయవలెను. సాధ్యమున సంకేతకర అభ్యర్థుల పెక్కుకొని నిష్పాక్షికముగ నుండగలము. కడకు మానవహత్తులను గావున స్వల్పలోకములుండిన, వానిని అగౌరవించిన దిష్టకొందును. జాతీయవృద్ధి కర్త సాంఘిక వృద్ధిచే వ్యవహారముల నెరుపము. సంఘ సంస్కరణమునందు తప్ప రాజకీయములందు సాంఘికాభి మానములను తాత్పర్యము" అని వచ్చిరి. ఇంతకంటెను తీవ్రమున, ఉత్సాహపూరితము నను కార్యక్రమమును కాంగ్రెసు వారు తీర్చుకొనియెందుకే కానుండెదనని నేనును తెలపచిరి. కాని ప్రస్తుత సభ్యులలో నీ కార్యక్రమమును సంపూర్ణముగ కొనసాగించుటాతిమేని స్వరాజ్యము సమాపములో నుండగలవని జేసిరి. అభ్యర్థులకు సందేహములతో సభ ముగిసెను.

* * *
వి. చక్రయ్యశెట్టిగారు-
కార్యరేషను!సభ్యుల
కాంగ్రెసుపక్షమును వదలుట

నిన్నటిసాయంత్రము చన్నపురే తిలకపట్టుచున్న జనవ జనక బహిరంగసభయందు సభ పూరియైనదివలన మూలై తిలక జనలో నొకవోటురు వి. చక్రయ్యశెట్టిగారినిగూర్చి మాటాడుచు శెట్టిగారు చూలదివిజయ కాంగ్రెసుచేరవున ఆభ్యర్థిగ నిలిచినపుడు పలువురు కాంగ్రెసుప్రచారకులను, వోటురులను, వారిపక్షమున బరికేయ, వివిజయలోని వోటురుల ప్రాప్త్య హించియు వారిజయమునకు తోవ్వడి రనయు, ఇవేవల చక్రయ్యశెట్టిగారు కాంగ్రెసుపక్షమును వదలి జ్యోతిషపక్షమునందు జేరిరనియు, అందుచే చూలదివిజయలోని వోటురులు శెట్టిగారు కాంగ్రెసుపక్షములో జేరనివో రాకేనామా నొసంగలసినదిగ కొందరు కాంగ్రెసుసంఘమునకు నిష్పాక్షి సంఘకొని రనియు, శెట్టిగారిని కారణముడగ బ్రాహ్మణులచేయు అక్రమముల సహించజాలక కాంగ్రెసుపక్షమును వదలిరని బల్కిరనియు, ఈవిషయమై చక్రయ్య కాంగ్రెసుసంఘమువారు విచారణగావించవలయునని ఆభ్యర్థులగ శ్రీరామమ్యంగారిలో మనవి జేసి కొనిరి.

అభ్యర్థులు ఆయ్యంగారు సమాధానమొసంగుచు చక్రయ్యశెట్టిగారు జ్యోతిషపక్షమునందు జేరినటుల తామెరుంగమనియు, ఏవో కొన్ని స్వల్ప అభిప్రాయభేదము లుండుటచే కాంగ్రెసుపక్షమును వదలిజేరిరనియు ఈవిషయమై సామముశ్చ వ్యవహారమును పరిష్కరింపజాతు ననియు బల్కిరి.

అఖిల భారత ప్రేమ యూనియను కాంగ్రెసు

వి. వి. సి. (హరిజను) గారి అధ్యక్షోపన్యాసము

చెన్నపురిలో 6 వ సమావేశము

మదరాసులో నేడు జరిగిన ఆ. భా. కార్యకర్తల సభలో మహాసభ అధ్యక్షుని వహించిన వరహగిరి వెంకటగిరి గారు తమ ఉపన్యాసమును యిట్లు చెప్పిరి.

ఇండియాలో ప్రేమ యూనియనులు 1918 22 సంవత్సరములలో నేర్పడెను. ఐరోపా మహాసంగ్రామము ముగిసిన పిమ్మట తత్ఫలితముగా ఆర్థిక దుస్థితి పాలబడిన కార్యకర్తలకు జనసమూహమునకు కార్యకర్తల ముందు క్రొత్తసహించిన ప్రచారముల వారిని జీవితము డెలియ కేయలు బుల యీ ఉత్సాహము ప్రారంభించబడినది. రైల్వే, పోస్టా, నర్తక, వాణిజ్య, పాప్ట, కలెక్టర్లు మున్నగు సభ్యులనుండి ఉద్యోగులు వేర్వేరు సంఘముల సాపేక్షముగా ఉన్న యిట్లుంటు తొలగించ నెంచినది. పిమ్మట వివిధ సంఘములు కలసి జనితయింప, ఒకరినొకరి యొకరికొకరి కియు లుపకమయియు గుర్తించి అఖిలభారత సంఘము యీ కాంగ్రెసు సంస్థ నేర్పాటుకేసి అన్నిసంఘము లిందు చేరినవి. ఈ సంస్థ సరియైన ప్రతినిధ్యము గలదని ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రాద్ధికారులగుట నడిచియుంటి.

కాంగ్రెసు అభ్యుదయ సమితి గతసంవత్సరము చరిత్రను సూచించుట నావిధాన మైయున్నది. ముఖ్యము సంఘములనుగూర్చి కొంతవరకు యింకను యాసంస్థలయందుచేత సంకీర్ణించువారికి నమృతము గల్గును. దేశసేవయు కొరకై పని చేయువారిలో కొందరికను యాసంస్థల ఆసక్తికతను గుర్తించుట కొరవీరును. మనము జేయుచున్న త్యాగము ఫలించి కార్యకర్తలందరు సంస్కృతీకరముగ గౌరవముగ జీవించగల సీతి నమృతమున వారికి తిప్పక నమృతము కలుగగలదు.

రైల్వేకంపెనీలయందు పని

రైల్వే పనివాండ్రు సంఘములు 25 గలవు. ఇరవీయము చేరి ఆ. భా. రైల్వేసంఘసమితిగా నేర్పడినవి. ఈ సమితి ప్రారంభించబడిన నాలుగునెలలలో అభ్యుదయ రామసాహెబు చంద్రికా ప్రసాదుగారు, కార్యదర్శియగు శ్రీ ముకుందలాలు సర్కారు (గలతై) గారు అధిపత్యము క్రింద దివ్యముగ పనిచేయుచు న్నుది.

పశ్చిమోత్తర రైల్వేసమితి:—ఈ రైల్వేసంఘము 1920 సం॥ స్థాపించబడినది. నాలుగునెలల 25000 మంది సభ్యులు గూ 50,000 రాజకీయ 40,000 ఖర్చు గలిగియుంటున్నది. స్థాపించబడిన ప్రభుత్వసంఘములలో అగ్రస్థములచే సమైక్య యేర్పాటు చేసి భారతము బడచెను. కాని పిమ్మట సంఘములో రెండు పక్షము లేర్పడి చీకలు పుట్టెను. విడదీసి పాలించునైజముగల అధికారులు ఆంధ్రము జూచుకొని ఆంగ్లద్రోహి. రైల్వే సంఘముల సమితి, కాంగ్రెసు మొక్క కార్యనిర్వాహకసంగ్రహముల వారు నాగ్రహించు సమావేశములు పరిశీలుతుంటినిగూర్చి చర్చ జేసి రెవ. సి. ఎఫ్. ఆంధ్రముగారిని, ఎం. ఎల్. సర్కారు గారిని అధికారిలతో అనుకూలము పరతులపై రాజీతుమర్చుటకు నియమించిరి. వారెంత ప్రయత్నించినను ఫలితము లేకపోయెను. బాధ్యులను కార్యకర్తల సహాయార్థము దేశములోని ఐదవ సంఘములేగా యి రచితములవారుగూడ ధనమందిరి. దీనిని బట్టి మైయగ నెంతో పయన పని లేయగలదు. ప్రతి సంస్థయు సమైక్య గడచి రాసి. అన్ని ప్రయత్నములు పూర్తయై సమితి అఖిల భారత సమైక్యముగూర్చి యాలోచించవలెను. కార్యకర్తల సంప్రదాభివృద్ధియు బడిసి స్వామ్యముగోర్చిల కోర్కె నవ్వదు సమైక్య ఆసక్తి ములేకయే కార్యము నెరవేరును. నమృతమున ప్రచారము జరుగుటకు వారుండి బాగుగ ధనసహాయ మున్నప్పుడే సమైక్య దృఢమవలెను. ధనాధిపతుల అధికారులు సమైక్యవారు. నై యుక్తవకాలము చేచియుండిగలరు. ఈలోపున సమైక్యవారు సర్కారులై తిరిగి పనులు స్వీకరించెదరు. సమైక్య గడచి ఒకప్పుడే చో కార్యకర్తలకు లక్షలగుటలసినదే. కావున తన ధనసహాయము, నాయకులవన్న యున్నను సమైక్య గడచుటకు పూర్వము బాగుగ యోచించవలెను. పశ్చిమోత్తర రైల్వే కార్యకర్తల సమితి సమైక్యీకరముగ పరిష్కరించుటకై తన యత్నములు జరుపుచున్నది.

తెంగాలు నామ ప్రాంత రైల్వే:—ఈ రైల్వే కార్యకర్తల సంఘము బెన్గళు క్రిందు సాంపబడిన పశ్చిమోత్తర రైల్వే సంఘమువలెనే ప్రభుత్వము క్రిందే ప్రతిపాదించినది. నిరుదు కార్యకర్తలనుగూర్చి ప్రయత్నములు జనన విద్యుత్తాపముల సమైక్య జరుగలసిన అవారమును రుప్పించునది. దేశము 7 వ తేదీన నీళ్లు మకానికలు ఇండియా గారు ఒక ప్రకటన గావించిరి. అందు, కార్యకర్తలు పనిచేయు గంటల పరిమితి క్రిందచుటననియు నెలకు 15 రూపాయల వాత్రమీ వేతన మియ్యవలసినయు చెప్పిరి. నిరుద్యోగముల యీ కాంగ్రెసు దినమున కొక పక్షమున

పూర్తిగా భోజనము జేయవలయున్నది. అట్టివారిలో కొంతమందికి వందలకొలది జీతములు దీసికొను ఈ అధికారుల కెట్లు బుద్ధిపూర్వకముగా తెలియుచున్నది. 15000 మంది కార్యకర్తలు గలరు. వీరిందరు ఏకమై రైల్వేకార్యకర్తల సంఘము వారెట్లు నిర్ణయించిన అట్లు జేయుటకు సిద్ధమిరి. తమకు న్యాయము కావలెనని ఒక్కోచోట 4 వేలమంది పనివాండ్రు సంఘమునందు జేరిరి. అనుదినము బహిరంగసభలు జేసి తీర్మానములగావించి అధికారులకు వినతిపత్రముల నంపిరి. అప్పుడు అధికారులు రానున్న యిక్కట్లను గుర్తించి కార్యకర్తలనుగూర్చి సలహా దీసికొనుటకుంచిదిగా నెంచిరి. కార్యకర్తలు 18 తాళికులలోపున జవాబురాకున్నచో సమైక్యమును నిర్ణయించిరి. ఈ లోపుగానే అధికారులు 7 వ తేదీ ప్రకటన ఉపశంహరించుకొనిరి. ఈ సందర్భమున తెం. నా. రైల్వే కార్యకర్తల సంఘాభ్యుదయసమితి నాకు మిక్కిలి సహాయమునొచ్చిన ఎం. ఎల్. సర్కారుగారికి కృతజ్ఞత చెప్పుట నావిధియై యున్నది.

ఎస్. వి. రైల్వే, ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే, ఇ. వి. రైల్వే సంఘములగుడ ప్రభుత్వమువారు గుర్తించబడినవి. ఇతర రైల్వే కార్యకర్తల సంఘములగుడ బాధ్యత పనిచేయుచున్నవి. రైల్వే కంపెనీలలో పనిచేయు కార్యకర్తలకి యెంతమాత్రము సంస్కృతీకరముగ లేదు. వారి యిట్లుంటుంటిని గూర్చి యిచ్చుట జెప్పబడినది. ఎల్లరుక జేరినవే. సర్ సార్కు ఇన్నిను గారు ఎస్.ఆర్.ఆర్.లో "1919 సం॥ రైల్వే యుద్యోగులందరుక వేతనాభివృద్ధి జేయుటచే కార్యకర్తల సంస్థ లేమియు లేక హాయిగ నున్నా"మని పత్రికాయంపిరి. ఈవాక్యము సత్యమైనది పశ్చిమోత్తర రైల్వేసమితి రూపకతనను. నాఖరులు, ఉద్యోగుల దురస్థత తొలగించుటకై నిష్పక్షపాతపు విచారణ సంఘమును నియమించుచున్నచో అధికారులకు నాఖరులగుడ కష్టపాటుకమున క్లిష్టపరిస్థితి లేర్పడునని రూపక జెప్పగలను. అధికారు లీవిషయము గుర్తించెదరుగాక.

ఇతర కార్యకర్తల సంస్థలు

కలకత్తాలో 1918 సం॥ మందు నాకాశాఖ నాఖరుల సంఘము స్థాపించబడినది. విద్యేందు పనిచేసిన పిమ్మట నీసంస్థ పనివాండ్రు యిట్లుంటుంటియు తొలగించగలెను. ఉద్యోగులను నిష్పించుటలో ముఖ్యపక్షం అన్యాయమునకు పాల్పడకుండ గాపాడుకొనిరి. ప్రభుత్వమువారి "రిక్రూటుమెంటు లీస్" స్థాపించిరి. ఈ సంఘము వారు ఆంధ్రోళన జేయగా ఇండియాలో వివిధప్రాంతములందరి నాకాశాఖ ఉద్యోగుల చేర్చుకొనుటగూర్చి విచారింప ప్రభుత్వమువారిక సంఘమును నియమించిరి. బొంబాయిలోగూడ నాకాశాఖోద్యోగుల సంఘము గలదు.

జమషదుపూరునందున్న తాతాకంపెనీవారి ఉత్పాదకకార్యగారము పనివాండ్రులందు సంఘముగ నేర్పడిరి. కొన్ని అనుకూలముల మార్పుల సాధించగగిరి, కాని కంపెనీ అధికారులు 1920 సం॥ కొన్ని వాగ్దానముల జేసి వాటిని చెల్లించక నిరాకరించిరి. అంతట ఉద్యోగుల కసంస్కృతీ జనించెను. ఆందోళన ప్రబలెను. కొందరు ముఖ్యులను ఉద్యోగమునండి తొలగించిరి. చివరకు మహాత్మ గాంధీగారి అచ్చటికి బోయినపుడు ఆంధ్రముగారు కోరిన ప్రకారము మధ్యవర్తిగానుండి పరిష్కరింపవలసిచెప్పెను. అధికారులు కార్యకర్తలను గుర్తించి చందాలు వసూలుజేయుటకు పని జరిపించుటకు అంగీరించిరిని గాంధీగారు తెల్పిరి.

కలకత్తాలో ఉద్యోగుల సంఘమువంటి కట్టుబాటులు గల వేరొక కార్యకర్తల సంస్థ యీదేశమున లేదు. దీని ఖ్యాతియంతయును ఎం. ఎల్. సర్కారుగారిదే. ఈసంస్థ కార్యాలయము నందు వివిధపరిశ్రమలు కంపెనీల పనివాండ్రుకు సలహానిచ్చుట యేగాక, వారికెట్టి అన్యాయము జరిగినను వానితరపు వాదించుటకై యత్నించును. ఈ సంస్థ అభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారుగూడ గౌరవించుదు. ముఖ్యసంగ్రహములన్నింటిలో నిట్టి సంస్థలు యేర్పడుట ప్రసరము.

వస్త్రముల పరిశ్రమ

భారత కార్యకర్తల పరిశ్రయం చెన్నడు బొంబాయిలో యామధ్య జరిగినంతటి ప్రతిపరిశ్రమపనివాండ్రు సమైక్య జరిగియుండలేదు. అక్కడ యేబదివేల పనివాండ్రు తమ వేతనములో నూటికి 11 1/2 వాం తగ్గించినందులకు సమైక్యజిత్తిరి. సమైక్య ప్రారంభించుట కిదియే ముఖ్యకారణము అంతయును ఏదాదిక్రిము వివేచ్యయవిధానమున చేర చాలమంది పనివాండ్రు అధికారులు తొలగించియుండిరి. ప్రభుత్వమువారి ఎక్సెస్ పన్ను మూలమున తమ మిల్లుపరిశ్రమకు ప్రబలపన్నును చెప్పుచున్నదని మిల్లు అధికారులు కారణము చెల్పిరి.

ఈసమైక్యము అధికారుల నిర్లక్ష్యభావము పట్టుటకు గూర్చియు, పనివాండ్రు సహాయక భావముగూర్చి వివరముగ చెప్పుట కిచ్చుట వ్యవధి లేదు.

ఆ. భా. ప్రేమ యూనియను కాంగ్రెసువారు యితర ప్రతిపరిశ్రమసంఘములు బొంబాయిలో మిల్లు అధికారులకు చెల్లిన అభిప్రాయములను క్లుప్తముగ చెల్లించెదరు.

ప్రభుత్వమువారి ఎక్సెస్ పన్ను విధానము మిల్లు పరిశ్రమకు హానికరముని అధికారులు చెప్పి అభిప్రాయముతో పనివాండ్రు కీభవించుచున్నారు. మిల్లులపరిపాలన సవ్యముగ లేదు. పనివాండ్రు కూలి తగ్గించినచో తిండిలేక మిల్లుపని కసమృద్యులగుదురు. ఇది పరిశ్రమ కెంతయు చెడుకు చేహర్చును. బొంబాయి అశామ్యువాబాదు మిల్లులలో ఏజంట్లు అసవరిముగ మిల్లులభవస్థముల నెంచక అమితముగ కమిషను పొందుచున్నారు. కావున పనివాండ్రు వేతనములు తగ్గించుటకు మార్గగా పరిశ్రమలో పనివాండ్రునెంచి నష్టమురాకుండ జూచుకొనవలెననియు, వాటాదారుల కెక్కువలాభముల పంతులగత మూడేండ్లలో మిల్లులు దేశమున కెట్లు లాభించినది యుచు విలువ యెంత యెచ్చినది యుచు విచారింతులకై ఒక విచారణసంఘమును నియమించవలెననియు యూనియను ప్రతినిధులు కోరిరి. ఎం.ఎస్.జోషిగారి అధ్యక్షతక్రింద కొందరు చాయబాదిలు బొంబాయి గవర్నరుగారిని దర్శించి విన్నవించుకొనిరి.

ప్రభుత్వమువారుగాని మిల్లు అధికారులుగాని వినలేదు. చివరకు సమైక్య కొనసాగింపక లేప్పినదిగాను. ప్రతివారము ఎక్కువ పనివాండ్రు సమైక్యమున చేరిరి. వేలకొలది కూలిలు బొంబాయి విడిచిపోయిరి. సహాయసంఘమువారు, లండను ఆప్సెరడామల కార్యకర్తలసంఘములవారు సమైక్యదారులకు చాల దోడ్పడిరి. పనివాండ్రు కష్టములకునైన పిమ్మట తమకోర్కెల సాధించుటకు దృఢనిశ్చయములై యుండిరి. చివరకు దేశమున 1 వ తేదీన యథాప్రకారము వేతనము లీయబడెను. ఎక్సెస్ పన్ను తొలగించబడెను. పన్ను తొలగించబడినపిదప అంతటి ఘనకార్యమును సాధించినవారు తామేయని మిల్లు అధికారులు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రగల్భములు పలుకుచున్నారు. కాని గతరెండేండ్లనుండి మిల్లు అధికారు లెంత ప్రాధేయపడినను పన్ను తొలగించుటకు వీలులేదని ప్రభుత్వమువారు కచ్చితముగ జెప్పచుండిరి. అట్టిప్రభుత్వమువారిని లొంగించి ఆర్థిక సంవత్సరము ముగియకమునుపే పన్నును తొలగింపజేసి, మిల్లు అధికారులకు తమకుగూడ లాభము చేహర్చుకొన గల్గిన ప్రతిభ బొంబాయిమిల్లు పనివాండ్రుకే చెందునటకు సందియములేదు. బ్రిటిషు అంతర్జాతీయ కార్యకర్తల సంస్థల వారి సహాయము వల్లనే వీరు 11 వారములు పట్టుటగ నెలిచి కార్యము సాధించుకొనగలిగిరి. కావున నెట్టికార్యము సాధించుటకైన సంస్థాపనయే ముఖ్యము. పనివాండ్రు యిట్లుంటుంటి తొలగిపోయినవని చెప్పబాటును. ఏదోసాకుచెట్టి అధికారులు కూలి తగ్గించ యత్నించెదరు. అట్టి దుర్దశ యేర్పడకుండుటకై ప్రేమయూనియను సంస్థను బలపరచుకొనవలెను.

అనుహ్యదాబాదు కార్యకర్తల సంఘము

అనుహ్యదాబాదులో ఐదుప్రత్యేకపన్ను పరిశ్రమసంఘములు చేరి ఒక కార్యకర్తలసంఘముగా నేర్పడి అమృతమైనపని జేయుచున్నది. 20 పాతకాలలు, ఒక అస్త్రతి కట్టించి కార్యకర్తల సహాయార్థము తక్కువ వడ్డీతో ఋణములను గూడ ఇచ్చుచున్నారు. ఇండియాలో యితర కార్యకర్తల సంస్థలు దీని యాదర్శము ననుకరించవలెను. ఈసంఘములు కాంగ్రెసులో చేర్చుటనుగూర్చి అభ్యుదయరాలభు అననూయ జేసు కారణముగా లోచించెదరని నమ్ముచున్నాను.

ఆ. భా. పోస్టలు సంఘము గలదు. ఇందలిసభ్యులు ప్రభుత్వోద్యోగులగుటచే మన కాంగ్రెసు నందు చేరరు. అయినను యీ కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు పోస్టలసంఘప్రతినిధులు గలసి రాజకీయముల సంస్కరములేని విషయములందైన మనతోగలిసి పనిచేయు సాధనలగూర్చి విచారించుట యుక్తము.

ఇండియాలో నూటికి 95 గురు వ్యవసాయదారులే. కావున వ్యవసాయదారులసంఘము లేర్పరచుటత్యవసరము. కొన్ని భాగములలో వ్యవసాయ కార్యకర్తల సంఘము లేర్పరచి రయితుల యొక్క హక్కులు బాధ్యతలను గూర్చి ప్రబోధము జరుగుచున్నది. ఈ సంఘము లెంతమాత్రము భూస్వాములకు విరోధమైనదిగావు. ఈ సంఘములు గ్రామపంచాయతీలు, జాతీయ పాతకాలలు స్థాపించుటకును, నూలు, వరుకులు నేయుట నేర్పు సంస్థలను యేర్పరచినచో రయితులకు చాల లాభకరముగ నుండును.

సంఘ సేవ

కార్యకర్తల సంస్థలు కేవలము అధికారికపద్ధి కొరకే గాక సాంఘిక సైతికాభివృద్ధిగూడ పొలుబడవలెను. కార్యకర్తలు పలువురు మధ్యపానమునకు నీలిబాహ్యప్రవర్తనకు లోనై యున్నారు. ఇట్టిచర్య తమ జీవితమునేగాక తమ కుటుంబజీవితమును

గూడ గృహసమయము. బొంబాయిలో కేంద్ర కార్యకర్తల సంఘము వారు పరిశ్రమచరమును యేర్పరచిరి. ఈ కార్యాలయమునుండి ప్రతి ఆదివారము భజనలలో ప్రచురకలు గృహములపట్టి ఊరేగింపుచేసి కార్యకర్తలందఱు చొట్టకబోయి వచ్చునీధము గూర్చి జూదవివర్జనగరించి బోధించెదరు. కార్యకర్తల కిట్టిబోధ పర్యవాయించినచో చెడుప్రవర్తన తొలగిపోవును.

కార్యకర్తల సంఘములకు రాజకీయజ్ఞాన మువనరము

కార్యకర్తల సంఘము రాజకీయములందు పాల్గొనరాదని యనుట యిష్టపంథులలో పనిజేయువారి కలవాటునుంది. ఇందు కొంతమంది మాత్రమే నిజముగలదు. కార్యకర్తల సంఘము దేశపితముగూర్చి ఆలోచించినేరారు, తమ పనులను గూర్చి మాత్రమే దలపోయుచుండవలెనని యనుచో అట్టి అశ్రద్ధాముగలవారిలోనే నేటిభవిష్యత్తులు. తమ పనికి భంగము వాటిల్లునట్లుగా రాజకీయములందెక్కుముగా కూడదన్నచో అంగీకరింపవచ్చును. మొదటి అశ్రద్ధాముగల వానిసాగవలెనన్నచో మన దేశమేనాటికిని వృద్ధి పొందజాలదు. దేశమయొక్క నైతికార్థిక ప్రగతిపై యభివృద్ధిపైనే కార్యకర్తల జీవిత మధారపడియున్నది. అట్లుయిన నూటికి 95 గరిని రాజకీయములందు జోక్యములేకుండ తొలగించవలసియుండును. తెల్లవారి నిరంకుశత్వము నకు బదులు నల్లవారి నిరంకుశత్వమునే అనుభవించవలయుండును. కార్యకర్తలు యితర దేశీయులలో సరిసమానస్థితియందుండవలెనన్న నిజమును రాజకీయజ్ఞానము గరపవలెను. ముఖ్యవిషయములగూర్చి అభిప్రాయము చెల్ల వారికిని హక్కుగలదు. కార్యకర్తలకు శాసనసభలలో తీర్మానప్రాతినిధ్య ముండవలెనను వాంఛనేడు ప్రబలమును చున్నది. వారు తమకు సరియగు ప్రతినిధుల నెన్నుకొను శమర్థులగువారుగ నుండవలెను. వారి ఎన్నికహక్కు నిష్పత్తియకొనటకు రాజకీయ విషయకములనుమాత్రములైన తెలిసియుండవలెను. ఇతరదేశములలో పరిపాలనా సంస్థలందు కార్యకర్తలకు తగిన ప్రాతినిధ్యము గలదు. ఏడాదికిందట ఇంగ్లాండును కార్యకర్తలకు పరిపాలించేను. తిరిగి స్వర్ణలోక పరిపాలనాధికారమును స్వీకరింపగలదు. ఇండియాలో కార్యకర్తలుగూడ తమదేశ రాజకీయ స్వాతంత్ర్యోద్యమమునందు పాల్గొనటకు భాగస్వాములై యున్నాడు. ముందు నిమిత్తమై కార్యకర్తల సంఘముల కాంగ్రెసునందు రాజకీయములందు పాల్గొన నొక కార్యపక్షము నేర్పరచుట న్యాయము.

బొగ్గగనల పనివాడయందు ఎట్టి కార్యకర్తల సంఘ లేర్పడలేదు. ఎర్రక సంఘమహాసభ వారివిషయమున శ్రద్ధవహింపవలెను.

ప్రేమ యూనియను చట్టము

ఇండియాలో ప్రేమ యూనియను సంస్థల సంరక్షించుచు నిమిత్తము కేంద్రశాసనసభలో నొక చట్టము ప్రతిపాదించబడుచుండుట సంతోషదాయకముగ నున్నది. ఈవిషయమున యీకాంగ్రెసువారు నిరుడు గావించిన నూచనలగూర్చి వేరగ జెప్పవలసరవులేదు.

భారతదేశ శాసనసభలలో కార్యకర్తల తరపు వాదము వెనుకబడినది. ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహింపకున్నారు. కార్యకర్తలు తమలోనివారినే ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనుటకు అధికారములేదు. ముడిమెను సంఘములో సభ్యులందరను కార్యకర్తలకు ఎన్నికహక్కు సంగవలెనని శిఫార్సు జేసియుండిరి. కావున ఎన్నికహక్కును విస్తరింపజేసి కార్యకర్తలు తమలోనివారినే శాసనసభ్యులుగ నెన్నుకొనుట కవకాశమువచ్చుట ప్రభుత్వమువారు చేసిన తన యేర్పాటులు జేయవలెను.

పనిజేయుకాలము - కూలి

పరిశ్రమలందు పనిజేయు మూలీవారికి అధమును జీవి తవ్యయమునకు సరిపోవు వేతనమైన బసంగవలెను. జీతము తగినంత యివ్వకతగిన గృహపనిలేక పనివాండ్లను ప్రభుత్వమునచో పరిశ్రమలకు నష్టము వచ్చును. రైలువేకంపెనీల వారు గుమాస్తాల కిచ్చి గృహములు నివాసయోగ్యముగ లేవు. పరిశ్రమల పెట్టుబడిదారులు పనివాండ్లనుండి చెడ్డల నారయవలెను. వారియు ఇతరదేశములలో పనివాండ్లు దినమునకు 8 గంటలు మాత్రమే పని జేయుచుండుటచే దృఢముగ నుండి తీరికకాలము నైతికార్థిక వృద్ధికి వినియోగింపగలరు. మన దేశములో 14, 16 గంటలుగూడ పనిజేయుచున్నారు. ఇట్లు తీరికలేకుండ పని జేయుచున్నచో పనివాండ్ల కై క్షిమాపకము లడుగంటును. విశేషరాబడియు, పనివాండ్ల కై క్షిమాపకము లడుగంటును.

6వ అఖిలభారత ప్రేమ యూనియన్ కాంగ్రెసు

నేడు చెన్నై పురియందు సమావేశమగుట

భారత్తు వరాహగిరి వెంకటగిరి గారు

అధ్యక్షత వహించిరి

6వ అఖిలభారత ప్రేమ యూనియను కాంగ్రెసు నేటి పధ్యాహ్నము 2 గంటలకు చెన్నై పురి సౌందర్య మహాలనందు అసమాధానమును భారత్తు వరాహగిరి వినోదించి రాచయ మలందును ముఖ్యముగ కార్యకర్తలమందును అమితము సేవ జేయుచున్న బ్రహ్మపురనివాసులగు శ్రీయుత వరాహగిరి వెంకటగిరిగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయెను. శ్రీయుతులు ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులు ఉన్నం రామలింగ పంతులుగారు యమ్. సింగారవేలుకెట్టి వి. చక్రయ్యకెట్టి, యన్. సత్యమూర్తి, మేజరు గృహముపాలు ఎర్నెస్టు కర్కూ, పి. శివరావు, రాయసామెలు చంద్రకామరావు, కాలప్ప, వి. యల్. కామ్రాజుగారు మరియు పెండ్లెండు ప్రముఖులు సభ కరుడెంచిరి.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు పంచాక్షరంగారు వహాభావోద్దేశములను చెల్లుచు కార్యకర్తలమందును దేశమునందలి రాచకీయ విభేదములలో పనిజేదనియు కాని కార్యకర్తలమందును తోడ్పడు రాజకీయపక్షమునకు తమ సానాధుని హాకారము లొసంగెదమని బోధిరి. (ప్రార్థికపద్యము ముందు ప్రకటింపబడున)

భారత శాసనసభ్యులగు యన్. కె. దత్త, తులసీనరసా గోస్వామి దేవీ ప్రసాద సిన్హా, యమ్. కె. ఆచార్య, డి. కె. చమన్ లాల్. ద. ఇం. రైలవే కార్యకర్తల సంఘాధ్యక్షులు చమన్ లాల్, కమ్యూనిస్టు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు సింగారవేలుకెట్టి గార్లనుండియు విదేశములందలి కార్యకర్తల సంఘములనుండియు వహాభావ జయమును గోరుచు అంబలపేన తితివార్తలను జిన్హాలాగారు చదివిరి. వివర అధ్యక్షులు తమ యుపన్యాసమును జదిపిరి.

బొంబాయి గవర్నరుగారు

బొంబాయి, జనవరి 8:—ఈ సాయంకాలము బొంబాయి గవర్నరుగారు పార్సీసహకార గృహనిర్మాణ సంఘమువారి యొక్క భవనమును తేరిచిరి. ఇది దాదలలో ఆసంఘపు వీధలకు ఉపయోగపడును. (అ. ప్రె.)

వీరభద్ర విగ్రహమును ధ్వంసముచేయుట

మధుర, జనవరి 8:—శ్రీ వివాక్షి సుందరేశ్వర ఆలయములోని అహోర వీరభద్రస్వామివారి విగ్రహము ప్రాశస్త్య శిల్పచాతుర్యమునకు సమానాగా సుమారు వేయి సంవత్సరముల నుండియుండెను. ప్రపంచములోని వివిధదేశపు చిత్రకారులను శిల్పులును దీనిని చూచుటకవచ్చి శిల్ప చాతుర్యమునకు మెచ్చుకొనుచుండిరివారు. నేడు ఉదయమున చూచునదికి ఆవిగ్రహపు ముంజేతులులేకుండెను. విగ్రహమంతయు అసహ్యముగను అనాకారముగను చేయబడెను. ఇది పోలీసువారికి తెలియబర్చగా నేరస్థులను పట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ప్రభుత్వ సహాయముగల రైలువే కంపెనీలలోనే యిట్లు జరుగుచున్నది.

ముగింపు

అన్ని సంస్థలయందు వికమత్వమే ప్రధానము. ఈ రాష్ట్రములో జాతిభేదమునవ్యయోక్తులగు నున్నది. కార్యకర్తల సంఘ సభ్యులట్టి జేమియు పాటింపరాదు. ముందు తామందకు భారతీయులనుమాట గుర్తించి పిమ్మట జాతిమతములగూర్చి ఆలోచింపవలెను. తమకు సహాయముజేయు జాతినాయకులైనను గ్రహింపవలెను.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల ప్రస్తుతితీరి జాడవాల విచారమునున్నది. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయకార్యకర్తలకు తగిన సంరక్షణ మొనంగవలెనని ద. ఆ కార్యకర్తల పక్షము వారిని గోరుచున్నాము. కార్యకర్తలమందును ఒకదేశమును వేరొకదేశము కొల్లగొట్టుట సరిపడదు; ఒకజాతినివేరొకజాతివద్దరచరాదు. కార్యకర్తలెవ్వరునును వికమత్వముగ నుండవలెను. వారికి న్యాయము జరుగవలెను.

స్కిన్ కమిటీ విచారణలు

సి.వి. యన్. నరసింహరాజుగారు

ఢిల్లీ, జనవరి 8:—స్కిన్ కమిటీవారు నేడు సి. వి. యన్. నరసింహరాజుగారిని (యం. యల్. సి.) ఇద్దరు ఇండియను మిలిటరీ అఫీసరులను విచారించిరి.

దేశవర్మాన్ కాలేజీపదకలమీద ప్రతిరాష్ట్రమును కాలేజీలను స్థాపించవలెననియును మిలిటరీకాల్కు తగినవారికి పోలీసు ఫార్మెంట్ కాఫులలో తప్పక యుద్ధోగము లేయవలెననియు, సాండుహార్మెంట్ పంపు పద్ధతిలో నామినేషను పోయి పోటీపద్ధతి రావలెననియు చాటినంతమంది రాకపోయిన యెడల నయ్యపరిమితిని కొంచెము మోచించిన బాగుండు నని రాజుగారు చెప్పిరి. మరరాసులో స్వరాజ్య పక్షనాయకుడుగా కింగ్స్టునువంటి సంఘాను ప్రతిరాష్ట్రములో స్థాపించు నిమిత్తమై నిధులను గ్రాంటు చేసినట్లయిన స్వరాజ్యవాదు లభ్యంతరపెట్టరని రాజుగారు తలచిరి.

8 పటాలముల స్కిమును కెప్టెన్ ఫ్యూస్లింగుగారు రద్దు చేసిరి.

మాడనసాక్షి కెప్టెన్ రానాజోజుంగారు రట్టుగాక ఆపదతి నామోదించి నర్తకములను బట్టి పటాలములు భాగింపబడవలెననియు ఏవర్తపటాలమునకు ఆర్డరుమువాడే నాయకుడుగా నుండవలెననియు చెప్పిరి. కమిటీలోనున్న భారతీయులు కొంతమంది వీరి సందులకై ఆధక్షేపించిరి గాని తానుచెప్పిన ప్రకార మైనట్లయిన స్కిము జయప్రదముగా పనిచేయునని ఆయన చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

ఆగ్రాఖానుగారు

బొంబాయి, జనవరి 8:—ఆగ్రాఖానుగారు తమ ఉద్దేశములను ఇట్లు చెల్లకెంచిరి. బట్టల పరిశ్రమకు ఎక్కువయును తక్కువయుండు నుంకమునకు అనుకూలించు పద్ధతిని రక్షణ నిర్ధారమే నుంచినది. హిందూ వహాహృదీయ కలహములను గూర్చి ఇట్టాస్వర్గమును చూపెను. సహకారముతో పరస్పరముగా అనుకూల పరమహింసజాలని సంగమ విషయములు ఒక్కటియులేదు. దేనిని గూర్చి ఎందులకు కాట్లాడుకొనుచున్నాలో నాకు గోచరములులేదు. (అ. ప్రె.)

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజమువారు, ఏలూరు ఎస్ప్లనేడ్ థియేటరునందు వరవిక్రయం

10-1-26 తేది ఆదివారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు ప్రదర్శించును. ఎమ్. ఎన్. రావు, జమీందారు, ప్రాప్రైటరు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మాపుంటురోడ్డు, మద్రాసు. 9-1-26 శనివారమునండి 11-1-26 సోమవారమునకు రాయల్ అపరాధపరిశోధక శ్రామా

వెల్స్ప్రీటు మిస్టరీ (పాపిని రహస్యము)

జేర్ డేలి జార్జి లార్కిన్ ప్రధాన కథానాయకుడు రహస్యమైన శ్రామాయందు గల రహస్యమైన అమృతవిషయములు గలవు.

కౌను థియేటరు

9-1-26 శనివారమునండి 15-1-26 శుక్రవారమునకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, 9-30 గం ప్రతి శని, ఆదివారములందు పధ్యాహ్నము 8-15 గం ప్రత్యేక మాటిని గలదు మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్

సత్య హరిశ్చంద్రుడు

ప్రదర్శించురు. హిందూదేశ నాటకములన్నిటికంటెను ముప్రసిద్ధి చెందినది. ఇదే కథనంది 69 వ్రాయబడినది. మిక్కిలి అందమైన "మిస్ సత్యహరిశ్చంద్రం" ప్రధాన కథా నాయకురాలు 7000 అడుగుల పొడవుగల 5 రీల్సు గలది చార్లి ఛాపలిన్ "సర్కిలైజ్"లో గల 3 రీల్సుగల హాస్యము

మరగాపవార్తలు

శ్రీమంతుల రామకృష్ణారావు 10 వ తేదీ ఆదివారమునాడు "సం" పాటకమున తెలుగులో విజ్ఞాపనలో హాల్లో 5-30 గంటలకు ప్రవర్తింతురు.

పోస్టు ప్రకటన:—యంగులపాడు పట్టణమునాడు జనవరి 10-1-26 న 9-30 గంటల వరకు పోస్టు ప్రకటనలు 9-30 గంటల వరకు పోస్టు ప్రకటనలు చేయబడును.

కాలక్షేపము:—శ్రీ హంతులంక భగవద్గీతా ప్రసంగ పథకాల ఆచరణకు సంబంధించి వచ్చితిమి ప్రతి పంజీ తరగతివాద్యులవారిచే సమద్రవ్యంగా కాలక్షేపము జరుపబడును.

బిజులుకాలి చనిపోవుట

40 ఏండ్ల వయస్సుగల శ్రీ యొకతే బిజులంకయు కాలి బిజుల జనరల్ ఆసుపత్రిలో ప్రాథమిక చికిత్సయెను. దానిని గూర్చి జి. జి. జనరల్ వారినువారు విచారణ చేయదురు. వంట చేయుచుండగా ప్రమాదవశాత్తూ బిజులంకలోని బిజులంకయు కాలివెనుట. (అ. ప్రె.)

గొప్ప పాటకచేరి: శ్రీ సంగీత శాల:—ఆదివారము 10 వ తేదీ సాయంకాలము 4-15 గంటలకు గోపాలేశ్వర లో పాటకచేరి జరుగును. చెంపై వైద్యనాథ భాగవతం (పాటకాలు)—గాత్రము. తిరువనావల్లి గోవిందస్వామిశిల్ప గారు—శిల్పము. పురుషోత్తం దక్షిణామూర్తి పిల్లగారు—కంఠరా కుంభంకోణం అలగనంది పిల్లగారు వ్యవంగం. ఉమ యల్పరం సుందరమయ్యగారు—ఘటం.

మద్రాసు క్రిమియన్ కాలేజీ ప్రాథమికవిద్యార్థుల సమావేశము

కళాశాలా భవనమును 13 వ తేదీ బుధవారమునాడు ప్రాథమికవిద్యార్థుల సమావేశోత్సవము జరుపబడును. దావారుమిల్లరు గారి జన్మదినోత్సవము సందర్భము జరుపబడును. ఉపసభ్యులు కూడ ఉపన్యాసములను ఏర్పాటుచేసినది.

12 గంటలకు జేయసంకల్పించుట దక్షిణ హిందూ కళాశాలనుగూర్చి టి.వి. శేషగిరి అయ్యగారును పరిష్కారకపు కవులు, కవిత్వమునుగూర్చి బిషపు అయ్యన సయ్యదు యం. ఎ. టి. యల్ గారును ఉపన్యసించును.

2 గంటలకు పూర్వవిద్యార్థుల సమావేశము.

2 గంటలకు యి. బి. రామగారిచే జీవితమందలి ఆనకా కముగూర్చి ఉపన్యాసము 5 గంటలకు—మహాసభ

రాకపోకలు:—ఆర్మీ డి.వి. ప్రెసపోలిగారు నిన్న

రాత్రి ఎంర్నకులము వెళ్లిరి. శ్రీయ్యత ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు దేజవాడ నిన్న రాత్రి వెళ్లిరి. జిమ్మి శివప్రసాదు వెళ్లిరి. బ్రాహ్మణి వెళ్లిరి. కలెక్టరుగారు వెళ్లిరి. నిన్న రాత్రి వెళ్లిరి.

కలెక్టర్ మెయిలులో హెచ్. జి. డైరీ సి. వి. యి.

జి. సి. యల్. రెవెన్యూలో సభ్యుడు ఈ ఉత్తరము వచ్చిరి.

క్రిమియన్ కాలేజీ గారు కోయండ్లూరు ఉపయమన వచ్చిరి. మేజరు హాబ్బుగారు క్రొత్త వైదిక కార్యదర్శి ప్రార్థులు ఉపయమనమునకి వచ్చిరి.

మేజరు రెవెన్యూగారు ఆంగ్లభాషా శిక్షకులగారు ప్రార్థులు బొంబాయియందుకి వచ్చిరి. అ. ప్రె.

జనాన బహదరు డెయిల్. చంద్రశేఖరయ్యగారు. వచ్చితిమి మెంకూరు వెళ్లిరి. (అ. ప్రె.)

అలగూడియారాజు స్మారకచిహ్నము

శ్రీశైల, జన 7:—విప్లవీయ-రాణి జాబులిదామల ప్రతి స్థాపనకు సహాయముచేయుటకు అలగూడియారాణి జాతీయ స్మారకచిహ్నపుని శిల్పముచేయుటకు తీర్మానించిరి. ఈ సామ్యము వ్యాప్తి గలవలన లిలన వారియొక్క శిల్ప విశిష్టతే సహాయముచేయుటకు సహకరించుటవలన. రాణిగారి దామలను వృద్ధాప్యమున సంచలన పుష్కలమైనవలన. కొంత సామ్యము అలగూడియారాణి స్మారకచిహ్నముగ ఆదరమున గన్పించు విగ్రహము శిల్పముచేయవలె ననిరి.

న్యాయస్థానవార్తలు

నెల్లూరు హిందూమహమ్మదీయ పోరాటములు

144 వ కేసును ప్రయోగము

1926 సం. జనవరి నెల 13 వ తేదీ నెల్లూరులో జరుగనున్న శ్రీ ఆంజనేయ స్వామివారి ఉత్సవము నివేదించుచు 4 వ తేదీ విజనల్ మ్యాజిస్ట్రేటుగారు క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్డు 144 వ కేసును క్రింద నోసంగిన ఉత్తరువును రద్దుచేయవలసినదిగ నెల్లూరు కాపురములు కమిషనరు వెంకటసుబ్బయ్య మున్నగువారు భాషించి జేతుకొనిన అశిలు విచారణలో శిశు చచ్చుట మోక్షోద్ధవండు న్యాయమూర్తి శిశువుగారు తీర్పునొసంగిరి.

చాలకాలమునుండియు నెల్లూరునందలి హిందూమహమ్మదీయలకు హిందువుల ఉత్సవముల విషయమై పోరాటములు జరుగుచుండుట పాతకలకు ఒకవడు. హిందువులు తమ పండుగ దినములందు కట్టిన ధులలో (కొన్ని ప్రత్యేక సమయములందు దప్ప) ముడుపు ఎరుగునైనను ఉత్సవములు జరిగించుటకు హక్కులకుగాను మండలాధికారి యొక్క అనుమతి క్రింద 1917 సం.లో జిల్లా ముసలమోక్షోద్ధవండు దావా దాఖలుచేసిరి వారిపక్షమున అనుమతముగ డిక్రీయొసంగబడెను. కాని డిక్రీ జారీచేసిన జిల్లా మ్యాజిస్ట్రేటులు ఇంకొకరిని ప్రతిసంవత్సరమున, హిందువులకు ఉత్సవములు జరుపుకొనుటకు అనుమతి నిరాకరించుచుండిరి. 18 వ జనవరి భోగిపండుగనాడు ఉత్సవము జరుపుటకై పట్టణమందలి హిందువులు 1925 సం. ఆక్టోబరు 25 వ తేదీయందే అనుమతిని గోరుచు పిటిషను దాఖలుచేసిరి. కాని 4 వ తేదీవిజనల్ మ్యాజిస్ట్రేటుగారు అటు చేయుటకు నిరోధించిరి.

వి. యల్. యతిరాజుగారు హిందువుల పక్షమున వాదించుచు హిందువులయొక్క మతహక్కులను సంగ్రహించుటనుపరచుచు, నిలిచుకొట్ట డిక్రీ యొసంగిన విషయగూడ హిందువుల నిరోధించుటలో క్రిందకోర్టువారు న్యాయకాస్త్రప్రతి మూలముగ ప్రవర్తించిరినియు బోధిరి.

న్యాయమూర్తులు తీర్పునొసంగుచు జిల్లా మ్యాజిస్ట్రేటు ప్రతిసంవత్సరమున ఉత్సవము నాశనము చేయవలసినదిగ ఉత్తరువు నొసంగుట వారి ఆక్షేపము ప్రకటించుచున్న దనియు పోలీసు నిబ్బందిని బలపరచి కాని, చహమ్మడియలను లోబరచుకొనిగాని హిందువులకను హక్కులను సంగ్రహించకపోవుటలో ప్రభుత్వమువారు తనయధికారమును విరుద్ధముచేయుచున్నారనియు, కోర్టుచే ఫిర్యాదుపడిన హక్కులను నిరోధించుటకు 144 వ కేసు ఎన్నటికిని ఉద్దేశించబడలేదనియు హిందువులు తమ హక్కులు నిలువజేయుకొనుటలో శిశుమృత్యు ఆక్రమముగగానివిమితిగగాని ప్రవర్తించలేదనియు ప్రస్తుత విషయములలో జనవరి 18 వ తేదీ ఉత్సవము జరుగనున్నందున ఇంతిస్వల్పకాలములో జిల్లామ్యాజిస్ట్రేటు ఉత్తరువును రద్దుచేసినచో తనసభ్యులైన సహకార్యుకొనుటకుసాధ్యముగాదను అభిప్రాయముతో తా మాయుత్తరువును రద్దుచేయుట చేసెనియు, ఇకముందు మాత్రము ఉత్తరువులు ఒసంగరాదనియు నుడిచిరి.

వకీలువృత్తి తిరిగి స్వీకరించుట

కె. కామరాజుగారు

తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో 2 వ గ్రేడు వకీలుగ నుండిన కేశవపు కామరాజుగారు తిరిగి వకీలువృత్తిని స్వీకరింప గోరిన దాఖలును డి.బి.టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు నిన్న ఉదయం మోక్షోద్ధవండు పురుషేంద్ర యెదుట దాఖలు చేసిరి.

కామరాజుగారు పెద్దాపురం జిల్లా ముసలమోక్షోద్ధవండు వకీలుగా 1921 డిసెంబరు వరకు పని చేయుచుండిరి. అప్పుడు సహాయ నిరాకరణోద్యమమునందు చేరి వృత్తి విడచి వెళ్లిరి. ఆతరువాత కానోల్లంపురము ప్రచారము చేయుచున్నదను కారణముచే గోదావరి జిల్లామ్యాజిస్ట్రేటుగారు భరణత్తు గొప్పలెనని కోర్టుగా నిరాకరించుటచే ఒక ఏడాది కులాసానైపు విధించిరి. యెదుట ఆనాగొక్కయ్యగ నుండిరి. పిమ్మట గూడ ఆగొక్కయ్య ము కు దు ర లే రు. 1924 డిసెంబరు లో విడుదలైన పిదప అసహాయోద్యమముతో సంపర్కము వదులకొనిరి. తిరిగి అయ్యయ్యములో చేరగ శిక్షకులే 10, సహాకు నిరాకరణాభిప్రాయములు గల్గియుండుట లేవ్వలేవని రామచంద్రయ్యగారు వెల్లగా న్యాయమూర్తులు తీర్పుబట్టెను.

ఒకప్పుడు అసహాయవాది ఐనంత మాత్రమున వానిని నిరసింపబడలేదనియు ప్రతివారును న్యాయస్థానముల అధికారమును మన్నించువలెననియు న్యాయమూర్తులు గావించిరి.

అజ్జిదారు మంచి ప్రవర్తన గలవాడని రామచంద్రయ్యగారు చెప్పిరి.

న్యాయమూర్తులు:—అసహాయులరాహుగారు తీవ్రాకే.

మోక్షోద్ధవండు గారి రామదాసుపంతులు, గంటి లక్ష్మన్నగారు నష్టముండియు, బరంపురంలో సబుజిగారు నష్టము ఎస్. కరశింపం పంతులు, గూడూరుజిల్లా ముసలమోక్షోద్ధవండు గోపాలాచారిగారి నష్టముండియు యొక్కతాపత్రముల్ల దమ్ము కొనివెలియు, రామచంద్రయ్యగారు చెప్పిరి. అజ్జిదారు తాను పూర్వమునర్చిన తీర్పుగోపించియున్నను వృత్తిస్వీకరింప అజ్జిదారు స్వీకరింప ప్రభుత్వ క్రింద న్యాయస్థానములకు బదుడె యొందునని వాదనము చేసిను. ఆయన మొదటినుండియు న దృఢత్వ గలవాడని అయ్యగారు చెప్పిరి.

ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు అంతట తేల్చి కోర్టువారికి యొరు యెట్టి రాజకీయాభిప్రాయములు గల్గియున్నను తమ సంబంధము లేవనియు, కాని వృత్తి ననుసరించువారే న్యాయస్థానములను మన్నింపరాదని బోధించినచో అజ్జిదారు తిరిగి వృత్తి స్వీకరింప అనుజ్ఞ కోరరాదని చెప్పిరి. అట్లు అధికార తిరస్కారము నొనర్చినచో మన్నింపరాదనియు బట్టిరి. చివరకు అజ్జిదారుని వాగ్దానమును గుర్తించి న్యాయమూర్తులు ఆయన వృత్తిని స్వీకరించుట కంగీకరించిరి.

భారత ప్రధాననేనాని

నాగపూరు సందర్శించుట

(స్వకీయ విలేఖరి)

నాగపూరు, జన 9:—భారత ప్రధాననేనాని నిన్న నాగపూరు వచ్చెను. ప్రభుత్వమందిరమున కొంతసేపుండి కాంప్లీకి సైన్యముల జామటకుబోయిరి.

నాగపూరు ముఖ్యపట్టణముమార్పు

శాసనసభయందు తిర్మానము

(స్వకీయ విలేఖరి)

నాగపూరు, జన 9:—ముఖ్యపట్టణమును చింద్రారావు మార్పుచేసిన ఈసారి ముఖ్యపట్టణముల కావనభలో కొక తిర్మానము సుపపాదించునట్లు రామారావు చెప్పిరిగా. నోటిసు బంపిరి. రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారు హిందీజిల్లాల విషయమై సవరి తర్జిమెతో సుండుట కనమృతిచెల్పుటకై ఇట్లు చెప్పి వట్లు తెలియుచున్నది.

ఏలూరులో ఆసుపత్రి

శ్రీలక్ష్మి ఏలూరులో కట్టబోవుచు కాల్వెవన్ ఆర్మీ ఆసుపత్రికై ఈ క్రిందివారు చందాలు నిచ్చిరి.

	రూ
గారి వద్రాసు గవర్నరుగారు	1000-0-1
పానగల్లు రాజాగారు	500-0-0
సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు	370-0-0
పి. పి. పాత్రోగారు	300-0-0
శివజ్ఞానం పిల్లగారు	250-0-0
భానుబాబుల ఉన్నాను సాహెబు	100-0-0
బహదరుగారు	
ఎ. వై. జి. కాంపులెలగారు	50-0-0
మొత్తము,	2570 0-0

నెల్లూరు ప్రొగ్రెస్వ్ యోవియనవారు మంచి తెలుగు న్యాయమువ్రాసినవారికి ఇచ్చెదమన్నది. శ్రీ పి. వెంకటాచలం శిక్షణరావుగారికి ఈయబడినది. వార్తాప్రతిలు వాటి ఉపయోగానుపయోగములను గూర్చి న్యాయము వ్రాసిరి. బహుమతి పతకమును మద్రాసు వాస్తవ్యుల కె. యన్. కేశవిగారు పొందిరి.

అసహాయవాదులగువక్తల హోదా

టి. ప్రకాశం గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-

ఇదివరకు అసహాయవాదిగానుండి 1921-22 సెల్లెయిలు శిక్షననుభవించిన క. కామరాజుగారు తిరిగి పీఠిలవృత్తిని స్వీకరింప దాఖలు చేసిన దరఖాస్తును నిన్న హోదావ్రత ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయమంత్రి, ట్రాన్స్మిగ్రేషన్ విభాగం చీఫ్ కలెక్టర్ జె.పి. చార్జియిట్లుగలరు:-

“కేవల ప్రకాశం కామరాజు గారు, పెద్దాపురములో మొదటి గ్రేడు వక్త, జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారి ఉద్దేశపు నల్లంపించెను. కాకినాడలో స్వరాజ్య జండాలు తెగురవేయవలసి కోరగా మన్నింపలేదు. తన ఉపన్యాసములలో కాసనోల్లంపునము చేసి 1921 డిసెంబరు 31 తేదీలోపున స్వరాజ్యము తెచ్చుకొనవలెనని బోధించెను. ఆయన కైదుశిక్షననభి వించి 1923 సెల్లె విడుదలకాబడినది.”

ఈ సేరముపై హోదావ్రత ప్రధాన న్యాయమూర్తి, డి.ఎ.గో. 24 సెల్లె మార్చి 14 వ తేదీన సన్నుతి తీసికొనిరి. తమ పని గోరియుంటున్న నీతి తిరిగి సన్నుతి నిచ్చిరి. ఇట్టి సేరములకు న్యాయవాదులను వృత్తినిండి తొలగింపవచ్చునా, కాసనోల్లంపునము, సాత్వికనిరోధము చట్టసమ్యక్మైన వనవాకావా యను విషయము, పిటిషనరు తరపు వక్తలు యిప్పుడుగాని ఇది వరకుగాని కోర్టులో వాదించియుండలేదు. విర్రాండులో ఆ టూర్ని జనరలుగా నుండిన సర్. ఎడ్వర్డు కార్నెగి గారు ప్రభుత్వ ముపై ఆయుధసంతాప మును తిరుగుటా టూనర్నినప్పుడు లండను హోదావ్రత అతని సనదు తీసివేయలేదు. ప్రధాన న్యాయ మూర్తియు, అతని సహాయన్యాయమూర్తులును తెలివైనవారగుట చేయింపుక శ్రమ పడిన చో కాసనోల్లంపునము, సాత్వికనిరోధము చట్టసమ్యక్మైనవనియు, ఆ వినితకరమును కాసనములను తొలగించుట హోదావ్రత న్యాయ మూర్తుల విధానక మనియు గుర్తించియున్నారు.

న్యాయమూర్తులు తీర్పుచేప్పట్లకావచ్చునై ప్రాయ గారిని సంప్రదించులెనని కాసనభూలో చట్టము నవలు జరిపి యుండినచో, అట్లు సంప్రదించకండుట తప్పననా? లార్డు కోమగారును, ఇంగ్లాండు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారును మర

12 నరు న్యాయమూర్తులును సార్వభౌముని అజ్ఞాన విరుద్ధముగ కేసు విచారణచేసినపుడు సార్వభౌముడు సంజాయిషికోరగ, 12 నరు న్యాయమూర్తులు సాష్టాంగపడి తమపనిగోరి ఇక ముందు కేసు మని బలిగిరి. కోమగారు మాత్రమే కేసు క, తాను న్యాయాధిపతి ఉద్యోగము స్వీకరించినపుడు అంతరాత్మసమ్యక్తముగ ప్రవర్తించుటకు ప్రమాణము చేసియుంటున్న రాజ్యాధిపతి శత్రువును జేయటం నవనరమనయు తన ప్రమాణమునకు విరుద్ధముగనుండలేదని చెప్పెను. కోమగారు కేసుకుండు, ఇంగ్లాండులో ప్రధాన న్యాయ మూర్తిగ నుండిన రీడింగ్ ప్రభువుగారిప్పుడు ఇండియాలో న్యాయస్థానముల స్వాతంత్ర్యమును, ప్రజలస్వాతంత్ర్యమును నిరోధించు నిర్బంధ కాసనములను స్థాపించుచున్నారు. ఒకప్పుడు ప్రభుత్వముగ అసహాయాద్యమును నడుపుచేసిన కేవలప్రకాశం కామరాజుగారు సేదు గౌరవహీనమగు తమపనిగోరుటలో వింత యెమున్నది? ఇంగ్లాండులో యిద్దరు భార్యలజేరికొనెనను సేరము కిందశిక్షననుభవించిన భార్యలదా. అన్యరక్షితుగాదుమదరాసు హోదావ్రతందు తనకు ఇండియాను కోర్టులలో వాదించు హక్కు గలవనియు, ఇంగ్లాండుకోర్టుల తీర్పుతప్పనియు చెప్పి గెల్చుకొనెను. ఇంగ్లాండులో నమ్మకస్యామిద్రోహము మోసము సేరము ఆక్రింద విచారించబడి శిక్ష ననుభవించిన ఎం. అర్. సుందరం అన్యరక్షితుగా, ఇండియాలో కొందరు ముఖ్యులు యోగ్యతాపత్రములనియుగా, మదరాసు హోదావ్రత తిరిగి వృత్తి స్వీకరించుట కనుమతించిరి.

ఇట్లు సీతీవాహ్య ప్రవర్తన సేరములే కనుపించుచుండు, ప్రభుత్వ విధానమును మార్పు నుద్దేశముతో అసాంప్రకృతము బూని వ్యయముగా కల్పించుకొనిన శిక్షలను లోబడినవా రిని వృత్తి స్వీకరింపరాదనుటకు హేతువేమి? జిల్లా కౌన్సిల్ గు కార్యాలయములో ని జచ్చి స్వరాజ్యపతాకమును తీసివేయుటకు కల్పిత ప్రాకృత గాడిక యేమిహక్కుగలదు? నారి అన్యాయచర్యను నిరోధించి తిరిగి స్వరాజ్యపతాకం పోషకపుత్రులమును స్థాపించుకొనుట సేరమునా? ఇట్లు రాజకీయ సేరములే శిక్ష లనభవించిన లామర్లు న్యాయమూర్తులయై జగుపనలిన కాసనముల గానిం చుటకు అన్నియు యున్నారని, “కోర్టువారియెదుట హీన మగుతమపనిల దాఖలుచేయనిది వృత్తి స్వీకరించుటకు విలువలేదు. న్యాయస్థానముల స్థితి ప్రస్తుత మిట్లున్నది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానమువలనే చార్లరు, హోదావ్రతములను మార్చవలెన అవసరము కూడ గలదు.

కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానములు

నాగపూరు నాయకుల యభిప్రాయములు

నాగపూరు, జనవరి 9:- నాగపూరు నగర స్వరాజ్య పక్ష యాజమాన్యమున క్రిందటి రాత్రి డాక్టరు భేరు యం. యల్.సి. గారి యాజమాన్యమున బహిరంగసభ యొకటి జరిగెను. ధర్మాధికారిగారు కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానములను వివరించి అన్ని విధములను తృప్తికరముగ నున్నవని తెల్పిరి.

ఇచటికి వచ్చిన మాలానా షాకతాలీగారు హిందూమ హమ్మదీయు లేకమై భారత స్వాతంత్ర్య సంక్రమ మును సోపి స్వరాజ్యపక్షమునకు సహాయము చేయవలెనని కోరిరి.

అభయంగుగారు యం. యల్. సి. కాంగ్రెసు తీర్మానమును బలపరచుచు, ఉద్యోగముల నంగీకరించుటలో నుద్దేశములనుర్చి మంత్రిపక్షమునా రెంటు భేదాభిప్రాయముల గాంచికో చూపిరి. అయినభారత ప్రభుత్వకాసనమునుండి సెక్షన్ల ఇదివి మంత్రిలు గవర్నరు చేతులలో బామ్మలని నిరూపించి సభ్యులు కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షమునకు నై-ఎలెక్షన్లు వచ్చునెనని తోడ్పడి కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ కాపాడవలెనని కోరిరి.

డాక్టరుమాంజీగారు గవర్నరు అధికారములభాగమును జదిచివి మంత్రిలను గవర్నరు త్రోసివేయవలెనని అధికారములు గలవని తెల్పిరి. మాంజీగారు పరస్పరమనపురు చాలమంది అడ్డుపడ్డ లడిగిరి.

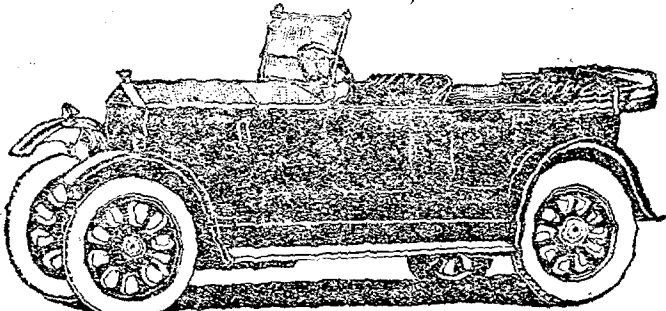
స్థానిక స్వీకరణ గురపన్నునిందు డాక్టరు మాంజీగారు భాగములందెనను గవర్నరు అధికారములు నియంత్రించుగలవలయు, మాంజీగారి కీమయమున న్యాయబద్ధి లోపముగ గాన్పించుకొనియు జెప్పిరి.

అభయంగుగారు మరల భారత ప్రభుత్వకాసనమునందీయు డాక్టరు మాంజీగారివ గవర్నరు అధికారములనుండియు సద్దరించి చెప్పుచు డాక్టరు మాంజీగారు మద్దరాష్ట్రములలో హంత్రియ్య మేర్పడక పోవుటకు కారణము మహాం వ్యసభ్యులప్రాతి కూర్పులు వలననని చెప్పిన మాట తెప్పనియు, ఉద్యోగములకై కీమలాదుటచేత అదిని రద్దుగా మార్చవలెనని జెప్పిరి. (అ.ప్రె.)

రబ్బరు ధరలనుగూర్చి. అమెరికనులు విచారణ సల్పుచున్నారు.

వచ్చిచూడండి “ఇంగ్లాండు
క్రొత్త అందమైనటువంటి
పుల్ సిలి మోటారు కారులు
WOLSELEY

ఒక గాలను 33 మైళ్లు పరుగెత్తగలది.

“Built up to a
STANDARD
Not down to a Price”

- “పుల్ సిలి స్టాన్ డర్లు” రెండు సీట్ 11/22 H.P. రు 4500
- “పుల్ సిలి స్టాన్ డర్లు” నాలుగు సీట్ 11/22 H.P. రు 4700
- “పుల్ సిలి డిలక్స్” నాలుగు సీట్ 11/22 H.P. రు 5350
- “పుల్ సిలి ట్యూరింగు” నాలుగైదు సీట్ 16/35 H.P. రు 8750

అన్ని మోటారు కారులకును, వాటివాటికి తగినటుంటి దీపములు, స్టార్టింగ్ లు, బల్బులూర్లు, స్పీడియామీటర్, టూల్ సెట్లు, ఇంకను ఇతర సామానులతో ఇవ్వబడును.

ఇప్పుడే ఈ పుల్ సిలి మోటారులను కొని అనుభవించండి.

సోలు ఏజెంట్లు: ఆర్. పటేల్ అండు కంపెనీ, మదరాసు,
మోటారు వ్యాపారస్థులు, మదరాసు.

R. PATEL & Co., MADRAS.

మోటారు వ్యాపారస్థులు, జిల్లా ఏంజిన్లు, ఇప్పుడే సబ్ ఏజెంట్లు
కావలసినవారు తక్షణమే తెలియపరచుమని కోరుచున్నాము.

ప్రేమయూనియను కాంగ్రెసు

ప్రేమయూనియను, వి. వి. గిరిగారి యధ్యక్షతక్రింద ప్రేమయూనియను కాంగ్రెసుసభ సమావేశమయినది. కార్మికులు తమ స్వాతంత్ర్యమును రక్షించుకొనుటకు పలువిధ ప్రయత్నముల నలుపుచున్నారు. వారికిమీద దాసులుగ నుండబోరు. ప్రేమయూనియను యధ్యక్షము అన్ని దేశములందును ప్రబలమగుచున్నది. రానురాను ఇచ్చుది అంతర్జాతీయరూపము దాల్చుచున్నది. కాని శ్వేత కార్మికులు భారతీయ కార్మికులపట్ల నిజ సోదరభావమును జూపుటలేదు. రంగుభేదమును పాటించుచున్నారు. ఇంపీరియల్ భావములు వీరినింకను విడువలేదు. దక్షిణాఫ్రికా శ్వేత కార్మికులు సమావేశమై ఆసియాచట్టము నామోదించుట బట్టి, స్వార్థము వీరి వెన్నంటుచున్నట్లుల గనుపించును. వారినిగూర్చి ఆశ్చర్యముకొని ప్రయోజనము లేదు. అందుచే అంతర్జాతీయ కార్మికోద్యమము గూర్చి భారతీయులు భ్రమ కెందక స్వదేశోద్ధరణకై కృషి నలుపుట ముఖ్యము. దేశభక్తియు, కార్మికాభివృద్ధియు వేరని ఎంచజాలము. మాత్రం విమోచనకు ఇతరులతోబాటు కార్మికులును తోడ్పడవలయును. గాంధీమహాత్ముని నాలుచందా పరతు కాంగ్రెసు సభ్యులందరను కార్మికుల జేయుటకు సాధనమగును. స్వరాజ్యసిద్ధి గలిగినగాని, కార్మికు లయినను సత్వరాభివృద్ధి గాంచజాలరు. ఆంధ్రాసుగారు దక్షిణాఫ్రికానుండి తొలివార్త సంపుచు చెన్నపురిలో జరిగెడి ప్రేమయూనియను కాంగ్రెసు సభ సోదరభారతీయులకు తోడ్పడవలయునని గోరిరి.

అందుచే తెల్ల కార్మికులు చేయుచున్న దుండ గములను ప్రేమయూనియను సభవారు మొగ మోటుమి లేక నిరసించుట ముఖ్యము. కార్మికులు తగిన బలమును సాధించుటకు, ఐకమత్య మత్య పరము. ఐకమత్యము లేనిదే, సమ్మెకట్ట బ్రయత్నించుట అనివేక మని సభాధ్యక్షులు చెలిపినవిషయమును గమనించుట ముఖ్యము. సాధనలన్నియు విఫల మయిపిమ్మటనే, సమ్మెకు బూనవలయును. వి. వి. గిరిగారు చెప్పినట్లు, యజమానులు ధనికులు, బలవంతులు. కార్మికులకన్న, నెక్కుడు కాలము నిలువబడగలదు. కార్మికుల సాధనసంపద త్వరలో అంతరించును. ఒక్క మారు సమ్మె విఫల మగుచో, కార్మికుల ధైర్యము తొలగి పోవును. నైతికదౌర్భాగ్యము వ్యాపించును. చెన్నపురి ట్రాంవే ఫనివారల సమ్మెయే, యిందుకు నిదర్శనము. ఈరితిన అనేక ప్రేమయూనియను సంఘములు అంత మొందివని, సమ్మె

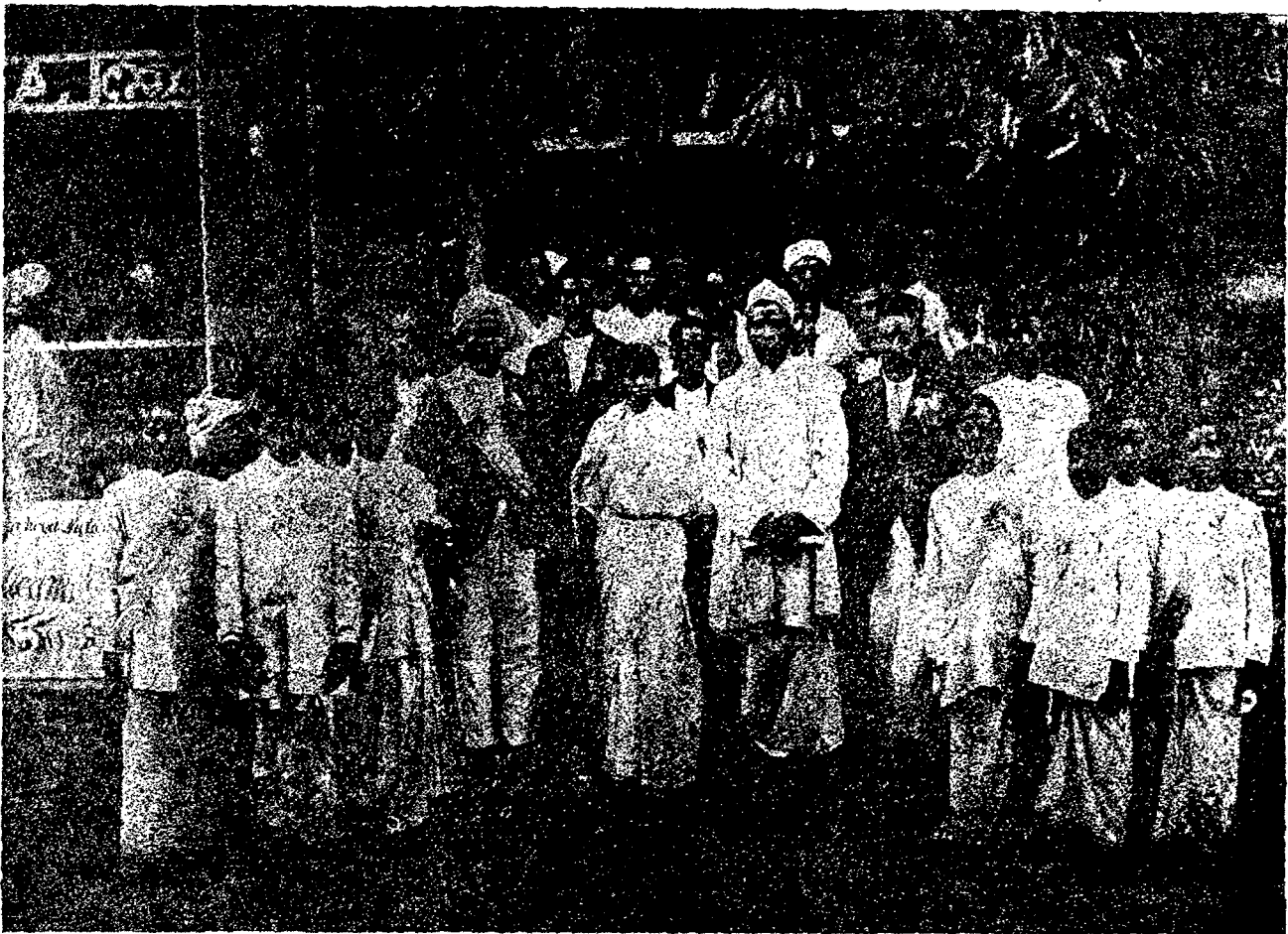
సమయములందు పనివారలు తమ్ముదాము పోషించుకొన శక్తి గలిగియుండవలెను. అందుకు నూలు వడుకుటను నేర్చి యుండవలె నని గాంధీ మహాత్ముడు పెక్కుమారులు బోధించి యుండెను. బొంబాయి కార్మికులు దీని విలువను గ్రహించి నటుల గడుపించును. తమ వేతనములను తగ్గించి నందుకు బొంబాయి కార్మికు లిటీవల సమ్మె కట్టుట యు, మిల్లుల నేకములు మూలబడుట యు, ఎక్సైజు డ్యూటీ నిరద్దు శేసిపిమ్మట మరల వారి వేతనములను హెచ్చుకేయుటయు, ఎల్లరకు చెలిపినసంగతియే. ఎక్సైజు డ్యూటీ రద్దగుటకు, కేవల మిల్లుయజమానుల యాదోశనముగాని, ప్రభుత్వమువారి బౌదాధ్యముగాని కారణమని చెప్పటకు వీలులేదు. కార్మికులసమ్మెయే, ఎక్సైజు డ్యూటీ నిరద్దురలో రద్దుగావించుటకు హేతువయ్యెనని, గిరిగారు తెలిపిన సూచనతో ప్రాజ్ఞ లేకీభవింపకమానరు. కార్మికులబలము, బొంబాయి సమ్మెలో అద్భుతముగ పరిశీలపబడెను. ఈ పరిశీలలో వారు విజయముగాంచిరి.

కార్మికసంఘములలో తగిన కట్టదిట్టములు, ఐకమత్య మేర్పడుట యవసరము. కార్మికోద్యమమును నడుపువారు ప్రధానవిషయమును మరచుచున్నారు. హిందూదేశమునందు కార్మికులలో నధికసంఖ్యాకులు రయితులు. ఫ్యాక్టరీ ఫనివారలత్యల్పసంఖ్యాకులు. బొంబాయి, కలకత్తా, చెన్నపురి, అహమ్మదాబాదు మున్నగు కొలది పెద్ద పట్టణములలో దప్ప మిగిలినతావులలో ఫ్యాక్టరీ ఫనివార లధికముగ లేరు. ప్రధానపట్టణములలో నుండు కార్మికులు కొంచెము మంచిసితియందున్నారు. అందుచే కార్మిక ప్రముఖులు తమ దృష్టి సంతను ఈ స్వల్ప సంఖ్యాకుల పైన నిలుపుటకు మారుగ, వ్యవసాయపు ఫనివారల నితినికూడ చక్కబరచుటకు ప్రయత్నింపవలయును. కార్మికోద్యమము ప్రధానముగ గ్రామ సమస్యయే యగును. అందుచే, గ్రామపునర్నిర్మాణమును చేపట్టవచ్చును, రయితుల నితిని చక్కబరుపక తీరదు. కేవల పాశ్చాత్య కార్మికుల పద్ధతుల నవలంబించుట ప్రయోజనకరము గాదు. పాశ్చాత్య దేశములందు పట్టణములు ముఖ్యములు. ప్రాచ్య దేశములందు గ్రామములు ముఖ్యములు. గ్రామముల పనివారి నితిని చక్కబరుపవలయు ననిన, వారికి రెండవ వృత్తిని జూపవలయును. త్రాగుడు మున్నగు దురభ్యాసములను మాన్యవలయును. పంచాయతులను నిర్మింప వలయును. ఇట్టికార్యము లేన్నియో గలవు. ప్రేమయూనియను కాంగ్రెసు వారు యీవిషయమై శ్రద్ధ వహింపక తప్పదు. కార్మికులకును రాజకీయవిషయములకును సంబంధ ముండ గూడదను వాదమును, అధ్యక్షు లంగీకరించుట లేదు. ఇంగ్లండునందే కార్మికులు రాజకీయోద్యమములందు పాల్గొనుచున్నపుడు, పరాధీనమగు హిందూదేశమున అటుల పాల్గొనుట మరింతయవసర మగుచున్నది. అన్ని యధ్యక్షములును స్వరాజ్యసాధనకు తోడ్పడవలయును. ఎల్లర ప్రయత్నములను అందు నిమిత్తము కేంద్రీకరింపవలయును. కార్మికులకు రాజకీయ వ్యవ

హారములతో సంబంధ ముండగూడదని అంగ్ర ప్రముఖులు బోధింపవచ్చును. వారిది కడుపునిండిన బేరము. కాని స్వాతంత్ర్యమునకై పరితపించుచున్న భారతీయులలో నెవరును ప్రస్తుతసిద్ధిగనమును మున రాజకీయసమస్యపట్ల ఉపేక్ష జూపజాలరు.

మద్రాసు కార్మరేషను రిపోర్టు: ప్రభుత్వ విమర్శనము

1924-25 సంవత్సరపు మద్రాసు కార్మరేషను నివేదికగూర్చి ప్రభుత్వమువారు తమ విమర్శనమును ప్రచురించిరి. కార్మరేషను పరిపాలనము విషయమై వీరు కొన్ని సలహాలు నొసగిరి. రోడ్లలో 100 కి 8 వాతున తారుబోసినరోడ్లు గలవు. తారురోడ్లను వృద్ధి జేయవలయు నని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. కాని యిది డబ్బుతో గూడుకొనినపని. ప్రధానమగు రోడ్లుదప్ప మిగిలినరోడ్లకు మూలములు మెట్లుతో నయినను తరుచుగ మరమ్మత్తు జేయుచున్నగాని ప్రయోజనముండదు. అనుసంవత్సరముల కొకమారు రోడ్లను మరమ్మత్తుజేయుచో, అవి ఎట్టిమిస్సితో నుండునో తెప్ప నక్కరలేదు. అందుచే యిప్పుడు విచారించవలసిన సమస్య తారురోడ్లను వృద్ధిజేయుట గాదు. అన్నిరోడ్లను మరమ్మత్తుజేయుటయునియే. తారురోడ్లు ధనవంతుల కవసరమయినను, బీద వారలకు మెట్లు రోడ్లు చాలును. తారురోడ్లకు ధన మధికముగ ఖర్చగును. ఇంతసమయము కార్మరేషనువా రెక్కడనుండి తేగలరు? తేగలిగినను, రోడ్ల నన్నిటిని తారుతో నిర్మించుటకు సాధ్యమగునా? అందుచే రోడ్లనన్నిటిని తరుచుగ మరమ్మత్తు జేయుటకు కార్మరేషను వారిని హెచ్చరించుట మేలు. తారురోడ్లను నమ్మదిగ వృద్ధిజేయవచ్చును. దాదాపుగ చెన్నపురియంతయు విద్యుచ్ఛక్తిదీపములతో వెలుగుట అభివృద్ధిచిహ్నము. నూనెదీపములు మచ్చుకయినను గనుపింపవు. 223 మైళ్ల ఎలిక్ట్రిక్కుటిగెలు స్థాపింపబడెను. విద్యావ్యాప్తి సంతృప్తికర మని చెప్ప వీలులేదు. బాలురలో 100 కి 13 వాతు కింకను విద్యాలాభము గలుగవలయును. బాలికలలో 100 కి 41 వాతు కింకను చదువు లభింపవలయును. మూడవవంతు మంది బాలులును, నాలుగవవంతుమంది బాలికలును కార్మరేషను పాఠశాలలకు వెడలుచున్నారు. నివేదన సంవత్సరమున నిర్బంధోచితప్రారంభవిద్యను కార్మరేషనువారు నెలకొల్పిరి. ముందు నాలుగిదివిజనులలో నీవిధానము నమలులో పెట్టిరి. ఆపిమ్మట నితరడివిజనులలో ప్రవేశపెట్టెదరు. ఇంత పరకయినను తగినవర్షాలు జరుగలేదు. ధనము ముఖ్యము. ఇందుకు ప్రభుత్వమువారు రెంతవరకు తోడ్పడెదరో జూడవలయును. కార్మరేషను పాఠశాలలలో గజపెడివిద్య మిగుల సామ్యముగ నున్నదని ప్రభుత్వము వారి తలంపు. నీటిసప్లయక్రిందను డ్రైయి నేజిక్రిందను ఇంతవరకు 160 లక్షలు వెచ్చింపబడినవి. అందులో 12 లక్షలు నివేదనసంవత్సరమున ఖర్చయ్యెను. కాని ఏర్పాటు లొకను సంతృప్తి కరముగ లేకున్నవి. త్రాగుటకు వడియగట్టిన పరిశుభ్రమగు నీరు దొరకకున్నది. మింటరులను బెట్టి నీటిపాడు

చెన్న పురిలో జరిగిన ఆర్యవైశ్య యువజన మహాసభ

అధ్యక్షులగు దర్శి చెంచయ్యగారును, అహ్వనసంఘాధ్యక్షులగు భగవత్ గుప్తగారును కలరు.

టారిఫు బోర్డు విచారణ

దిగుమతిపడలపై సుంకము తగ్గించగోరుట

ఇరావడి ప్లాట్లకంపెనీ ప్రతినిధి సాక్ష్యము

కలకత్తా, జనవరి 8:—నేడు టారిఫు బోర్డు యందుట ఇరావడి ప్లాట్ల కంపెనీ ప్రతినిధియగు కెనెథ్ మోర్గన్ గారు సాక్ష్యము నివ్వచు తాము దిగుమతి చేయవలసిన ఓడలపై సుంకము తక్కువ విధించవలెననియు వానివలన భారత దేశపు ఉక్కుపరిశ్రమ కేదో ఒక విధమున నష్టము గల్గుననియు తెప్పిరి. ఉక్కురేకులు మున్నగు వానిపై సుంకమును నూటికి 25 నుండి 10 కి తగ్గించినయెడల ఓడ ఖరీదులో మొత్తముమీద నూటికి 8.9 శాతము తగ్గును. నూటికి 25 శాతము సుంకముతో దిగుమతిచేయు ఓడలలోని ఉక్కు భాగములు ఓడల ప్రమాణమునుబట్టి భేదించుచుండును. టన్నుకు 720 రూపాయల నుండి 840 రూపాయలకు మారుచుండును. దీనికి సుంకమును గూడ జేర్చవలెను. ఉక్కు పరిశ్రమను రక్షించుట కవసరము యెంత యెక్కువగనున్నను, రాకపోకలకు నష్టము గలుగజేసి దాని నాచరణలో బెట్టరాదు. రాకపోకలకవలసిన వెక్కువ జేయుట భారత సామ్రాజ్యమునందు ముఖ్యముగ నవసరమైయున్నది. యుద్ధమునకు తరువాత ఖరీదుతోడు ఇల్లెండు ఓడలను దిగుమతిచేయగా సుంకముభార తక్కువలెనది. ఇందువలన యిక ముందు తక్కువరకం చౌకరకం ఓడలను గట్టవచ్చును. ఇప్పుడు పనితీయుచున్న మంచివిషయము తక్కువరకపురినవచ్చుట వలన దేశమునకు వర్తకమునకు నష్టము గల్గును. (ఆ. ప్రె.)

డాక్టరు జి. వి. దేశముఖ్

బొంబాయి, జనవరి 8:—బొంబాయి స్వరాజ్య పార్టీ వారు యమ్. ఆర్. జయకర్ గారు ఖాళీచేసిన స్థానమున బొంబాయి కాసనసభకు అభ్యర్థిగా డాక్టరు జి. వి. దేశముఖ్ గారిని నిలిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

హిందూ దేశమున వైరెస్

బొంబాయి, జనవరి 8:—వైరెస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక ఈక్రింది వార్తకు బాధ్యురాలు. 15 లక్షల మూల్యముతో హిందూ దేశమున వైరెస్ వార్తాప్రచారము చేయుటకు ప్రభుత్వము ఇండియా రేడియో లెలిగ్రాఫిక్ కంపెనీకి సెలవొసంగెను. ఈకంపెనీ క్రొత్తగా నొక కంపెనీని బెట్టి రెండు క్లలామాలు స్టేషనులు ఒకటి బొంబాయిలోను ఒకటి కలకత్తాలో కట్టవలసియున్నది. (ఆ. ప్రె.)

తార కేశ్వరము

అప్పీలు తీర్పు

కలకత్తా, జనవరి 8:—తారకేశ్వర సంస్థానమున రిసీవరును నియమించుచు, సుగ్రీవజిల్లాజడ్జి చెప్పిన తీర్పుపై తారకేశ్వర మహాంతు చేసిన అప్పీలులో నేడు హైకోర్టు వ్యాయమాదులు గ్రీవును పాటించునట్లు తీర్పు చెప్పిరి. ప్రస్తుతమహాంతును పోర్ట్రోలుకు 1922 సంవత్సరము నొకదావా లేబడెను. అటు పిమ్మట సత్యగ్రహము ప్రారంభమై మహాంతు ఆచ్చటి నుండి నడలిపోవలసి వచ్చెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు జోక్యము కలిగించు కొనుటతోడనే సి. ఆర్. దాసుగారి నూచలము మహాంతు అంగీకరింపవలసివచ్చెను. రాజీవీజీవునునొకటి దాఖలు చేయగా తారకేశ్వర సంస్థానమును పూజలనుగడిపించుటకై పండిత మదనమోహన మాలవ్యా సి. ఆర్. దాసుగార్లను తదితరులను నియమించుటకు అన్నిపక్షములవారును అంగీకరించిరి. ఈయెర్పాటు (బ్రాహ్మణ సంఘమున కిక్కియు లేకపోయెను. ఆ సలు దావాకు వీరి ప్రతినిధులు ఆ ముగ్గురిని నిర్వారులనుగాచేర్చి వారియభ్యంతరముమీద రాజీవీజీవును త్రోసివేయుటకు. వారిచరఖాస్తుమీదనే జిల్లాజడ్జి దీనివరకు నియమించెను. ఆ యుత్తరువు ప్రతియొకరికాదనియు తనఖా ఆస్తులకు తప్ప రిసీవరు పనికిరాదనియు మహాంతు అప్పీలు చేసెను.

వ్యాయమాదులు అప్పీలును కొంతవరకంగీకరించి వైన తేల్పుబడిన ఆస్తులనే తనక్రిందనుంచుకొని తక్కిన ఆస్తులను మహాంతు స్వాధీనము చేయవలసినదని యుత్తరువిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

యఫ్. యమ్. బిగ్గాను.

లాహోరు, జనవరి 8:—నేంటుడ్జన్ ను గారితే యుద్ధముందు గ్రుడ్డివారైన వారికి సహాయార్థము ఏర్పాటుచేయబడిన సంస్థ తరపున హిందూ దేశముందు సహాయమును అక్షేపించుచు సంచారము చేయుచున్న యఫ్. యమ్. బిగ్గానుగారు నేడిచ్చుటకు వచ్చిరి. వారు కొన్ని ఉపన్యాసములను ఇక్కడ నిచ్చి భారీ సంస్థకు సహాయమును సానుభూతిని పొందవలయునన్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఎ. జె. హ్యూసు గారు జబ్బుగారున్నారు.

కలకత్తా, జనవరి 8:—బెంగాలు అస్సాము సర్కిలు పోక్టుమస్టరు జనరల్ గారైన ఎ. జె. హ్యూసుగారు న్యూమెనియాతో బాధపడుచున్నారు. ఇక్కడ (చెనీ) దెన్ని ఆసుపత్రి యందు చికిత్సచేయించు కొనుచున్నారు. నెమ్మదించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రూపాయి మారకము నిలుకడ లేకుండుట

ప్రాధేసరు హామిల్టను సూచనలు

కరెన్సీ కమిషన్ విచారణ

కలకత్తా, జనవరి 8:—నేడు కరెన్సీ కమిషన్ యందుట ప్రాధేసరు సి. జె. హామిల్టనుగారు సాక్ష్యము నివ్వచు ఇండియాను కరెన్సీ పద్ధతి తగ్గవచ్చులతోనుండుట లోపమనియు, మారకమునిలుకడ లేకుండుట మరింత లోపమనియు తెప్పిరి. మారకము లేకు నిష్పన్న స్థాపింపదలచుకొనుయెడల క్రమతము మార్చెటు లేకు యేవిధముగ మారుచున్నదో ఆలోచించి చేయవలయును. 12 1/2 శాతము మార్తము నిలువని ఆయన దలంచెను. బంగారము మారకపు ప్రమాణమువలన లాభములకును దేశము స్వతంత్రమైనదా పరాధీనమైనదాయను విషయమునకును సంబంధములేదని ఆయన చూపించెను. రివర్సు కాన్సిలు చెక్కుల అమ్మకమువలన గల్గిన నష్టము మారకపు ప్రమాణమువలన గల్గినదని విషయము సమర్థింప వీలులేదు. 'మాజ్జికరెన్సీ' కిని 'ఆటోమాటిక్ కరెన్సీ' కిని ఏర్పాటు చేయవలసివచ్చెను. ఏవిధమైన కరెన్సీయైనను హెచ్చుతగ్గులతో పనిచేయబడెను. భారతదేశము అప్పులపాలైయున్నది గాని లాభములో లేదు. నితరదేశానికి వచ్చురకు విషయము తలపెట్టరాదు. మారకము స్థాపించు ప్రకారము భారతదేశము కావలసిన బంగారమును చెప్పించుకొనుట కాలంకములేదు. బంగారుస్థాపించు కరెన్సీ యెక్కువ ఖర్చుకు తోడ్పడును. ఇందువలన అమెరికా సంకీర్ణము బంగారు దిగుమతిచేయునప్పుడు చెందివచ్చిన తగ్గిపోవుటకు బప్పుకొనవలెను.

సాక్షి, నోట్ల నివ్వసాధికారము ఇంటియలు బ్యాంకికి మార్చవచ్చునని చెప్పుచు బ్యాంకిని నడుపుటకు ఒకచోట నధికారముంచి ప్రజాప్రాతినిధ్య మందు బాగగ నుంచవలెనని కోరిరి.

కలకత్తా, జనవరి 8:—హిందూ దేశమున సాక్ష్యము తీసికొనుటకు కరెన్సీ కమిషనువారు నేడు ముగించిరి. (ఆ. ప్రె.)

గజాననుని పుట్టుక

విష్ణురపుబిడ్డ

'హిందూ' కొచ్చిన విలేజ్ లో యిట్లు వ్రాసెను:—

తిరువాంకూరులో ఉమ్మమ్మగురుగర్లలో నున్న అరక్కలునందు ఒకస్త్రీకి యేనుగుముఖమును మనుష్యరీతిమునుగల బిడ్డపుట్టెనని తెలియుచున్నది. చుట్టుప్రక్కలనుండియు, రమాస్థలములనుండిగూడ ఆబిడ్డనుజూచుటకు గుంపులుగుంపులుగ జనము వచ్చుచున్నారు.

నెల్లూరుమండల ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యము మేనేజరుల ద్వితీయమహాసభ

తీర్మానములు

పైనుండల ద్వితీయమహాసభ కందుకూరు తాలూకా ఉల్లంపాడు గ్రామములో తే 28-12-25 మంగళవారమునాటి నాటికి 2 గంటలకు, నెల్లూరుమండల విద్యాసంఘ సభ్యులూ, కందుకూరు తాలూకాలోని అభ్యర్థులూను పాల్గొనిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము, బి.ఎ.గారి అధ్యక్షతన జరిగిన ప్రథమ మహాసభ జరిపించబడినది.

పై ప్రాథమిక పాఠశాలలో సభ ప్రారంభించి అభ్యర్థులు సంఘ ముఖ్యవనరులూ, సంఘ ముఖ్యోద్యోగములు మొదలగు వివిధముగా సభ్యులకు తమ వ్యవహారములకు వాక్కులతో శ్రీకృష్ణచారి. కార్యనిర్వహణ చదువనీ అంగీకరింపబడినది. సంఘము, ఖర్చునివ్వలను గురించి తనిఖీ గమితము ముగియ సభ్యులను నియమించిరి.

ముఖ్యతీర్మానములు

మండలములో యొకనాటి ప్రదేశములయందు ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల సంఘములు స్థాపించబడలేదు గనుకనూ, స్థాపించిన సంఘములలో తగినంత ప్రాథమిక పాఠశాల నిర్మించిన సంఘములు కొందఱకు నచ్చుచుండుట నల్లనూ, అట్టి చోట్ల సదరుసంఘ స్థాపనలకురాలిన్ని, సంఘపాఠశాలకురాలిన్ని ప్రధానముగా తీర్మానము మెంటువారి యిష్ట పరిశ్రాంతికిని, మండలములో ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తి అభివృద్ధికిని తోడ్పడ నలయునని విద్యాధికారులను ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

విద్యాశాఖ ప్రజాపితృ మండల విద్యాసంఘములు స్థాపించబడి ఘనముగా రీతి సంతోషములు అయినను ఎందుకైనా పాఠశాలలను గ్రాంట్లు పంచిపెట్టు పనితీరు మర్యాదముననైన నను దేశకాలానుగుణ్యమైన ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికి తగిన కృషి చేయవలయునని ఏదేవిధములూ మార్పులు గావించవలయునో అను విషయములను పరిశీలించుటకు శ్రీ మండల విద్యాసంఘము వారు యాజమాన్యసంబంధించిన మట్టుకు విద్యాపాఠశాలలను, విద్యాధికారులను, ఉపాధ్యాయ మేనేజరులను, ఉపాధ్యాయులను, సమాజసేవకు విద్యాపరిశీలకుల బాగుకొరకు తన సమరూపములను వెలకి తద్వారా మనదేశమునకు తగిన ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తి కలిగించి దేశసేవ చేయవలయునని శ్రీ మండల విద్యాసంఘమువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

శ్రీ మండల విద్యాసంఘములు కేవలము ఎందుకైనా పాఠశాలలను గ్రాంట్లు పంచిపెట్టుట, నూతనపాఠశాలలు, తరగతులు అంగీకరించవలయునని దేశకాలానుగుణ్యమైన ప్రాథమిక విద్యా వ్యాప్తి అనుగుణ్యములను పనులను చేయవలయునని గాన అనంతపుర మండల విద్యాసంఘమువారు చేయబడిన పద్ధతిని విద్యాసంఘ వారు నైపుణ్యము చేసి ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికి తోడ్పడి దేశసేవ చేయవలయునని శ్రీ మండల విద్యాసంఘమువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

పరిశోధకారులు ప్రతియొక్క పాఠశాలల పాఠశాల పాఠశాల పరిశోధకారులూ, అందువలన మండల విద్యాధికారుల సవరణల కావలయునూ, మండల విద్యాసంఘమునకు చేరిన వెంటనే శ్రీ కాన్యూనరుల సదరు రిపోర్టు కాపీలలోని రిమార్కులను తమమరు పటి సమావేశములోనే చర్చించి గ్రాంట్లు నిరూపించవలయుననియు, సదరు గ్రాంట్లు నిరూపణ తీర్మానముల కాపీలను అందుకు సంబంధించిన తీరుల మేనేజరులకు తక్షణం అందజేయ వలయుననియు యీసభవారు పదేపదే ప్రార్థించినను ప్రార్థన లంగీకరింపకయున్నాడు గాన యీసభవారు యీతీరుల మేనేజరులయెడ కరుణించి ప్రార్థనను గ్రాంట్లు నిరూపించవలయునని శ్రీ మండల విద్యాసంఘమువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

పరిశోధకారులు ప్రతియొక్క పాఠశాలల పాఠశాల పాఠశాల పరిశోధకారులూ, అందువలన మండల విద్యాధికారుల సవరణల కాపీలలోని రిమార్కులను తమమరు పటి సమావేశములోనే చర్చించి గ్రాంట్లు నిరూపించవలయుననియు, సదరు గ్రాంట్లు నిరూపణ తీర్మానముల కాపీలను అందుకు సంబంధించిన తీరుల మేనేజరులకు తక్షణం అందజేయ వలయుననియు యీసభవారు పదేపదే ప్రార్థించినను ప్రార్థన లంగీకరింపకయున్నాడు గాన యీసభవారు యీతీరుల మేనేజరులయెడ కరుణించి ప్రార్థనను గ్రాంట్లు నిరూపించవలయునని శ్రీ మండల విద్యాసంఘమువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

యీసభవారు తమ పాఠశాల పరిశోధకారులను తీరుల మేనేజరుల సదరు సభ్యుల మెంటువారిని గవర్న మెంటువారిని విద్యాసంఘమువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

పరిశోధకారులు తమ పాఠశాల పరిశోధకారులను తీరుల మేనేజరుల సదరు సభ్యుల మెంటువారిని గవర్న మెంటువారిని విద్యాసంఘమువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

మండలములోని ఎందుకైనా పాఠశాలలకు యిచ్చబట్టె గ్రాంట్లు అభివృద్ధి గ్రాంట్లతో సహా, మూల యింటి అద్దెలు, కంటింజెంట్లు, స్వీచరులకు ఖర్చులకు ఏమాత్రము గ్రాంట్లు ఇవ్వరావలెనని యీతీరుల మేనేజరులకు మిగల కష్టమున్నా నప్పుడున్నా కష్టమునదిగాన యిచ్చబట్టె పరిశోధకారులను, మండల విద్యాసంఘమువారున్నా ఆలోచనలు సరిపెట్టె అంతకులను పూర్తిచేయు యిష్టించవలయునని గవర్న మెంటువారిని శ్రీ మండల విద్యాసంఘమువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

శ్రీ మండల విద్యాసంఘము యొక్క పాఠశాలలకు పంపించు గ్రాంట్లు చెక్కులు సకాలములో అందకయు, అందినను మార్గప్రయానమున ద్రవ్యనష్టమునకున్నా కష్టములను గ్రాంట్లు చెక్కులు మాన్యుటయు అట్లు మార్పుకొనిన గ్రాంట్లను తీసుకొని అడవిమార్గములలో వచ్చుట ప్రాంతాధికారులకు యిచ్చబట్టె గవర్న మండల విద్యాసంఘమువారి నెం 14/1-5-25 రు గల మేమో మేరకు మండలములోని ఆయా తీరుల మేనేజరుల రిపోర్టులను, రిపోర్టులను ప్రాంతాధికారుల గ్రాంట్లను పంపుమండలమునని మండల విద్యా సంస్థాధికారులను ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

మండల విద్యాసంఘమువారు తే 3/11-12-25 రు గల రిజల్యూషన్ మేరకు ఎందుకైనా పాఠశాలలకు నిచ్చు గ్రాంట్లు ఆరుమాసముల కొక ప్రక్రియను ఇచ్చునట్లు అంగీకరించుచూ, రీతి సంతోషముల నరుగగా నిర్వహించిన పాఠశాలలకు మాత్రము పైవిధమున గ్రాంట్లు యిచ్చెదమని అంగీకరించి యున్నారగాన సదరు పద్ధతిని దయతో సవరించి 5 సం॥ బదులు 3 సం॥ అనియు, 5 మాసముల కొక ప్రక్రియను అనుమతములను ప్రతిమాడు మాసముల కొక ప్రక్రియను అనుమతములను ప్రతిమాడు పాఠశాలల పాఠశాల మిగల తోడ్పడవలయునని మండల విద్యాసంఘమువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఎందుకైనా పాఠశాలల గ్రాంట్లదరఖాస్తులు మంజూరు చేయుటయో, లేక రద్దుపరచుటయో, లేక పాఠశాలలు బొత్తుగా రద్దుపరచుటయో జరుగవలసినవిషయములను గాన ఆయా నెంట్లు తీరుల మేనేజరుల సంఘములవారి అభిప్రాయములను తీసుకొని దరిమిలా విద్యాసంఘములోని ఉపసంఘమువారి తనిఖీ రిమార్కులను అనుసరించిని తీర్మానించవలయునని గాన కేవలము పరిశోధకారుల రిపోర్టులనే ఆధారపడి తీర్మానించ కూడదని శ్రీ మండల విద్యాసంఘమువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

శ్రీ గవర్న మెంటువారు విద్యావిషయక చట్టమును మార్పుచేసిన చందముననే, ద్రవ్యసహాయచట్టమునకూడ మార్పుచేసి, బోర్డుగవర్న మెంటు పాఠశాలల ఉపాధ్యాయుల వేతనముల వలెనే ఎందుకైనా పాఠశాలల కిచ్చు గ్రాంట్లూ పాఠశాలలకు నూడ సాధ్యమైనంతవరకు సమానముగా గ్రేడుల ననుసరించి అతిశయించజేసి సాధ్యమైనంత తరగతి అనుమతము నచ్చునట్లు చేయవలయునని గవర్న మెంటువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ప్రస్తుతము ఎందుకైనా పాఠశాలలకు అంగీకరించిన హెచ్చుగ్రాంట్లను గురించి యీసభవారు తమ తాత్కాలిక సంతృప్తిని తెలిపెదరు. (ట్రయినింగు అయి పరీక్ష తప్పిన వారికిని, ప్రయోగ, నెకండరీ ట్రయినింగు పరీక్ష అయిన యీ పాఠశాలలకున్నా, యీ మాత్రము హెచ్చుగ్రాంట్లు అంగీకరించకపోవుటకు యీసభవారు తమవారి పూర్ణ అసంతృప్తిని తెలియపరచుచు, యీసభవారు గవర్న మెంటువారు సదరు ఉపాధ్యాయులయెడ దయజూపి వారలకుకూడ కొంత హెచ్చుగ్రాంట్లు అంగీకరించవలయునని గవర్న మెంటువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

పాఠశాలమువారు జిల్లా యెడ్యుకేషన్ కాన్సల్టెవారికి పంపు విద్యావిషయక ప్రతి గవర్న మెంటు ఆర్డరు (జి. బి) కాపీనిన్ని ప్రాసీడింగు కాపీనిన్ని సదరు కాన్సల్టె అభ్యుదయ పంపు మాదిరిగానే యీమండల తీరుల మేనేజరుల సంఘమునకు పంపుమండలమునని గవర్న మెంటువారిని యీసభవారు తిరిగి ప్రార్థించుచున్నారు.

మండల విద్యాసంఘమునందు కేవలము స్థానిక సంఘ సభ్యులు యెక్కువమంది యుండుటనల్లనూ, ఉపాధ్యాయ, ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల ప్రతినిధులు ఒక్కరైనను లేకపోవుటచే ప్రాథమిక యెడ్యుకేషన్ పాఠశాలల పాఠశాల యెడ్యుకేషన్ కలలులేదుగనుక తక్షణం స్థానిక సంఘ సభ్యుల స్థానసంఖ్యల తగ్గించి, సదరు విద్యాసంఘముందు ఎక్కువ విద్యాసంఘముల స్థానములనున్నా, ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల స్థానములనున్నా, యెక్కువగా యెక్కువచేసి యెడ్యుకేషన్ పాఠశాలల పాఠశాల చేయవలయునని గవర్న మెంటువారిని యీసభవారు తిరిగి ప్రార్థించుచున్నారు.

పాఠశాలమువారి నూతన విధానములలో ఒకటి అయిన ఉన్నత ప్రాథమిక పాఠశాలలను మాధ్యమిక పాఠశాలలుగా మార్చవలయునని ఉద్దేశించినట్లు తెలియచున్నది గాన అవిష్కరముగ తేయుటకు మారుగ కేవలము బీదవారికి సహితము ఉన్నత విద్య లభ్యపడుటకుగాన మాధ్యమిక పాఠశాలలన్నియు, ఉన్నత ప్రాథమిక పాఠశాలలుగా మార్చి యిచ్చి పాఠశాలలలోని విద్యార్థులకు స్వల్పవేతనములతో నెకండరీ విద్యను అనుగుణ్యముగా విద్యను నేర్పించుటకు తగిన వనతులను కలిగించవలయునని యీసభవారు గవర్న మెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఈమండలములో కేల రామారావు తాలూకా విద్యయందు హీనవశయం దుండుటంబట్టి యిచ్చుకు పాఠశాలమువారు పరిశోధకారుల స్థానములను వృద్ధి చేయబోవునట్లు తెలియచున్నది గాన సదరు తాలూకా బీదవలయునని పరిశోధకారులకు మంచి ప్రత్యేక డెప్యూటీ యిన్స్పెక్టరు గాని లేక నూపరువై జరుగు గాని నియమించవలయునని గవర్న మెంటువారిని ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

గవర్న మెంటు వారిచే ఏర్పరచబడిన మద్రాసు పతన గ్రంథసమితి (టెక్స్టు బుక్ కమిటీ)యందు ప్రాథమిక పాఠశాలలకు అనుకూలములగు పాఠశాల ప్రకరములు అంగీకరించు సందర్భములలో అంగీకారమునకు ముందు ఉపాధ్యాయులన్నిటికి సంబంధించి వారి ఆలోచనలు ముఖ్యముగా గైకొనవలసిన విధానము గుచున్నది గాన సదరుసమితియందు మాసంఘము తరపున యిద్దరు తీరుల మేనేజరులకు ప్రాతినిధ్యము కల్పవలయునని గవర్న మెంటువారిని ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

నూతనవిద్యావిషయక నిబంధనల ప్రకారము 40 లేక 80 విద్యార్థులకు ఒక్క ఉపాధ్యాయుడు యిచ్చుట ప్రాథమిక పాఠశాలలలో విద్యావ్యాప్తికి భంగముగా నుండునని గనుక పాఠశాలల ద్రవ్యవసతుల ననుసరించి 1, 2, 3, తరగతులలో ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయుని కింద 20 మందికి తక్కువగాకుండానున్నా, 4, 5 తరగతులలో ఒక్కొక్కతరగతియందు ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయుని కింద 10 మంది విద్యార్థులకు తక్కువగాకుండానున్నా, విద్యార్థుల సంఖ్య యిచ్చుట ఉపాధ్యాయుల నియమించుటకు అవకాశము కలుగజేయునట్లు ఉత్తర్య దయచేయించవలయునని గవర్న మెంటువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ప్రస్తుతము పరిశీలించు ననుసరించి ఎందుకైనా పాఠశాలల యందు నిష్ఠానుసార పాఠశాలల గా సంస్కృతము, హిందీ మొదలగు దేశీయవిద్యలనుకూడ నేర్పించుటకు అవకాశములు కలిగించుచు, తేలికవిద్యాభివృద్ధి కనుకూలములగు సువచితకము, బాలరామాయణము, అమరము ఇత్యాది పుస్తకములు బాలరు తరగతులలో బాసముగా చదువుకొనుటలగున అనుమతి యొసగవలయుననియు పైయిష్టానుసార పాఠశాలలను నేర్పించు ఉపాధ్యాయులకు వారియొక్కతల ననుసరించి ప్రత్యేక స్పెషలు గ్రాంట్లు యిచ్చించవలయుననియు గవర్న మెంటువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ప్రాథమిక పాఠశాలలలో స్పీనింగు, వీవింగు, వడ్రంగము యిత్యాది వృత్తివిద్యలను నేర్పించుటకు తగినంత ద్రవ్యసహాయము ఒసగవలయుననియు, పై వృత్తిసంబంధ పనులకు కావలసిన పనిముట్లకు పూర్తి గ్రాంట్లు యిచ్చించవలయుననియు, పైవృత్తులు నేర్పించు ఉపాధ్యాయులకుకూడ యితరసామాన్య ఉపాధ్యాయులకంటె హెచ్చుగ్రాంట్లు ఇచ్చించవలయుననియు గవర్న మెంటువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

గవర్న మెంటువారు దేశమందంతటను నిర్వహించు ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధి కలెక్టరులయొక్క పరిపూర్ణ ఉద్దేశములలో చాలామట్టుకు తాలూకా మ్యునిసిపల్ బోర్డుల సమ్మతించి సదరు విషయమును అనుమతము చేయుచున్నార గాన సదరు బోర్డులకు సంబంధించిన ఎందుకైనా పాఠశాలలకు సంవత్సర గ్రాంట్లుగాక పాఠశాలలవల్ల వచ్చు ప్రతి నెల విద్యార్థుల శిక్షణములకు బదులుగాన ఆయా బోర్డుల యెడ్యుకేషన్ పాఠశాలల కోలు సంఖ్య ననుసరించి సంవత్సరము దామాషాగా బాలునకు రూ 10-0-0 లునూ, బాలికకు రూ 5-0-0 లు వంతునున్నా, శిక్షణము రూపకముగా నచ్చపరిపూర్తి యిచ్చించవలయునని గవర్న మెంటువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

కనుపర్తి నారాయణయ్య,

కార్యదర్శి.

కను తగ్గినవలె నని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. ఆరోగ్యము తృప్తికరముగలేదు. జననములరేటు ఎప్పటివలె నుండ, మరణములసంఖ్య హెచ్చెను. ఊరితిత్తులకు సంబంధించిన వ్యాధుల వలన చావులభీకమయ్యెనని సూచించబడినది. తగిన గాలి వెలుతురు లేకుండుటచే నిట్టివ్యాధు లం కురించుచున్నవని గ్రహింపవచ్చును. ఇందుకు తగిన ఏర్పాటుల గావించకున్నచో వైద్యాలయములవలన విశేషప్రయోజన ముండజాలదు. స్నానము, తయ, మన్యజ్వరములు మున్నగు వ్యాధులు బలముగ నున్నవి. వీనిని బోగొట్టుటకు కార్పరేషను సభ్యులు యావచ్చుకొని వినియోచించినగాని ప్రయోజనములేదు. శిశుమరణసంఖ్య గూడ చాల హెచ్చుగ నున్నది. శిశురక్షణవిధానమువలన నేమిలాభము గలిగెనో తెలియదు.

బ్రిటీషు లిబరలుపక్షము

బ్రిటీషు లిబరలు పక్షము నానాటికి సన్నగిల్లుచున్నది. ఒకవంక లేదని పక్షమును, కేరొకవంక కస్పర్చేటిపు పక్షమును ప్రబలముగ నున్నవి. త్రిశంకు స్వర్గమునందువలె లిబరలు పక్షము అంత రాశమున చిరకాలము నిలువజాలదు. వీరిప్రత్యేక శయములును గనుపించవు. ఇప్పుడు లిబరలు పక్షమునందు చీలిక ఏర్పడినటుల, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. లాయడు జార్జిగారు, వ్యవసాయాభివృద్ధి ప్రభుత్వమువారు నిర్వహింపవలయు నని కోరుచున్నారు. ఇది జరుగుచో, వ్యక్తిస్వాతంత్యమునకు భంగము కలుగుననియు నాపలినము వ్యాప్తి జెందుననియు సర్ ఆల్ఫ్రెడు మాండు గారు భయపడుచున్నారు. ఉభయల మధ్య తీవ్రాభిప్రాయభేదము పొడనూపినటుల చెలియుచున్నది. ఈచీలిక సీరపడుచో, లాయడు జార్జి పక్షమువారు లేదనిపక్షమున గలియక తప్పదు. సర్. ఆల్ఫ్రెడుమాండు పక్షమువారు కస్పర్చేటిపులలో జేరక తీరదు. ప్రభుత్వమువారు పారిశ్రామిక విషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొన గూడదని ప్రాతకాలపు లిబరలు, కస్పర్చేటిపు పక్షములవారు వాదించెదరు. వ్యక్తుల లాభములకు కొరంత గల్గు నని వీరి తలంపు. లేబరుపక్షము వారటుగాక, ప్రభుత్వమువారే పరిశ్రమలను నిర్వహింపవలయు నని కోరెదరు. ప్రస్తుత సమయమున లాయడుజార్జిగారు లేదని పక్షమున జేరుచో, లేబరు పక్షమువారి పలుకుబడియు, బలమును చాల హెచ్చుగు ననుటకు సందియము లేదు.

రాటపురందేశము

పైన్సు కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధిగ వెడలిన ఆచార్య ప్రభుల్ల చంద్ర రాయ గారు బాంబాయిలో రాటపు సందేశమును బోధించుట జూడ, రాటము ప్రకృతిశాస్త్రవిరుద్ధము గాదని గ్రహింపబచ్చును. గ్రామజనులకు జీవనాధారమొనగుటకు కద్దుపరిశ్రమకన్న అనుకూలమగున దింకొకటి లేదని రాయగారు ఘంటాపథముగ చాటిరి. కోటి శ్వరులు రాటపు విలువను గ్రహింపలేక బోవచ్చును. వ్యవసాయమువలన జీవనము చాలని పలువురకు మాత్రము రాటమే పరమశరణ్యము. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట రాటము దేశమందంతటను తిరుగుచుండెను. దక్కా సెల్లాలవంటి సున్నితమగు

వస్త్రములు ప్రపంచమును దిగ్భ్రమ జేరించుటకు, రాటము సాధనమయ్యెను. అట్టిసిద్ధిని కొంతవరకయినను పునరుద్ధరించుటకు సాధ్యపడదా? రాటము నాధారము తేసికొననిది, గ్రామ పునర్నిర్మాణప్రయత్నము వ్యర్థమగును. ఆర్థికపండితుల మనుకొనువారి సంగతిని గ్రహించుట మేలు. రాటము మరల తొంటియాన్నత్యము ఉడయువరకు విద్యాధికులు పయితము రాటము త్రిప్పవలయును. తమ జాబుకర్పములను మానివైచి, గాంధీ మహాత్ముని వలె పల్లెటూరి బారి బోలి ఉడుపుల ధరింపవలయును. నిరాడంబరముగ జీవనము గడుపవలయును. ఇందుకు ఆధునిక శాస్త్రములందరి తేరిన, ఆచార్యరాయి వంటి శాస్త్రజ్ఞుల వాక్యములకన్నను ప్రమాణమింకొక టుండజాలదు.

హార్ని మెనుగారు: హిందూ దేశమునందడుగిడుట

ఇంతకాలమునకు హార్ని మెనుగారు హిందూ దేశమునం దడుగిడుటకు వీలయ్యెను. ధనుషోక్తిలో వీరినిదిగనిచ్చిరి. వీరు చెన్నపురికి విచ్చేయుచున్నారు. ఏదేశముకొరకై హార్ని మెనుగారు తమ సర్వశక్తి సర్పించిరో, అట్టి హిందూదేశమును తిలకించి నపుడు వారి కెట్టియానందము గలిగెనో చెప్పనక్కరలేదు. భారతీయులపక్షమున, హార్ని మెనుగారికి మనఃపూర్వక మగు స్వాగత మొనగుచున్నాము. వీరు ప్రవాసముం దున్నను, వీరి దృక్పథాలు హిందూదేశముపైనే ప్రసరించియున్నవి. జాతీయోద్యమాభివృద్ధికై వీరు సలిపిన కృషి నెవరును మరువజాలరు. రౌలెటు చట్టమును తొలగించుటకు వీరుజూపినయత్నాహ మపారము హిందూదేశమునకు దూరమున నున్నను, హార్ని మెనుగారు మహాత్ముని యుద్యమమునకు చేయూత నొసగుచు, ఆందోళనము సలుపుచునే యున్నారు. ఇప్పటి కయినను వీరిని రానిచ్చుటలో అధికారులు వివేకమునే జూపిరి. ఇటులనే, దేశము సధికముగ ప్రేమించిన దోషమునకై భారతీయులు పలువురు ప్రవాసమున నుండవలసి వచ్చెను. ప్రభుత్వమువారట్టివారి కనుజ్ఞ నొసగి రానిచ్చుట న్యాయము. జన్మస్వాతంత్ర్యనిర్వంధములను తొలగించునెడల, అనుకూలవాతావరణము ప్రబలు ననుటకు సందియము లేదు.

వర్ణ ద్వేషము

లీడునగరమునందు భారతీయులగు ఫర్మాండజుగారు, క్షయవ్యాధిసంబంధ మగు సుద్యోగిగ పనిజేసిరి. వీరికక్తిసామర్థ్యములను పలువురు పొగడిరి. ప్రజలకు వీరు మహోపకారము గావించిరి. అటులయినను, తర్జు భేదమును మనమునం దుంచి కొని ఫర్మాండజుగారికి మరి రెండుసంవత్సరముల వర కుద్యోగము నీయ లీడు మునిసిపలు సంఘము వారు నిరాకరించిరి. బ్రిటీషు వారు భారతీయోద్యోగులను నియమించుట కంగీకరింపకున్నను, భారతీయులుమాత్రము బ్రిటీషు ఉద్యోగులను చెప్పించి పోషింపవలయును. హిందూ దేశము అస్వతంత్ర మగుటచే, ఎట్టిదుస్థితి ఏర్పడెనో జూడవచ్చును.

ఆగాఖానుగారు: హిందూమహమ్మదీయసమన్వయ హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయ గూర్చి, సుప్రసిద్ధులగు ఆగాఖానుగారు జెలిపిన విషయముల నిందుక పరికించుట యుక్తము. హిందువులును మహమ్మదీయులును తగవులాడుట కేమిగలదని ఆగాఖానుగారు ప్రశ్నించుచున్నారు. పరస్పర నహకారమువలన నిర్ణయింప విలులేనిసమన్వయొక్కటియు లేదని, ఆగాఖానుగారియుద్దేశ్యము. పరిశితులు లిలులున్నచు, కలహాత్రివ్రత పెచ్చు పెరుగుచున్నది. స్వల్పవిషయములగూర్చి పట్టుదల లధికమగుచున్నవి. పరస్పరసహనభావము, సోదరప్రేమయు తొలగిపోవుచున్నవి. ఇందుకుకారణమేదియనినను, ఆగాఖానుగారు మహమ్మదీయ ప్రముఖులు ముందుకు వచ్చి, అబ్దుల్ రహీంగారి బోలు మహమ్మదీయుల వికటవాదమును నిరసిం చుట యవసరము. సోదరసాంఘికులకు అనుకూల హిత మొనగుట ముఖ్యము. అందుకు వెలచువా వారు స్వసంఘమునకుగాని దేశమునకుగాని మేలొనర్పజాలరు.

కాన్పూరు తీర్మానములు

యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారి అభిప్రాయములు

హ. బాయి, జనవరి 7:—కాన్పూరు కాంగ్రెసు కమిటీకిని తదితర నామ స్వరాజ్యపక్షమునను అభ్యుదయ యస్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు కాన్పూరు కాంగ్రెసువారొచ్చి తమ అభిప్రాయములను ఫీచరువారితో నిట్లు చెప్పిరి:—కాంగ్రెసువారి సంఘటింపముజేయుటకై కాన్పూరు తీర్మానములు తోడ్పడినవి. కేల్కారు జయకరు మాండ్రిగాంగ్గీరింపక పోవుట విచారకరము ప్రభుత్వమువారు మనముచెప్పేవానిని ఒప్పుకొనుటయో, లేక మనము స్వరాజ్యసంపాదనకై అవలంబించెద పస్తుత విధానమును నిరాశతో విడుదలుయో జరిగినగాని వారిపద్ధతులును కార్యక్రమమును అంగీకరింపబడుట కేమాత్రమును తగవు. నిజమేమగునా మనముందే మనకు సమృద్ధము పోయి ప్రభుత్వమువారితో సహకారము సల్పినగాని మనకు గతి లేదని తలంచుట కల్గ నేరె స్వాసీపు సహకారమును సది పుట్టినది. అయినను వారు తొందరపడక కాంగ్రెసు తీర్మానములనుబట్టియే నడచుకొందురని తలచెదను. అట్లు జరిగి పెక్కుస్థానములను కాంగ్రెసువారే ఆక్రమించుకొన్నచో ప్రభుత్వమువారు మన సిద్ధాంతములను తప్పక అంగీకరింతురు. కొంద రనుకొన్నంతవరకు కాకపోయినను కాన్పూరుమున మన కార్యక్రమమునకును కట్టుదిట్టము లేర్పడినవి కాసకోల్లంఘనముగూడ ఒకపద్ధతిగా దృష్టియందుంచుకొనబడినది. ఇక ముందు కాంగ్రెసుపక్షమునగా స్వరాజ్యపక్షముకంటే పెద్దదయి భావము. కానసభలోనేగాక బయటపూడ ఎంతోపని జరుగవలసియున్నది. రెండింటికీ నికముందు సంబంధముండును. నిరాశతో కొందరు వలించినట్లుగా కాంగ్రెసులో ఎక్కువ సంఘిభావము కనబడుచున్నది. అన్నివిధములను కాన్పూరు కాంగ్రెసు విక్సీలి జయప్రదముగా జరిగినది. సరోజినీదేవి తన శక్తిసామర్థ్యములవలన అధ్యక్ష పదవికి తగిపోయియున్నది. ఇతరదేశములనుండి చాలమంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. వారితోనేను మాట్లాడియుంటిని. రాజకీయముగా మనశక్తినిగూర్చియు మత ఏర్పాట్ల కక్తినిగూర్చియు వారాశ్చర్యపోయిరి. బాంబాయి పంజాబు రాష్ట్రములలో ఆందోళన అవసరమైయున్నది. దేశములో మెహారిటీపక్షముతో కలిసి రాక లిబరలుపక్షమువారి రింకను దూరదూరముగానుండుట కోచునము. ప్రజాహితముగోరు వారు స్వతంత్రవాదులమనియు ఏమేమో జాతీయవాదులమనియు కేట్లుపెట్టుకొనుట విచారకరము. స్వరాజ్యముకొరకు నిరంకుశాధికార నర్తకంలో పోరాడుటకై అందరను కలియుట అవసరమని గుర్తింపవలెను. పానుగల్లు రాజాగారి క్షయమునను, అయినప్పటికీ పక్షమునను నేనాశల వడలు కొంటిని. దేశభక్తిలోను జాతీయతలోను వారింకను మదరాసు నియోజకవర్గమునుండి నీతులు సేర్పబోవవలసియున్నది. అయిన యుద్ధకేమే మైనను సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు అభిప్రాయంలో ఆశ్చర్యమాట్లాడినో బోధపడినది కాదు. అదికేకలను ప్రభుత్వమువారి తరపున ప్రచారమే కాదు. స్వల్పమైన పులిక గూడ జానినిచూచి సంక్లెష్టమైనదేను. (శ్రీచైతన్య)

చరకా సందేశము

అచార్య శేగారి ఉపన్యాసము

బొంబాయిలో 7 వ తేది సాయంత్రము కాంగ్రెసు భవనముందు ఒక మహాసభ జూడెను. అందు వివిధపక్ష నాయకులు ఉండిరి. ఖద్దరును గూర్చి డాక్టరు శేగారు గంగాధర రావు దేశపాండేగారు ఉపన్యసించిరి. శ్రీమతి సరోజినీదేవి ఆ గ్రాసవాధిపత్యము వహించెను.

అచార్య శేగారి టిట్లు చెప్పిరి. "నైషన్ మహాసభనుండి ఖద్దరునకు దృష్టి పరల్చుట అధ్యాత్మికమునుండి భౌతికమునకు మార్చివేస్తున్నది. బొంబాయి పురవాసల యెదుట ఖద్దరు గూర్చి మాటాడుటకు జంకగా నన్నది. వంగదేశపు పుత్రికారత్నము నాఅండనుండుటచే భర్తయు తెచ్చుకొంటిని, ఆమె చైతన్యవంతమన జన్మించినది. ఆమె తండ్రి వంగదేశపు వారిలో ప్రథమమన ఎడింబరోలో డాక్టరుఅఫ్ లైన్సు కీరువమును వహించినవాడు. ఇప్పుడు మీఎదుట మాటాడు ఈఅడంబరహీతుడు, నేను ఆదిరువము వహించినవారిలో రెండవవాడను కనుక ఈవిధముగా మాకీర్తనకును సంబంధ మేర్పడుచున్నది.

చరకాను గరించి చెప్పు సందర్భముందు మధ్య పరగణాల యందు ఎట్లు ఉరి వారి సహాయమునల ఒక కంపెనీవారు బీడీలను తయారుచేయించిరి ఆ సంగతిని చెప్పెను. నేను కొండియానుండి జబల్పూరుకు పోవు నపుడు ఒకయువకుడు నన్నా యూత్ ఫోలోసికి తీసికొని పోయి విక్రాంతి సమయమున బీడీలు చుట్టుటయందు ఉపయోగించు పట్టెలూరివారిని నాకు చూపించెను. ఇట్లు చేయుటనలన 10000 మందికిపైగా కొంత అధిక ఆదాయమును కలిగియుండిరి. విక్రాంతి సమయములో సగటున 6 రేక 8 అణాలను సంపాదించుచుండిరి. ఇవి మోసాని బీడీలనుకేర కలకత్తాలోనున్నయువ పరగణాలలో అమ్ముచుండుచేసి. నిన్ను జాతులవారు వాటిని ఉపయోగించుచుండిరి. నిన్ను జాతులవారే చేయబడిన వాటిని ప్రజాతులవారు కాల్చుక ఇతర దేశములలో చేయబడి అందుగా బంబాయిగా చేయబడిన సిగరెట్లను కాల్చుచున్నారు. బీడీలు కాల్చుట విద్యానంతరము మహా పాపము నంటిది. కాని వారు సిగరెట్లు కాల్చుటనలన ఇతర దేశములకు పోవుచున్న ధనప్రవాహము విషయము ఆలోచననే చేయరు.

ఆ బీడీలయ మెంత సిద్ధాంతమో ఖద్దరు సంగతియూ అంతియే సిద్ధాంతము. "విలాయతీ" సరకలకు ఎప్పుడైతే పోనున్నారో అప్పుడే అధిక పతనమునకు తయారగుచున్నారు. ఖద్దరునల స ధనవృద్ధి మా లాభమా అనుభ్రష్ట గారు. బీదలకు తమజీవితమున నడపుటకు తగినంత ధనమును సంపాదించుకొనుటకు మార్గమును వీర్చుచుట ఎట్లు అనునది ప్రశ్న. ప్రతి పట్టెలూరి వానిని, బీదవానిని రాటమొకటి యుంచుమని కోరెదను. రాటము ఖరీదు తక్కువకాని తీరతరములందును తిండిలేని వారికి తిండినిచ్చును. మనము ధక్కా మసలితలు అనుట వినియుంటిమి. ధక్కా పూర్వమును స్థితులను తయారుచేసెడిది. వంగదేశమునకు కావలసినంతవరకు కా గా 20 కోట్ల రూపాయిల ఖరీదు గల సరుకును, ఎగుమతి చేసెడిది. కాని ఇప్పుడట్లు లేదు. అంతయు మారింది, ఆలవాటు తప్పినది. తయారుచేయు పదార్థులే మరచితిమి. అస్సలు అంత చక్కని దారమును తీసిన చెరులేమి? ఎక్కడ? రాటమును తిప్పుట యనగనే ఒడిలు వడకించున్నది. పట్టావాసులకు పట్టెవాండ్రకు రాట్లనున నేమో యర్థముకాదు. తాముండ్రుదేశములో కైతులకు సంవత్సరమున నాలుగుమాసములు పనియుండదు. సోమరి జీవితమునకు అలవాటుపడి నిరాడంబరజీవన మన నేమో మరచిరి. చేతిలో డబ్బున్నపుడు డాడైన "విలాయతీ" దుస్తులను కొనుచున్నారు. పెండి సామానుపల్లెలో కనుగొనుట కష్టసాధ్యముగానుండెడిది. డాబు సొచ్చెనది. అడంబరము పెరిగినది. మితజీవనము మరచిరి. వారు రండించ పుష్కలమందు రాప్సే మడ్డావాడగారు ఈవిషయము వ్రాసిరి- పాశ్చాత్య సాగరికత ప్రాచ్యదేశములందు నాటు కొనినది.

ఈవిచ్చి పదల్చుటకు మనఅధ్యక్షువశాత్తు గాంధీగారి ఉద్యమము కొంతసరి చేసినది. దృష్టిభేదమును కలిగించినది. పురాతనపు పరిశ్రమ ఖద్దరు పరిశ్రమి మరల ప్రారంభింపవలసిన టెనుడు కొంతతృగ మావత్సకము-చాలపెద్దమొత్తమును చరకా సుపయోగించుటనలన నిలువ చేయగలరు. మనదేశమున నుండు గిలరు, ప్రతి రెండులో ఒక్కడు ఒక అర్థకా సంపాదించినయెడల మనదేశమునుండి బట్టలకై పోవుచున్నదానిలో సగముమొత్తమును నిలుపగలరు. ఈసమస్య కష్టమైనది కాదు. ప్రతియెడల

విరామ సమయములందు రాటమును కొనుటకును (త్రిపు 20 వ సమస్య పరిష్కారమును - అమ్ముటకును వ్యాపారమునకును ఖద్దరు ఉద్దేశింపవలెను - ఇంటికి గావలసినదా ఇంటిలోనే తయారు చేయబడెను.

తరువాత శేగారు తృగయున్నతై వంగదేశమున ఖద్దరు వ్యాప్తిచేయుచున్న యువకులగూర్చి ముచ్చటిం చె ను. వారు అంతరాత్మ ప్రావృలముచే పని చేయుచున్నారు. అది లేనియెడల జీవించియున్నను లేనివానితో సమమే అందరును తీవ్రముగా నాలోచింపును. రాటము మిట్టలతో పోటీ చేయజాలదని మన మందరమును చదువుకొని యున్నాము. కాని రాటమును ప్రతి యింటను నుంచినయెడల రాటముతో ఏదియును పోటీ చేయజాలదు. హిందూదేశములో నూటికి 95 గురు పట్లలలో నివసింతురు. వాటికి రాటము ముక్తిపాదము. పట్టెలూరి వాడు పట్టావాసపువానివంటివాడు కాదు. పట్టావాసులందరు భాగ్యవంతులు గారు. శేగారు చివరకు రాటమును ప్రతియింట నుంచునట్లు చేయవలసినదని అందరిని కోరుచు విరమించిరి.

దేశపాండీగారు

గంగాధరరావు దేశపాండేగారు పట్టెలూరిని తమ అనుభవములను చెప్పిరి. రాజకీయ ఉపన్యాసములు గందరగోళము ఎట్లు వ్యర్థమయ్యెనో వివరించిరి. ప్రజల సానుభూతి వడయుటకు ఖద్దరునంటిది మరొకటి లేదు. గాంధీగారియందు స్రుణ్ణిక్తికే నే చెప్పుటలేదు. పామరులకు సంపన్నుధ్వి కలుగజేయులేని ఏకార్యక్రమమును కెగ్గనేరదు. సంఘమర్్యాదకు భంగమనెంచునను అనుమానము కలుగజేయు అంగవస్త్ర ముక్తిమును గాంధీగారు పిచ్చివాడై ధరింపలేదు. పట్టెలూరిని వారి సానుభూతిని బడయుటకు వారివలె తోనును భోజనవజ్రనాదులు చేయవలసియుండునని గాంధీగారి వస్తువును. తినుటకు రావ్య తినువును స్వరాజ్యము వారికక్కర్లేదు. - తండ్రిగారి సన్మానమును జీరవలసినదయిన ఖద్దరు ధరించవలసినదనియు మోక్షసంప్రసాద విరమించెను.

శ్రీమతి సరోజినీ

శ్రీమతి సరోజినీదేవి అతిగంభీరమైన అంత్యోగపన్యాసముచ్చెను. ఆమె బొంబాయివచ్చుసరికి శేగారు ఖద్దరునుగూర్చి మాటాడుటకు సరి ఏర్పాటునలచి విని అంతకంటె తన మాత్ర ససంవత్సరకార్యక్రమము ప్రారంభించుటకు మంచి అదను దొరకినదని తీక్షణమే తానచ్చటనుచున్ననీయు చెప్పెను. శేగారు భారతదేశమునకు తనరాజకీయ ఉపన్యాసములచే గాక శక్తిపామర్శ్యములచే గౌరవము సంపాదించెను. కీర్తికి లెక్కనేయక తన జీవితమును ఖద్దరుకు వినియోగపరచుచున్నారు. తాను మూడు విషయములకునుత్రేము కాంగ్రెసు అన్యత్ర పదవిలో నుండు ఈ సంవత్సరకాలమును వినియోగపరచుచుచున్నది నని చెప్పెను. ఖద్దరు, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులస్థితి, హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము.

మృతసంస్కారము

డిశంబరు 28వ తారీఖున బందరు వాస్తవ్యులగు మాన పాక కల్యాణ సాగభూషణం నాయుడుగారు మృతివొందిరి. గంటూరు ఆంధ్ర అర్యమిమకా కార్యదర్శియగు శేవశేషబ్రహ్మనిగారు మృతసంస్కార విధులను జరిపించుటకు ఆహ్వానింపబడిరి. నాయుడు గారు క్రైస్తవమతములో చేరితిరిగి హిందూమతమును స్వీకరించిన ఒక బ్రాహ్మాయువతి నుద్వాహమాడిరి.

పడ్రెండవ రోజైన జనవరి 9వ తారీఖున నాయుడు గారి బంధుమిత్రుల సహాయముతో వేవవిప్రకారము ఒక యజ్ఞము జరుపబడెను. హిందూదేశము తనజాతివిధులను నిష్కామబుద్ధితో నాదరించి యజ్ఞయాగాది క్రతువులను చక్కగా నాచరించి తనదేశప్రాముఖ్యతను ప్రపంచమునకు నెల్లించెను. నాయుడుగారు గతించిన తరువాత జ్ఞానిగారి సహాయముతో జరుపబడిన యజ్ఞము భారతమాత పూర్వ దౌన్నత్యమును, అక్కడనుండువాని మరల శోక్రరి సంస్మరింప చేసెను. యజ్ఞానంతరము నాయుడుగారి బంధుమిత్రులు జాతిమతవివక్షణ లేకుండ కలసి భుజించిరి. అనంతరం అ నేక మంది బీదలకు అన్నదానము చేయబడెను.

సాయంత్రము నాయుడుగారి కుటుంబము అంతయుకలసి హోమమొనర్చిరి. జ్ఞానిగారు నాయుడుగారి ఆత్మశాంతి కొరకు ప్రార్థనాక్షణులను యధావిధిగా జరిపి గంటూరున శేగిరి, ఆంధ్రదేశమునందున్న అర్యసమాజకులును మిగిలిన విద్యావంతులను మతవిధులను నిర్వర్తించుట యందు శేవశేషబ్రహ్మనిగారి సహాయము కోరిననో సంతోషముగా వారొసంగెదరు. (ఒకవిలేఖరుడు)

దక్షిణ ఆఫ్రికా వ్యభేదముల చట్టము

రైటు ఆనరబిల్ వి. యన్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు మదరాసు, జనవరి 9:--రైటు ఆనరబిల్ వి. యన్ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి రీదిగున విషయములను అస్సాసియేటెడ వైస్రూవారికి చెప్పిరి:--ఇంతిరాశగానున్న యీ సమయమున విదేశములలో నిదురకన్నెరుగకుండ పనిజేయు ఆంధ్రానుగారు దక్షిణ ఆఫ్రికా వ్యభేద చట్టమును ప్రస్తుతము నిలిపివేయవలసినదిగా దక్షిణ ఆఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వమువారికి కోరవలసినదని ఇండియా గౌరవసమువారికి సలహా జేయుచున్నారు. ఈ విషయమై ప్రజలు ప్రభుత్వమువారికి తొందర కలిగించుట మంచిది. దీని పర్యవసానమేమో నేనాలోచింపలేదుగాని రోగినివిషయమై ఆశలన్నియు నడుచుకొని ఆమరణ సమయమును దగ్గరకు రావంతే తమ శక్తినంతయు వినియోగించుచున్న డాక్టరువలె ఆంధ్రానుగారు ప్రవర్తించుచున్నారు. వైస్రూటన మేమో ఎవ్వరికి తెలియదు. దైవము తోడ్పడిన యెడల జీవించుట యే మన విధి. పాడినన్ రాయబారమును పంపుటగా ఇండియా ప్రభుత్వము వారు సయిత మిపదధి నే అవలంబించిరి. ఎట్లైనను వ్యభేదమును బోయగు సిద్ధాంతమే స్థాపింపబడును. ఈస్థవహారములో మిక్కిలి విచారకరముగు విషయము నేనాలులో మనలను బాధించునది జెనరలు స్వట్సుగారు జాగ్రత్తపడి చెప్పినట్లుగా నక్షిణ ఆఫ్రికా బోయరులుగాక బ్రిటిషు బోయరులై యున్నార.

దక్షిణ ఆఫ్రికానుండి తిరితి

బొంబాయి, జనవరి 9:-- వైస్రూటు ప్రయువేటు కా ర్యువర్చి ఏదీనవతితి పంపబడెను:-- ఇండియను ఇండియన్ సెలెక్షన్ కమిటీ అస్సాసియేషను ప్రతినిధి వ్యభేదముల చట్టమును గూర్చి 1926 జనవరి 14 తేది సాయంత్రము ప్రభుత్వము వారు చర్య దీని కొనడల చిరని నక్షిణ ఆఫ్రికానుండి తిరిచేసెను. పాడినన కమిటీ రిపోర్టును విచారింపి దానిమీద సూచనలు చేయుటకు ప్రభుత్వము వారికిని ప్రజలను అంకాశము చిక్కువరకు ఆదర్శమును నిలిపి వేయవలసినదిగా ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నడిగెదరని యీ సంఘమువారు తలంచుచున్నారు. యూనియను ప్రభుత్వము వారు నిలిపివేయుట కంగీకరింపక పోయినట్లయిన పాడినన కమిటీవారి నచ్చటినుండి రమ్మని అడుగవలసినదని యీసంఘము వారు వేడుకొనుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

రాజగ్రామినిధి

కలకత్తా, జనవరి 9:--రాజగ్రామినిధిగారు భారతీయ ప్రాచ్యకా ప్రచర్యనమును చూడబోయిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభ

కార్యనిర్వాహకసభ ఈనెల 20 వ తారీఖు మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు ఆంధ్ర రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక సభయున్నా, 21 వ తారీఖు మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభయున్నా గంటూరులో జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యస్థానమున జగ్గును గాన సభ్యులందరు తీవ్రక దయచేయ ప్రార్థితులు. సభయొక్క ఎజెండా సభ్యులకు పంపబడును.

దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య కార్యదర్శి.

శాసనసభాధ్యక్షుల మహాసభ

ధీర్, జనవరి 9:--అఖిలభారత శాసన సభాధ్యక్షుల మహాసభ నేటితో ముగింపబడినది. పెద్ద కార్యక్రమమును పూర్తిచేసిరి. ముఖ్యముగా శాసనసభలయందు కార్యనిర్వహణమును గూర్చి ఏర్పాటు చేయబడెను.

భోల్పుర సంస్థానము

బొంబాయి, జనవరి 8:--భోల్పుర సంస్థానమునకు రావు బహదరు యల్. బి. లాటిగారిని దివానుగా నియమించిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, జనవరి 8:-- బి. జి. హోర్ని మూనుగూరు బో

బాయి తిరిగి వచ్చుటనుగూర్చి అధికార వర్గమునడుగు బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు ఇండు చెప్పవలసినది ఏదియులేదని తెలిసి నది, (అ. ప్రె.)

అంతర్జాతీయ సభ్యుల

యువజన సమితి సభ

అంతర్జాతీయ సభ్యులగుర్తి వివిధదేశములవారు పుక్త వారము సామంకాలము గోళితే హాలు యువజనసమితి గూడ మాన్యమున జరిగిన సభలో వివిధ దేశములవారు ఆసక్తినించిరి. మాం గుమాం గుడి గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

మాన్యవాక్యముగారు (అమెరికా) ప్రధమమున ఉపన్యసించిరి. వివిధ దేశములముగ్ధుల సభ్యుల ప్రేమభావము పెంపొందించుచేయుట, ఆర్థికపీఠనిబట్టియుండును. వివిధభావములవారు ఒక్కచో సమావేశమగుటకు ముఖ్యముగా ప్రేమభావము పెంపొందుట కవకాశములేదు. అమెరికావారు సతతము సంచారము చేయు వారు. వారు భారతీయుల వాదరింతురు. భారతీయుల విజ్ఞానాతిశయమే యందుకు కారణము. అంతర్జాతీయసభ్యులకు మత మే అద్భుతములగున్నది. అన్యమతములు అసమీక్షనీయమునం నందున్నారను. భావముంటచే వారియడల ప్రేమకుదురుదు. ఇండియాలో యేనాయకుని బోధవేసిన మతవిద్వేషములపొయి యాయుధ్యమునకు అవకాశము కరుగునని దలంచుచున్నారని వార్తలుగారు బహిరి.

మిను డోంవాను గిల్లాగారు (హాలెండు) వివిధ దేశముల యువజనుల మధ్య సెట్టి అడ్డంకి లేదనియు, అందరు మార్పుకొరకే జూచుచుండుననియు, వారుమాటలు విడిచి పని ప్రారంభించినచో నీకార్యము సాధ్యమగుననియు, చెప్పిరి.

ఆర్థు బల్లెనుగారు (ఇంగ్లాండు) యువజనమునకు అంకర్ణాతీయ సభ్యుల చెడినదనియు, మరల పునరుద్ధరించుటకై వివిధ దేశముల ప్రాయ వకుల ప్రయత్నించుచున్నారనియు, ఇంగ్లాండు లోని వారు అంగ్ల భారతదేశీయులు నెక్కువ సభ్యులగునందునట్లు జేయప్రయత్నించుచున్నారనియు, ఇండియానుగూర్చి నిజస్థితి వారికి తెలియకుంటచే యిచ్చట యువజనులను ప్రచారము నిమిత్తమై ఇంగ్లాండు వంపవలెననియు చెప్పిరి.

అస్మరు కాలెస్ట్రోముగారు (ఆస్ట్రేలియా) తమ దేశములో ప్రకృతిని జయింప యత్నములు జరుగుచున్నవనిరి. అంతర్జాతీయసభ్యులకు దేహసౌభ్యము ముఖ్యముగావున యువజనలందు నిమిత్తమై పాటుబడవలెనని చెప్పిరి.

అస్ట్రీయా జర్మనీనుండివచ్చిన బ్లాంకాస్కాల్కానుగారు, (ఇటలీ) తమ దేశముల యువకుల సానుభూతిని చెప్పిరి. స్వీడను నుండివచ్చిన మిను నోర్మో హేసెగారు, తమ దేశములో యువజనుల అభివృద్ధికై అనేకసంస్థలున్నవనిరి. 30 ఏండ్లనుండి వ్యాయా మక్రీడలందు పాల్గొనుచుంటచే ఇప్పుడు దేశములందు దృఢముగ మంచి ఆరోగ్యము కల్గియున్నారనిరి.

చిల్డ్రోగారు తమ శమగు పాలెండువిజ్ఞానము ఇండియా దేశవిజ్ఞానమునంటిదే యనియు, తమదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చినట్లే ఇండియాకుగూడ వచ్చుననియు అందునిమిత్తమై ఇండియా యువకులతో గలసి పాటుబడెన మనియు చెప్పిరి.

ఆర్. విహార్మోగారు (హవా) ఉపన్యసించిన పిదప అధ్యక్షుని మునింపుమంటలతో సభము సేవ.

అభయంకారుగారు-క్రొత్తపత్రిక

నాగపురం జనవరి 9:—కెస్సోన్ సహకారవాదుల పక్షమునని లెక్కంబుటకుగాను క్రొత్తగా యుమ్. వి. అభయంకరుగారు పత్రికాకావనిని ప్రచురింప నిశ్చయించిరి. ఇది ఈ రాష్ట్రప్రచారమునకే మహాత్మిలో ప్రచురింపబడును. కెస్సోన్ సహకారప్రచారముకొరకు డాక్టరు మూర్తిగారు ప్రత్యేకము ఒక అంగ్లేయ పత్రికను ప్రచురింపబోవుచున్నారు.

ఒక విలేజునుండి తంతి

బర్మా గవర్నరుగారు

ర. గూను, నవంబరి 9:—గవర్నరుగారు కపాన్లు బాహ్య క్రాష్ట్రగారిలో నేటికొరకు ముడతలేమిండి వచ్చిరి. గురువారము వద్దాహ్వాముయూ పండితాగారికి పతాహ్వాప్రకరము బహుమానము చేసిరి. ఈ పత్రికను బాధ్యులగుటలో విద్యాచతురై ఉత్తీర్ణులైనవారి కిచ్చురు. (అ. ప్రె.)

రాజ్యప్రతినిధి

కల త్రా జనవరి 9:—ఈయంద నం 11-44 నిమిషము లకు రాజ్యప్రతినిధి కాశీయాదుగా డిల్లీ పయనమయ్యెను.

నాతావరణ స్థితి

1926 నవంబరి 9-వ తేదీ శనివారము

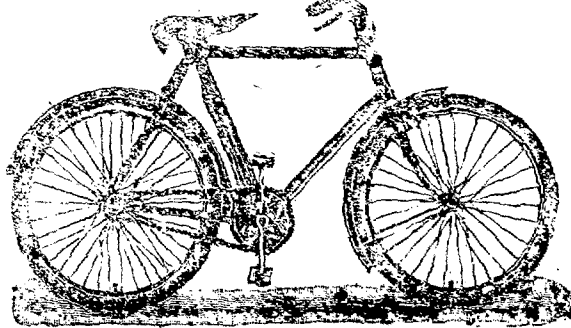
ముఖ్యజిల్లాలు	గో. పా. పులరం	విశాఖపట్టణము	కాకినాడ	మచిలీపట్టణము	కర్నూలు	బళ్లారి	అనంతపురం	కడప	నెల్లూరు	మద్రాసు	కడపూరు	నేలము	కోయంబూరు	తిరుమనాపల్లి	నాగపట్టణము	మధుర	పాంబిల్	తిరునల్వేలి	తిరువేంగుడము	కొచ్చిక్	కాలికట్టు	మంగళూరు	రెంగుళూరు	మేక కాగ	కొడైకాడ
	80.7	65.2
	79.8	71.7
	80.4	7.08
	81.4	69.4
	88.8	69.4
	84.2	68.2
	0.03	0.31
	85.4	71.2
	88.7	72.1
	85.1	74.4
	81.1	78.6	0.07	0.07
	91.4	72.2
	85.7	71.8
	91.9	71.4
	77.9	73.2	1.68	2.33
	88.6	72.8
	81.9	76.4
	1.45	1.45
	83.5	78.8	0.87	0.87
	85.8	74.5
	87.8	72.3
	86.1	73.5
	84.3	64.3	0.61	0.06
	74.2	58.2	0.07	0.07
	66.2	49.8	0.20	0.20

సర్కారులు:—గో. పా. పులరం 0.19 వర్షి అవసరము. అవల ఆవేశము నిర్వలముగనున్నది. తక్కినచోట్ల మేఘములు ఒక మోస్తరుగనున్నవి. రాత్రివేడిమి క్లిష్ట నుండి 5 డిగ్రీలు యెక్కువ. దక్కన్:—మేఘములు లేనే లేవు. 2 గ్లోలో ఆర్ద్రతయెక్కువ. కర్నూలులో 6 గ్లోవేడిమి 5 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 6 1/2 నుండి 7 1/2 డిగ్రీలు యెక్కువ. కర్నూటకము:—మేఘములు పలచగనున్నవి. రాత్రివేడిమి 5 నుండి 5 డిగ్రీలు యెక్కువ. ఏవోకొద్ది స్థానికచినులు తప్ప వాతావరణ మనుకూలముగ నే యుండును.

యస్. ఆర్. హెచ్ సావూరు నాతావరణావస్థాను.

మేగ్ లాయిడ్ బార్లీ కన్య

లండన్, జనవరి 7:—నేడు మరల మేగ్ లాయిడ్ బార్లీకి లాయిడ్ బార్లీగారి కూతురు మేగ్ లాయిడ్ బార్లీగారికి కన్య పుట్టివెను.

మావద్దనున్న మెడిసులన్నియు ఇంగ్లాండునుండి యురుదేయబడినవని పూచి నిచ్చెదము. పూర్తి వివరములకు దయచేసి భాగ్యున మావద్దకు రావచ్చును లేక ఉత్తరము వ్రాయవచ్చును.

M. SINGARAM & Co., Direct Importers of Cycles & Accessories, Wholesale & Retail Dealers in Cycle & Motor Accessories, Sub Agents for Mead Cycle world Famed 3185, MOUNT ROAD, MADRAS.

అమెరికా బొగ్గునమ్మె

వార్తాపత్రికల హెచ్చరిక

న్యూయార్క్, జన 7:—అమెరికా బొగ్గునమ్మె పాగులు ప్రజల కిష్టములేదు. దీనివలన అమెరికాను అధికవత్తు గలుగుచున్నదనియు పనిఅంతయు స్తంభించిపోయెననియు గట్టి బొగ్గుకు గిరాకీ పోవుచున్నదనియు గమలపనివాండ్రు గుండె బ్రష్టలగుచున్నదనియు ఆ మాపక్షముల కున్న విశేషములచే మ రింత భిన్నాభిప్రాయ మేర్పడుట సమంజసము గాదనియు ఈ దుర్వత్తుమునకు ఉభయపక్షముల నాయకులను ఉత్తరవారు లుగ ప్రజలు జేసెదరనియు వార్తాపత్రికలు హెచ్చరించు చున్నవి.

మదరాసునుండి బెంగుళూరుకు మార్పుట

బెల్గంపు జనవరి 7:—మద్రాసు జిల్లా ఆఫీసులు బెంగుళూరు మార్పు పలసినదను సిద్ధమైనచన అసంభవముగ తోచినందున ఇదివరలో జన్మ స్థలముచే ఉంచెదరు. మద్రాసు జిల్లా జి. డి. సి ప్రధాన కార్యదానము ఇచ్చటనే యుండును.

(అ. ప్రె.)

జైమానిక వ్యయమును దగ్గించుటకు ఆర్ 35 విమానపు సిబ్బందిని తగ్గించిరికాని విధానమును మాత్రము మార్చరు.

కలరామాత్రలు

డబ్బు 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రూ. 0-8-6

కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుట వలన గలుగును. ఈ పురుగులు శరీరములోకి రక్తమును జెలుపును. దీనిముఖ్యలక్షణములు:—అజీర్తి, కడుపులో స్వల్పకొప్పి, వాంతులు, విరేచనములు, రోగము మోచినకొలది గంజి నీటివంటివిరేచనములు, మూత్రము బంధించుట, నాడి ఊడించుట, శరీరమంతట అతిబాగ, దుర్బలము. ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడిన వెంటనే విష పురుగుల జంప ప్రారంభించి, వాంతిభేదుల తగ్గించి మూత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టిగలుగజేయును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బు 1-కి రూ. 0-8-0

రక్తవిరేచనములు, బంక విరేచనములు, జిగురువిరేచనములు, అజీర్ణవిరేచనములు, నీటివిరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్ర మూసుపూటలు నేవించినచోడనే నిలిచిపోవును. వీటిని లకు కూడ వాడవచ్చును. వెంటనే గూ మిచ్చును.

సుందరి తైలము

డబ్బు 1-కి వెల రూ 0-8-0

ఒక డబ్బితైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటి మలు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతిబాం, నున్నగా అద్దము వలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నానాప లేరును. ఈతైలము మంచి మనాసన దలిగి మిగడవలె నుండును. అమ్మ తొండనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

మిడ్చునూరిక్ సూపర్బు క్రాసువారు ర్పు	165
" " " రోడ్ డ్డరు	155
" " " నార్దురోడ్డు ఫెయర్ వైట్	135
" " " రోడ్ మానార్కు డబుల్ బారు	125
" " " రోడ్ డ్డర్	120
" " " సుపర్బు మాడల్ డబుల్ బారు	115
" " " రోడ్ డ్డర్	110

ఇప్పుడే రెండవసారి ముద్రితమైంది !!!
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మశ్రీ పురాణం సూర్య
నారాయణ శిష్యులగా రచించిన పరిశోధించబడినది.

శ్రీమత్ కావలసినదియు, సీత చూడవలెనని
దీని కావలసినది వెదకిన శాస్త్రమిదియే

శరీర మర్తశాస్త్రము

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని రెండవ సూర్య శాస్త్రము ఇంతవరకు
ఎవరినైనా ఒకరిని గా ప్రచురించబడి లేదు. ఇందులో శ్రీమత్ పురు
ష రత్నము, వాటియొక్క సరియైన యోగములను, మేగ, ఆడ,
కళ్యాణి, విందమును, శ్రీ పురుషులకు కలుగు వ్యాధులను, వాటిని
పొగట్టు చికిత్సలను, వివాహము మర్తముగా పూర్వము (వాసిన సం
పాద సుఖపూర్వములను ఒకచోటగా వ్రాయబడియున్నది. ఇది
వివాహమైనవారికి ఇకమీద వివాహము చేసకొను శ్రీ పురుషులకు
శ్రేష్ఠమైన శాస్త్రము తప్పక ప్రతిగృహస్థుడను చదివి తీరవలెను.

పి. పి. శిర్డీ 5 అకాలు.

64 చిత్రపటములతో ధర రూ 1-0-0

ఎం. ఎస్. సరస్వతి ఆంధ్ర కంపెనీ.

నెం. 9 ఆయురగంధి, సామకూరుపేట, పోస్టు వడరాన్.

దేశము

వెనుకబడి యున్నది.

ప్రజాపరిపాలనను వాంఛించు ఈదినములందు ప్రజలు ఆహ్వానించిన దానిని హిందూదేశము ఒప్పు
కొనదు. లేనిచో ఇది ఉపయోగములేని మార్గకొలిది ఎన్నివలకు నిలయునును. ప్రత్యేకముగా బహిరంగ
ముగా జౌషధములను విక్రయించబడు విషయమునందు ఈరీతిగా నుండును. ఆహారోగ్యములకు ఆరోగ్యము
యొక్కముగా కావలసియున్నది గాన పరిశుద్ధత, నిర్భయత్వము, గుణము మొదలగునవి అందులో పూర్వగా
నుండువలెను. జౌషధముల గుణములను గురించి ప్రజలు తమ అంగీకారము తెలిపిన దేశమువారి వెనకెంటు
నుండును. దేశముయొక్క ఈ అమూల్యమైన అంగీకారమును

ది మద్రాసు ఆయుర్వేదీక్ ఫార్మసీ, లిమిటెడ్.

వారిచే తయారుచేయ జౌషధములు గడించబడుచున్నది. ఇది చాలాగొప్పవిషయము. ఇది స్థాపించబడిన
1918 సం॥ రమణుండియే జౌషధములయొక్క ప్రశంసను గురించి యోగ్యతాపరీక్షలు విరివిగా నవ్వించుచున్నవి.
1924 సం॥ రం డిశంబరు మాసమునందు ఉచ్చస్థితికి వచ్చినది. అప్పుడే దేశమునకు నిజమైన ప్రతినిధియైన
దేశీయవహజనసభ ఈ ఫార్మసీయందు తయారుచేయ జౌషధములగురించి తన ఆమోదమును తెలిపినది.

“జౌషధముయొక్క గుణము కనగొనుటకై సిద్ధకల్పమకర్యజము 1924 సం॥ రం
నందు ద్వైతము ఆయుర్వేదీయ మహాసభవారిచే నియమించబడిన నిపుణులుగల ఒకసంఘముచే
పరీక్షించబడి బాధపడుచున్న మానవుల పాలిటి వర్తనాదమని ఆహ్వానించబడినది”

60 మూత్రముల బుడ్డి 1 కి ధర రూ 10-0-0

దేశము, దేశీయవహజనసభ దీనికి యోగ్యతాపరీక్ష నిచ్చియున్నప్పుడు, మా జౌషధములయందు గల
గుణమును మీరు లెక్కనవచ్చుచున్నాము. మీరొగముల వివరములను తెలిపి మా క్యాటలాగునకు లేక జౌషధములకు
వ్రాయుదు. మా ప్రధానవైద్యులును, మేనేజింగు డైరెక్టరును, ఆయుర్వేద రత్న పండిత, డాక్టరు ఎన్.
వి. శ్రీరామచంద్ర, పి. హెచ్. డి. ఎస్. పి. గారు స్వయముగానే ఉత్తరములకు బయలు వ్రాయుదురు.
ఉత్తరము లన్నియు ఖండితముగా రహస్యముగా నుండును.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY, LIMITED.

The Premier Indian Chemists and Druggists of Southern India Patronised by Prince and Peasant.

Esplanade Buildings, (P. O. Box, No. 151.) Esplanade, MADRAS.

Telephone Nos. 3034 & 2837 Telegrams "Kalpam".

Five Branches in Madras City

ఆశ్చర్యము !!

ప్రశ్న

పరిహారము !!!

ఇది జ్యోతిషముకాదు. ప్రశ్న శాస్త్ర మంతకన్నకాదు. కేరళ శాస్త్రసంబంధ మనలే
లేదు. ఇది యోగసంబంధముగు ఒక అపూర్వ సవినవిద్య. ఒకసారి పరీక్షించి ఆనందించుదు.
మీ భవిష్యత్తులు గురించి యిది ప్రశ్నలను వ్రాసి కవరులో పెట్టి అంటించి నీలుచేసి మాకు
పంపుదు. కష్టపెట్టాచిన సహాయమున కవరు విప్పకమే సరియైన భావిఫలము తెల్పు జవాబులను
వ్రాసి రు. 1-4-9 (పోస్టేజీ సహా) వి. పి. గా పంపెదము. మీకవరుకూడా మీకు పరిహా
రము పంపివేసెదము. (నునోవ్యక్తి ప్రసాదించి తాయెత్తు)

అధికారుల యనుగ్రహమును సంపాదించుట, పెద్దలదయకు పాత్రులగుట, వ్యాపారము
లందు లాభమును బడయుట, సకలజనులచే మెక్కుకొందుట, వేయేల సర్వవిధముల మానవ
జీవితమున కానందము కలుగజేయు దీని సాధనయి యుపయోగించి చూచిన మీకే తెలియ
గలదు.

సర్వమైన వివరములతో సహా దీని ఖరీదు రూ 3 8 0

పోస్టేజీ రూ 0 6 0

N. B. Correspondance in English Only

Address : T. S. KRISHNASAMIER

Malayala Mantra Sala Villupuram P. O. S. A. Dt.

గాంధీగారు

ఒకసంవత్సరము ఆశ్రమమున విశ్రాంతి గొనుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రతికాభిప్రాయము

లండన్ జనవరి 9:—గాంధీగారు ఒకసంవత్సరము ఆశ్ర
మమున విశ్రాంతి గైకొనగల్గియుచున్నట్లు, స్వప్రముగ ఆయన
రాజకీయరంగమునుండి నిష్క్రమించుచున్నాడు. మోతీలాలు
నేహరుగారు గూడ సంగతులను గ్రహించుటలో గాంధీగారికి
తీసిపోరు. రాజకీయ భారములను గలవాడే పవిత్రముగ యగు
గాంధీగారు చూపింతులే మోతీలాలుగారుగూడ రాజకీయ
భారములను తాపగలరు.

సంస్కరణవిధానము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్ జనవరి 9:—సంస్కరణలు ప్రారంభమై ఆరు
సంవత్సరములైనది. రాజకీయస్వేచ్ఛాప్రబోధమును ప్రవేశపె
ట్టెనుగాని అత్యుచిత ఇంకను ప్రారంభము గావలసియున్నదని డె
యిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రతిక వాదించుచున్నది.

మోటారు సైకిలు (బండ్లు)

ధర పెరుగుట

రబ్బరుధర పెంచుటయే కారణము

లండన్ జనవరి 7:—రబ్బరు ధర ఒకేతరగ మోటారు
పుట్టచే 15 శేడీసుండి మోటారు సైకిలు దానికి తగవుడు ప్ర
క్కబడడ ధర 10, 5 పిల్లలను. మోటారుని బ్రిటిషు సైకిలు
మోటారు సైకిలు (శ్రేష్ఠ యానీయనువారు డెలువువచ్చినారు.

చీనాలో 200000 పౌనుల కట్టును దొంగిలించుట

హాంకంగ్ జన 5:—దక్షిణ చీనాలో 800 దొంగలు
యంగ్క్వి పట్టణమును దోచుకొని దేశీయ సైనికులను నిరాయుధు
లుగజేసి వారిదుస్తుల నవహరించి వాటిని ధరించి తాముకొ
త్త పట్టణమున సీటి వాలంటీర్లను తెరించెరి. 200000 పౌను
లపట్టును దొంగిలించి నీటుబడి పారిపోయిరి.

బ్యాంకును దోచుకొన్న వ్యక్తి

లండన్, జనవరి 5:—ఆర్థిక దీకర్షితులకు అనువా
తము 89 సవత్సరముల ప్రాయముగలవాడు దరిద్రావస్థయందు
చనిపోయెను. మాంటికార్లో బ్యాంకును బ్రద్యుక్తితో దోచుకొని
ప్రసిద్ధిగాంచెను ఒక్కరోజులో 243000 పౌనులు సంపాదించె
ను. మంచి కుటుంబములోనివాడు. ఈబునులో విద్యను అభ్య
సించెను. జూదములన్న ఆశక్తి మొండు ఆ జూదములచేతనే
కడుదరిద్రావస్థలో చనిపోయెను.

విద్యార్థులకు పింఛనులు

లండన్ జనవరి 7:—క్రిత్రి నిబంధనల ప్రకారము
806000 విద్యార్థులకు పింఛనులను దీసికొని ఇది మొద
టి తేదీనుండి అమలుజరుగుచున్నది. 103000 మందికి పింఛను
25000 దరఖాస్తులను నిరాకరించిరి. ఇంకను విచార
ణలో 84600 దరఖాస్తు లున్నవి.

శ్రీ శే. సర్ ఆరాలు గిఫటు

లండన్, జనవరి 8:—సర్ జర్నలిస్టుగారు చనిపో
యిరి. ఇతడు 1919 నుండి 1928 వరకు మద్రాసు ప్రభుత్వమున
పద్మవిభూషణము నుండెను. తరువాత మద్రాసు జనరలు ఆస్పత్రి
లో డెంటుస్థముగ నుండెను. మద్రాస్ ఆస్పత్రినాకకు కమాం
డెంటుగ నుండెను. 1923 లో పీఠిక క. పి. షి. ఇ. విద్యము
నిచ్చిరి.

తీగలేని తెలివోను

ఇంగ్లండులో బీముస్టేషనులు

జొమినియనుతో కలుటపుట

లీపెల్లు జనవరి 7:—వాణిజ్యవ్యాపారములందు తీగ లేకుండ తెలివోను ప్రచారమును ఆరంభించు మార్గమును కంపెనీ వారు స్థాపించుచున్నారు. ఇది వారి కంపెనీ లాభకరముగ నుండును. కొన్ని నెలలలోనే మార్గమును బీముస్టేషనులను పర్యాయములో దెప్పెదరు. ముఖ్యము జొమినియనులన్నిటికి తీగలేని గతినిబోవు వాయువారా ప్రచారమును జరపవలెనని. బిడ్డిను, బ్రెగ్జుటరు ప్రదేశములందీ స్టేషనులు పూర్తియగుచున్నవి. మొదట కనడా దక్షిణాఫ్రికాకు అందజేయుచును, అందుకొనుటకు అనగా కనడానుండు బంపెదరు. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో అందుకొనెదరు.

తక్కువ శ్రమతోనే వార్తలను ఈదధి ప్రకారము బంపవచ్చును గ్రీన్స్ట్రీ, స్కెగ్గెన్లలోగూడ ఆఫ్రికాలో గలపుటను నిర్మించుచున్నారు. న్యూయార్కు, దక్షిణ ఆఫ్రికాలో నెంబంగుముడుటకు 17 స్టేషనులను గట్టుచున్నారు.

“హేలియము” ఉత్పత్తి

ఇంగ్లిష్, కనడాలో నుండుట

లీపెల్లు జనవరి 7:—“హేలియము” అనునది అపూర్వమైన వాయువు. చాల తేలిక అయినది.

టారంటో కనడాకు కొద్దిమేళ్లముందుగా నుండు గనులందు తయారు చేయబడెను. ఈవాయువుగాని వరలిపెట్టిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో ఎక్కడనుండైనను కాలసినంత హేలియము దొరకు ననుచున్నారు. టెక్సాస్లో గాలిని తయారు చేయు ప్రదేశములందు దొరుకుదాని కంటే ఎక్కువగా దొరకు ననుచున్నారు.

“హేలియము” వర్తకమునకు ఎంతయో లాభకరముగ నుండును. హైడ్రోజను గాలికంటే చాల తేలిక అయినది. అంటుకొనదు. కనడా ప్రభుత్వమువారిగవల కాఖవారు పరిశోధించి దీనిని ఇంగ్లిష్లో కనుగొనిరి. దానిని తయారుచేయ గనే టారంటో విశ్వవిద్యాలయమువారి కిచ్చివేసిరి. ప్రపంచములో ఇంకొక రెండు విశ్వవిద్యాలయములవారే హేలియముతో పరిశోధన జేయుగల్గిరి. అత్యుచిత “లీడెను” లో నున్నది. ఇది హేలియములో జేరినది. టెక్సాస్లో ఇంకొక విశ్వవిద్యాలయ మున్నది. ప్రపంచముంతటను 1917 లో 200 ఘనపుటకుగల హేలియము మాత్రమేయుండెను. ప్రతిసంవత్సరము ఇంగ్లిష్లో 100 ఘనపుటకుగల హేలియమును తయారు చేయవచ్చు నని.

బ్రిటిషు రంగుపరిశ్రమ

వర్తకసంఘమువారియెదుట

లీపెల్లు, జన 7:—వర్తక పారిశ్రామిక సంఘమువారు బ్రిటిషు రంగుపరిశ్రమనుగూర్చి బ్రిటిషు రసాయనపదార్థము సంఘముతరపున డాక్టరు ఆగంప్రొంగుగారిసాక్ష్యమును వినిరి. ఇంగ్లండు తనకుగావలసిన రంగులను తనదేశములోనే తయారు చేసికొనుచున్నదనియు జర్మనీయిన ఆధారపడుట లేననియు దెలిపిరి. కావలసినరంగు ఇంగ్లండులోనే తయారగుచున్నదట.

గ్రీసు నిరంకుశ పాలనము

రాజకీయవేత్తల ఆశ్చర్యము

లండన్, జనవరి 5:—పానగాలా సేనానిగారి ప్రకటనను ఇంకను గ్రీసులో కలవరమును గలగజేయుచున్నదనియు ఎవరికిని ఏమియు తెలియనున్నదనియు, మంత్రివర్గమువారు గూడ ఆశ్చర్యపోవుచున్నారనియు టైమ్స్ పత్రికావేత్తరి ఏకీకృతముండి తెలుపుచున్నాడు. ఒక్కడగ గోలాసేనానియే సం తాముజేసినను అతనిప్రకటననును మంత్రివర్గమువారు రంగీకరించిరి. ఇతర ఆశ్చర్యముగ విధానమును మార్చుటకు కారణమేమియో ఇతర రాజకీయవేత్తలుగూడ బయట ప్రయత్నించలేదు. ఒకవంక ఎన్నికలు సమాపించునది ఇట్టివరకు గడంకు లేండు లోకమునకున్నాడు. మామూలు పార్లమెంటు పరిపాలనా విధానమునకు దేశము దిగునని అనుచున్నాడు.

జాతీయమిత్ర-జాతీయలక్షణము

సిసిలు ప్రభువుగారి యభిప్రాయము

లీపెల్లు జనవరి 7:—లండనులో ఆధునిక భాషాసంఘము సమావేశమయెను. తత్సమావేశమున సిసిలు ప్రభువు “జాతీయమిత్ర, జాతీయ లక్షణములను గూర్చి ఇట్లుపన్నునిచిరి: జాతీయమిత్ర అనంటి ఏనభకు వచ్చినను, సభ్యులలో భిన్నత్వము కన్పించుచున్నది. కాని ప్రాపంచిక శాంతినిమిత్రము అందరును గలిసి పనిచేయుట కెట్టి యభ్యంతరము గలుగుట లేదు. మాటిమాటికి ఎదుర్కొను సమస్యలను గూర్చి యూరపు జాతి ప్రతినిధులు గూడ తమ మార్గములందు భిన్నత్వముతో ప్రవర్తించిరి ఈభిన్నత్వముండుటయే మంచినదియు లేదో కష్టమే యనిరి. జాతీయమిత్ర యాదృశ్యము అందరిని ఒకటిగ జేర్చుటయే ఒకవంకరు దేశీకొనుట, ఒకదానికే జేసికొనుట జాతీయమిత్ర యాదృశ్యములు. జాతీయమిత్ర నేని సార్థకనామమును పొందినవలెనన్న వికమత్యముతో ప్రవర్తించవలెను. కాని భిన్నత్వములోనే ఏకత్వముండవలెను. మనకష్టమెంతో శీఘ్రముగ అభివృద్ధి జరుగదు. కొంచెము కాలము పట్టును. కొంత ఆలస్యమైనను వికమత్యముచే జాతీయమిత్రవారు విజేతమును నిజమును తమ తిరుగులందు గనబరచెదరు. జాతీయమిత్రో ఎక్కువ భిన్నత్వమే యుండవలెను గాని ఎక్కువ యభిప్రాయములను చెబువలెను. ఇతరజాతులు భిన్న జాతులగుటచే జాతీయమిత్రో ఇతరజాతులు చేరవలెననిరి.

లక్నోబస్థులలో భూకంపము

లక్నోబస్థు, జన 7:—కొన్ని నెలలకు భూకంపము తీవ్రముగనే రెండు లేదని గ్రాండు డచ్చిరాజ్యములో అనేకచోట్ల గన్పించెను.

పాక్షరు పరిహారము

ఎట్లు పయోగించుట?

బ్రిటిషుసంఘమువారి తీర్మానము

లీపెల్లు జనవరి 7:—బ్రిటిషు సంఘమువారు చీనాలో పరిశీలులనుబట్టి తమ కర్తవ్యమును దివ్యముగ నిర్వహించుటకు సమావేశమై చర్చించిరి. చీనాసభ్యులను ముగ్గురిని చీనాసంఘములో జేర్చవలెననిరి. ముగ్గురు బ్రిటిషుసభ్యులు, ముగ్గురు చీనాసభ్యులును వెల్లింగ్టన్ ప్రభుని ఆధ్వర్యక్రేంద సమావేశమై తక్షణము అక్కడనే చీనాలో ఏమిచేయవలసినది ఆలోచించవలెననిరి.

తమకు సంబంధించిన వివిధ విషయములను గూరి. సాక్ష్యమును విచారించవలెననిరి. రాయబారులందరును ఒకటిగనే సంఘమునకు తమ శివేదమును చెలియజేసెదరు. బ్రిటిషుసభ్యులు తక్షణము చీనాను బయలుపెరుచున్నారు. మార్చి ప్రారంభమునుండి రాయబారులందరును గలిసి పనిని ప్రారంభించెదరు.

యూరపు సంక్షోభము

గొప్పముల పరిమితి

భేమునది పొంగుట

లీపెల్లు జనవరి 7:—పన్నటిదినము కొన్నిచోట్ల భేమునది తీసిపోవుచున్నదను సున్ను మరల వర్షము కురియుటచే కృవహారము మొదలుగు పచ్చెట్లుట కన్పించుచున్నది. నది ప్రభాగములందు కొంతసేపు తీసివడినది. 42 సంవత్సరములనుండి జనవరిలో కొద 1 కి సగటున 235,000,000 గ్యాలనులు పొంగుచుండెను నిన్నటిదినములు గంటలకు 6,100,000,000 గ్యాలనులు మించిపోయెను. కాని ఈ వరదలకాలములో అంత ఎక్కువని చెప్పరాదు. నిరుడుకంటే తక్కువ. నదిప్రక్కల చాల ఇబ్బందిగనున్నది. బాధపడుచున్నాడు.

రైసు ప్రదేశములో నష్టములు

కొలోను, జన 7:—రైసుప్రదేశములో వరదలచే అపారమున నష్టముగల్గినది. ప్రక్షియా దేశముమొత్తి విస్తారము సంచారమునన్ ఇకముందు ఇట్టివిపత్తు రాకుండ జేయు సాధనములను సానికాధికారులతో ఆలోచించుచున్నాడు. డెస్ట్రూయర్లకు 1000000 మార్కులనష్టము గల్గినవని మదింపుచేసిరి. దిగ్గమున్న 15 షరములు 867,000 మార్కుల నష్టము గల్గినవనున్నవి. కొల్లంజిలో అప్రదే 2000000 మార్కులకంటే ఎక్కువగా నష్టములను లేఖలో జేర్చిరి.

కొండలు జారిపడుట

లండన్, జనవరి 5:—74 ఎకరములవరకు కొండలు జారిపడినవి. పొలములు, ఫలవృక్షములతోలు మట్టమైనవి. ఎంత ప్రయత్నించినను దిగజారుచున్నవి. ఆపటలేదు.

మొదటనున్న ఇండ్లను 150 గజములవరకులో పెద్ద కొండలు బ్రదర్లై జారిపడినవి.

హాలండులో భ

ఆముట్టర్లం, జన 7:—రైసు, వాలు, య్యాజానదులు తీసిపోయినవి. కాని యాసిలునది ఇంత ఎక్కువగా ఎన్నడును పొంగలేదు. అప్రదే 1000 ప్రజలను అటకలమీదనుండి కాపాడిరి. ఇంటికప్పులనుండి, ఇరుకబ్బలనుండి తప్పించిరి. కాని ఇంకను చాలమందిని గాపాడవలసియున్నది. చాలమందికి సర్వస్వము పోయినది.

ఎడీవర్గమున్న టైరిక బారకీమలదగ్గరకు విశ్ హెల్మీనా రాణిపోయి చూచెను. ఇచ్చట పడవలచే నష్టపడిన స్త్రీలు, పిల్లలు తలదాచుకొనుచున్నారు.

ఎమ్మారాణి వరదలచే నష్టపడినవారి సహాయార్థము 200 పానుల నిచ్చిరి. బలేవియానుండి ఇదివరకే 2000 పానులు స్వీకరించి.

దొంగ ప్రేంచి నోట్లు

అరెస్టులు

బుడాపెస్టు జన 7:—గోల్, జోనెస్, జర్జీనీ వరకు ఫతుగార్లు అరెస్టు చేయబడిరి. పోస్టోనోట్ల కుపయోగించిన కాగితము కొద్ది గ్రాఫికలు కార్యాలయపు పనివాండ్లు సప్లయజేసి నిరూపణ గూడ పట్టువడిరియు ఒప్పకొనెను. గోల్గారి దగ్గర 1000 ప్రాబుకుల నోట్లుండెను.

మితకథ

లండన్, జనవరి 5:—ఆర్మిన్స్ట్రెట్ ఆక్రెడిటెగారిని మరల రాజగ జేయుటకు సామ్యము చేయవలెనని యన్నదగుటచే ఈ నోట్లను సృష్టించుటకు కారణముని కొందరు చెప్పుచున్నారు. అట్లుగాదనియు లండన్ రాజమరడు ప్యాసిస్టు పక్షపాతియూ, మగయూరలప్రభాధమునకు ప్రయత్నించుచున్నాడని కొందరి వాదము.

ఆతనికి ఉత్తర హంగరీ దేశమందును జోస్టావకియాలోను గొప్ప క్రొస్టియాన్ను చాల డబ్బునిమిత్రము కష్టముల ననుభవించుచుండెను. నిరుడు క్షేత్రనిమిత్రము లండను ఆమె రికాలో ఆతని కార్మిచ్చి అప్పు చేపూర్చెను. పరమ్యతుడైన కారలు చక్రవర్తి నిమిత్రమీరాకొమరుడు విశేషమొత్తమును ఖర్చుచేసెను.

ప్రారంభ దుర్వదంతి

1918 లు స్విస్ రాకొమరుడు అవారకాఖామాత్మ్యుడగు నున్నపుడు బుడాపెస్టులో అపారముగ ఉర్రుకెడలను గొనెను. దానివలన దుర్వదంతి ఏర్పడెను. తమ పక్షము నిమిత్రము పెద్దమొత్తములను, కమిషనును దీసికొంటిమని అతని ప్రారంభ కార్యదర్శి చెప్పిచేసెను. ఎవరును విచారణ సర్వకపోవుటచే దాని నంతటితో విడిచిపెట్టిరి.

ఈ విషయమై పూర్తిగ విచారణ సర్వీకరవలెనని పూర్వము ప్రధానామ త్యుకుగనున్న అహ్మదీ ప్రభువు నుడివెను.

సింహాసనమును బట్టుకొనుటకు

సాహసమగు కుట్ర

లండన్, జనవరి 5:—ఇచ్చడు ప్రచారములోనున్న దొంగ నోట్లు ఎవల బయలుదేరినవో కనుగొనుటకు బుడాపెస్టులో చేయుచున్నప్రయత్నములను ప్రాంసు కనిపెట్ట జూచుచున్నది. ఈ కుట్రలో పెద్దలందరును గలరనుచున్నారు. బుడాపెస్టులో నున్న ప్రేంచిమంత్రి తమ ప్రభుత్వమునకు దెలియజేయుటకు ప్యారిసు కేగెనట.

ఆఫ్ఝ్రియాలో 100,000 మంది

పని లేకుండుట

లండన్, జన 5:—వారమునకు ఆఫ్ఝ్రియాలో పనిలేని వారిసంఖ్య 10,0000 హెచ్చుచున్నదట. దేశీయము 81 లేదకే 24000 మంది పనిలేకున్నారట. దేశములోనున్న జనములో నూటికి 4గురికి పనిలేకున్నదట. ఒక్కయియన్యాలోనే 100000 మంది జీవనోపాధి లేకున్నారట. ఇంతివరకే దగిరజుసంఖ్య.

స్థానిక సంఘములు 1923-24

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

(శనివారపు సుబ్బారావుగారు)

జిల్లాబోర్డులు 11 గలవు. తాలూకాబోర్డులు 59 గలవు. యూనియనుబోర్డులు 285 గలవు— 1922-23 వర్షాలనా రిపోర్టును యారిపోర్టునందు 82 యూనియను బోర్డులు ఎత్తి వేసిట్లగపడుచున్నది— పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో 8 టి నిన్ని, గంటూరుజిల్లాలో 17 టి నిన్ని, గంజాంజిల్లాలో 4 టి నిన్ని, కృష్ణాజిల్లాలో 1 టి నిన్ని, కడప, నెల్లూరుజిల్లాలో ఒక్కొక్కటి చొప్పునయున్న ఎత్తివేసిరి— యూనియనుబోర్డుల స్థాపనలో కృష్ణాజిల్లాలో 45, గంటూరులో 41, విశాఖపట్నములో 26, బళ్లారిలో 24, గోదావరిలో 19, కర్నూలులో 15, కడపలో 14, గంజాంబలో 14, అనంతపురంలో 14, నెల్లూరులో 13, చిత్తూరులో 10 చొప్పున గలదు. ఇందు కృష్ణా జిల్లా మొదటి స్థానముగను గంటూరు రెండవస్థానముగనున్నది— యూనియనుబోర్డులన్న ప్రదేశములలో విధించిన యూనియనుబోర్డులను వచ్చేవస్తులు ఆదాయము అంతటినీ దామాయించేసిన ఆయా ప్రదేశములందు జనాభాను ప్రతిమనిషికి ఎంతవచ్చినదో పంచిపెట్టి చూచిన రు0-5-8లు వచ్చినట్లుగపడినది. తాలూకాబోర్డులవిషయములో ప్రతిరెవెన్యూతాలూకాలో నొక్కొక్కబోర్డు స్థాపించబడలేదు. తాలూకాబోర్డులనే ఎత్తివేయవలెననియు జిల్లాబోర్డులను ఉంచిన చాలునని కొంతమందియు, తాలూకాబోర్డులనుఉంచి జిల్లాబోర్డులను ఎత్తివేయవలెనని కొంతమందియు యామగ్యను పార్లామెంటులో వ్రాయుచున్నారు. జిల్లాబోర్డు రెత్తివేసి ప్రతిరెవెన్యూ తాలూకాకు నొక్కొక్క బోర్డు ఉండుతాలూకా తప్పక వేయవలెననియు నా ఉద్దేశము. మన ఆంధ్రరాష్ట్రమున బోర్డులను తాలూకాలు 59 గలవు.

దామాయించు యీ బోర్డులను తాలూకాలోని ప్రతిమనిషియు రు 0-2-10 లు పన్నును చెల్లించుచుండెను. ఈపన్ను విధించుటలో ఎక్కువగా కృష్ణాజిల్లాయున్నది. అనగా రు 2-2-2 వరకు ప్రతిమనిషికి యున్నది. రెండవది, గోదావరి జిల్లా యున్నది. గంటూరు మూడవదిగనున్నది. నాల్గవది కర్నూలు. గోదావరి, గంటూరు, కర్నూలు అను మూడున్న రూపాయికిపైగా విధించియున్నవి. కడప, నెల్లూరు కొంచెము తక్కువగా రూపాయవరకు విధించినవి. విశాఖపట్నము, బళ్లారిపార్లామెంటు అర్థరూపాయికి కొంచెము మించియున్నవి. మిగతాజిల్లాలు అర్థరూపాయిలోనే విధించియున్నవి. జిల్లాబోర్డులు దామాయించు ప్రతిమనిషికి 0-2-2 లు పన్ను విధించెను. కొంత మొదటిదిగ గోదావరి రెండవదిగ గంటూరు మూడవదిగ గంజాం నాల్గవదిగ కృష్ణాయును ఉండెను. ఒక్క గోదావరిపార్లామెంటు పావులను దాటియును, గంటూరు రమారమి పావులవరకును విధించెను. గంజాం, కృష్ణాలు రమారమి 0-8-0 వరకు విధించెను. మిగతాజిల్లాలో అనంతపురంతప్ప రెక్కినవన్ని ఒక అణాకు పైగా విధించెను.

అనంతపురంజిల్లాలో ఒకరినిన్ని, కడపజిల్లాలో యిద్దరినిన్ని, నెల్లూరులో ఒకరినిన్ని బోర్డులను తాలూకాలను అధ్యక్షులను ప్రభుత్వమువారి నియమించిరి. అంటే 4 తాలూకాబోర్డులనుమాట మిగతా 55 టికి అధ్యక్షులను మొదలై ఎన్నుకొనిరి.

బారికా ప్రాథమిక పాఠశాలలు 755 గలవు. 1922-23 కన్న 14 పాఠశాలలను హెచ్చించిరి.

ఒక కృష్ణాజిల్లాలో 93 గలవు. కర్నూలు, నెల్లూరు జిల్లాలో 80 కి దాటియున్నవి. గంటూరు, అనంతపురము బళ్లారిజిల్లాలో 70 కి దాటియున్నవి. గంజాం, గోదావరి, విశాఖపట్నముజిల్లాలో 50 కి దాటియున్నవి. చిత్తూరు, కడప జిల్లాలో 50 లోపున గలవు.

బాలర ప్రాథమిక పాఠశాలలు 4269 గలవు. 1922-23 రిపోర్టు కన్న 458 హెచ్చినవి. ఒక్క కృష్ణాజిల్లాలో 714 గలవు. గోదావరి, కర్నూలుజిల్లాలో 500 కు కొద్దిగా మించియున్నవి. గంటూరు, నెల్లూరు విశాఖపట్నము జిల్లాలో 400 కు కొద్దిగా మించియున్నవి. గంజాంజిల్లాలో 300 కు మించియున్నవి. మిగతా జిల్లాలో 200 కు పైగానే యున్నవి.

బారికా ప్రాథమిక పాఠశాలలో 73621 మంది బాలికలు విద్య నేర్చుకొనుచుండిరి, గత రిపోర్టుకన్న 4968 గరు హెచ్చిరి.

బాలర ప్రాథమిక పాఠశాలలో 191878 గరు మరువునుండి. గత రిపోర్టుకన్న 13798 గరు హెచ్చిరి.

శకంధరి పాఠశాలలు 83 గలవు. గోదావరిజిల్లాలో 8 హెచ్చినవి. కృష్ణా, గోదావరిజిల్లాలో 15, 14 చొక్కలవు. గంజాం, విశాఖపట్నములలో 12, 9 చొక్కలవు. గంటూరు, బళ్లారిజిల్లాలో 8, 6 చొక్కలవు. కడపలో 4 గలవు. మిగతా జిల్లాలో 5 చొక్కలవు.

శకంధరి పాఠశాల లున్న చోట ప్రాథమికవిద్యకూడ నందును గావున 4169 మంది ప్రాథమికవిద్య నభ్యసించుచుండిరి. గత రిపోర్టుకన్న 815 మంది హెచ్చిరి. శకంధరివిద్య 8275 మంది నేర్చుకొనుచుండిరి. గత రిపోర్టుకన్న 831 హెచ్చిరి.

ఆసుపత్రులు 55 గలవు. 119 డిస్పెన్సరీలు గలవు. విశాఖపట్నం జిల్లాలో 15 ఆసుపత్రులు. కృష్ణాలో 10, నెల్లూరులో 8, గోదావరిలో 6, గంజాంబలో 4 గలవు. మిగతా జిల్లాలో మూడు, రెండు చొక్కలవు. కడపజిల్లా కంఠటికి ఒక్కటే ఆసుపత్రి గలదు.

గంజాం, నెల్లూరు జిల్లాలో 17 చొక్క, కర్నూలులో 15, కృష్ణాలో 10 చొక్క గోదావరి గంటూరులలో 11 చొక్క బళ్లారిలో 9, విశాఖపట్నంలో 5, మిగతాజిల్లాలో 8 చొక్క డిస్పెన్సరీలు గలవు.

కనాయి దుకాణములు 80 గలవు. ఇతరులవి 5 గలవు. విశాఖపట్నము, బళ్లారి, అనంతపురం, గోదావరిజిల్లాలో 1 కి మించియున్నవి. కృష్ణాజిల్లాలో 6 న్న, మిగతా జిల్లాలో 5 టికి లోపున గలవు.

సంతలు 301 గలవు. ఇతరులవి 58 గలవు. చిత్తూరు జిల్లాలో 87, గోదావరిలో 48, కృష్ణాలో 36, విశాఖపట్నములో 32 గలవు. అనంతపురం, బళ్లారిజిల్లాలో 25 కి పైగాగలవు. కడప, గంజాం జిల్లాలో 15 కి పైగా గలవు నెల్లూరులో 6, గంటూరులో 4 గలవు.

సంతలను వృద్ధివేసి అందు వడను నూలు సంతలను పెంపొందించు జేయుటకు పాటుబడిన ఖద్దరు సమస్యకు ఎక్కువ లోడైన వారగుదురు. ఒక్క విశాఖపట్నము జిల్లాలో నూలు సంతలు ఇంకను నిర్మియున్నవి.

ప్రెసిడెంటుల ఖర్చులు

తాలూకాబోర్డులు 59 టిలోను ప్రెసిడెంటులు వారి ట్రావిలింగ్ ఖర్చులకు క్రింద రు 27988 లున్న, వైసు ప్రెసిడెంటులకు రు 4523 లున్న, మొదలగు రు 37530 లున్న ఖర్చైనవి.

ఇందు రాజవంశీతాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు రు 1490 లున్న, క్రీకాకుళమువారు 1469 లున్న, పెద్దాపురంవారు 1199 లున్న, రాయచూటివారు రు 1109 లున్న, బరంపురం వారు రు 1089 లున్న, వోరం రు 1035 లున్న ఖర్చు చేసిరి.

రాయగడ్డ, కైకలూరు బోర్డు అధ్యక్షులొక్కొక్కరు రు 900 లకు పైగా ఖర్చుచేసిరి.

ధర్మవరం, పెనుగొండ, బహవల్, కాకినాడ, పితాపురం కందుకూరు బోర్డుల అధ్యక్షు లొక్కొక్కరు రు 800 లకు దాటి ఖర్చుచేసిరి.

విజయనగరం, నడిపేట్లం, కర్నూలు, రేపల్లె బోర్డుల అధ్యక్షులొక్కొక్కరు రు 700 లకు పైగా ఖర్చు చేసిరి. అనంతపురం, బళ్లారి, నరసారాపురం, పల్నాడు బోర్డుల అధ్యక్షులొక్కొక్కరు రు 600 లకు దాటి ఖర్చుచేసిరి. పందగిరి, భద్రాచల వారు రు 500 లకు దాటి ఖర్చుచేసిరి. ప్రొద్దుటూరు, గుమ్మనూరు, మార్కాపురం, గంధ్యాల, కసిగిరి వారు రు 400 లకు దాటి ఖర్చుచేసిరి. కావలి, కొయిలకంట్ల, బెజవాడ, గుమ్మనూరు వారు రు 200 లకు దాటి ఖర్చుచేసిరి. రాజంపేట రామచంద్రపురం, ఒంగోలు, బండరు పార్వతీపురం వారు రు 100 లకు దాటి ఖర్చుచేసిరి. బాపట్ల, తెనాలి, భీమవరం, తణుకు, నరసాపురం, విశాఖపట్నంవారు రు 100 లకు తక్కువగానే ఖర్చుచేసిరి.

మదనపల్లి, జమ్మలమడుగు, నడివాడ, నెల్లూరు, వెంకటగిరి తాలూకా బోర్డుల అధ్యక్షులు ఏమియును వారి ట్రావిలింగ్ ఖర్చులక్రింద ఖర్చుచేసుకొనలేదు. వైసు ప్రెసిడెంటుల విషయములో అంతగా పని వైసు ప్రెసిడెంటులకు బోర్డు అధ్యక్షులు వదిలిపెట్టెను. అందుకల్ల అంతగా ఖర్చు అవదు. గుత్తి, హర్పనపల్లి, హన్మిట్ల, పందగిరి, బహవల్, జమ్మలమడుగు, క్రీకాకుళం, రాజమండ్రి, నరసారాపురం, ఒంగోలు, పల్నాడు, రేపల్లె, తెనాలి, బెజవాడ, నడివాడ, నరసాపురం, కందుకూరు, కనిగిరి, కావలి, కర్నూలు జిల్లాలోనున్న 5 తాలూకా బోర్డుల వైసు ప్రెసిడెంటు వారి ట్రావిలింగ్ ఖర్చుల క్రింద ఏమియు

ఖర్చు చేయలేదు. ఒక్క మదనపల్లి బోర్డు వైసు ప్రెసిడెంటు గారే రు 500 లకు దాటి ఖర్చుచేసిరి. మిగతా వారిలో కొందరు ముండు, రెండు, నందల చొక్కలవు. మిగతవారిలో చాలమంది నూరుకు పాగా లోపునయున్న ఖర్చు చేసిరి.

మొదలగు ట్రావిలింగ్ వన ఖర్చుచేసిన సొమ్ములో 2/3 వంతు అధ్యక్షులే ఖర్చుచేసుకొనిరి. అధ్యక్షులు వాడిన సొమ్ములో రమారమి 6 వ వంతునకు తక్కువ వైసు ప్రెసిడెంటు ఖర్చు చేసిరి. మొత్తము మొదలగు అధ్యక్షుల వైసు ప్రెసిడెంటు కేసివాడినది రు 70216 లు అయినది. మిగతను 59 తాలూకాబోర్డులవారు మొదలగు, అధ్యక్షులను, వైసు ప్రెసిడెంటుల కేసేమి సొమ్ము రు 1190 లు బతలక్రింద ఖర్చుచేసిరి.

జిల్లాబోర్డులు 11 గలవు. ఇందలి అధ్యక్షులు రు 17887 లున్న ఉపాధ్యక్షులు రు 1641 లున్న మొదలగు రు 40408 లున్న వెరళి రు 59916 లు ఖర్చు చేసిరి. 59 తాలూకాబోర్డుల వారు రు 70216 లు ఖర్చుచేసి జిల్లాబోర్డులు 11 న్న రు 59916 లు ఖర్చుచేసినవి. తాలూకాబోర్డు వారిఖర్చులో శ్రీలి వెంతుకు పైగా జిల్లాబోర్డువారు ఖర్చుచేసిరి. తాలూకాబోర్డులోని మొదలై జిల్లాబోర్డులో వుండు.

తాలూకాబోర్డు జిల్లాబోర్డు బతల కలిసి యారెండు హోదా లున్న మొదలగునకు నె 1 కి పగలున ముప్పది నలుబది రూపాయల చొక్క గిట్టును. వీరు చేసే దేశసేవ ఏమైనా వున్నదేమో అంటే నెలకొకసారి మిటింగునకుపోయి జరిపంతకల్లపై చలాయించుట, నూతులమీద చెరువుల ప్రక్కన చెట్లనిడకమ్మింది వాటిని సరికించాలనియు, పుంతలు మొదలగుచోట గోతులు పెట్టినవారికి జాల్మానాలు విధించాలనియు మున్నగు తీర్మానాలు చేసుకొని బత్తలమక్రం ఖర్చు వ్రాసుకొనిపోవుచుండురు. లోకబోర్డులన్నియు ఎండమావులవంటివని తెలిసికొని అందలి లోపములు బయలుపెట్టుటకుగాని స్థానిక స్వసేవలనా సంఘములనే కేరలో “స్వ” అన స్వరాజ్యము అనేమాట జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని ప్రభుత్వమువారికి జోహారు లానర్వక పరిపాలన గావించుటగాని జరిగించుటలేదు.

తాలూకాబోర్డులు చేసేపనికిన్న జిల్లాబోర్డులవారు చేసే పునమైన కార్యములేమియులేవు. అందుకల్ల జిల్లాబోర్డులను ఎత్తివేసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతిపాలన అధ్యక్షులు, వైసు ప్రెసిడెంటులు, మొదలగు బత్తలక్రింద ఖర్చుచేసేరూపాయలు రమారమి అగవడివేల మిగతను. ఇంతేగాక జిల్లాబోర్డు ఆఫీసు ఖర్చులక్రింద ఖర్చుఅయే లక్షలకు తలగూడ మిగులును. ఇది మిగులుటయే గొప్ప యానామ్మ తాలూకాబోర్డులకు చెందినదగుటచే తాలూకాబోర్డులు కొంచెమెక్కువ పనిచేయుట కవకాశముగను.

జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షు లందరిలోను గోదావరి రు 2898 లు కృష్ణా రు 2582 లు, గంజాం రు 1977 లు, అనంతపురం, బళ్లారివారు రు 1800 లు వైసు, చిత్తూరు రు 1799 లున్న, నెల్లూరు 1781, విశాఖపట్నం, కర్నూలు వెయ్యికిపైసన, కడప వెయ్యికి లోపున, గంటూరుపార్లామెంటు రు 272 లే ఖర్చుచేసిరి. వైసు ప్రెసిడెంటులలో అనంతపురం, బళ్లారి, గోదావరి, గంజాం, కృష్ణా జిల్లాబోర్డులవారు ఏమియు ఖర్చుచేయలేదు. కర్నూలు జిల్లాబోర్డు వైసు ప్రెసిడెంటు రు 839 లున్న కర్నూలు రు 10 లు వారు విశాఖపట్నం రు 89 లున్న మిగతవారు రు 200 లకు పైగాయున్న ఖర్చు చేసిరి. పగలున ప్రతిజిల్లామున్న భత్యఖర్చులను రు 5447 లు చొక్క ఖర్చు అసమన్యవి. 59 తాలూకాబోర్డులు ఆఫీసు గునుస్తాలు వగైరా ఆఫీసు ఉద్యోగీయుల క్రిందమ రు 165960 లున్న, జిల్లాబోర్డులు రు 113586 లున్న ఖర్చుచేయుచున్నవి. అనగా పగలున ఒక్కొక్క తాలూకాబోర్డు 10380 లున్న ఖర్చు చేయుచున్నవి. జిల్లాబోర్డు ఎత్తివేసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తము విద ఆఫీసు గునుస్తా ఖర్చుల ఉద్యోగీయులక్రింద రు 113586 లున్న మొదలగు వగైరా బత్తలు క్రింద రు 59916 లు వెరళి రు 178552 లు మిగులును. ఇంతగా యింకను అనేకవిషయలుగ ఖర్చులు అను వరికొన్ని వేల మిగులును.

కే. నాదముని అందు సన్మ

వారు, నాటకసంఘములను కావలసిన కిల్లున్న విధులున్నా మా నర్తవిక్కును. కావలసిన కావలసినవారు కి అణా కిల్ల పంపిన యెడల పంపుతాము. 1926 వ సంవత్సరము పారికిలేడి కాలెండర్ల పైజు 12/24 ధర డజను. 4-0-0 ఒక టికి 0-6-0 పలయువారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

No. 161, China Bazaar Road Madras.

అయ్యర్ల దాపధ రత్నా కరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు 3-0-0
ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు.2. భస్మప్రకాశిక రు.1.
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి 2040
ప్రిన్టింగ్ అండు సీయర్ దాక్టరు, బెజవాడ.

మళయాళ స్త్రీలు అక్కచెల్లెండు

మిస్. గోపాలకృష్ణన్. కారవానిలాసము, చిత్తూరు, (కొచ్చి):—మీవద్దనుండి తెప్పించిన 6 లోటబుడ్డులలో 3 నేనును, తక్కిన 3 మాచెల్లెలును నేదించుటచే మాయొక్క ఋతు కూలులు మాయమయినా.

10 సెల్ల ల ముట్టుకుట్టు

క్రీమతి మిసర్స్ కర్తగారు, కోకోలి అమ్మనాత్ హవుస్ ఇరింజలపడ, (కొచ్చి): 10 సంవత్సరములుగ ముట్టుకుట్టువల్ల బాధపడుచుంటిని. దానిని మీ "లోడ్" అత్యర్థమగ నివారణ చేసెను.

గారడవిద్య

క్రీమతి మిస్. అమ్మకట్టిఅమ్మ సంగీత ఉపాధ్యాయి, సర్కార్ హైస్కూలు, తిరుచూరు (కొచ్చి):—చాలకాలముగ ననేక విషములైన గర్భశయరోగముల వల్ల బాధ నొందుచుంటిని. అనేకవిషములైన చికిత్సలను పొందితిని. కాని నివారణము కాలేదు. కడపట తమ "లోడ్" నేదించిన వారమురోజులలోనే గారడవిద్యవల్ల మందు పనిచేసెను. దాని ప్రభావమును కర్ణింప జాలను.

ఈమందు అన్ని పాపులలో దొరకును.

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద

బేషధశాల - ఎన్టూర్, మద్రాసు.

(832) ఆంధ్రులకే 2957

శ్రీ. శ్రీ. రెంటాల నెంకటసుబ్బారావు గారిచే వ్రాయబడి, శాస్త్రాత్మకముగా పరిశీలన చేయబడ్డ మెప్పువడిసిన "Othello" Unveiled & "Hamlet" Unveiled అను సుమారు 700 పేజీల గ్రంథములు, అసలు ధర 15 రూపాయి లయినప్పటికి, మావద్దన్న కొంచెముస్తాకు అయిపోవుచగకు ప్రతి 3 రూపాయి కు యిచ్చుచున్నాము. ఈ పుస్తకములు తిరిగి అచ్చు పడనేరవు.

విక్రొరియా డి పో, మైలాపూరు - మదరాసు.

మలయ చందనము

నెగరోగమునకు కురారము

ద్రవ్యము లేదు. విధికాతో పనిలేదు. మూడుపూటలలో తిప్పక నుండు కనవిదును. ఒకడబ్బాలో వ్యాధినిర్మూలమగును. రోజుకు ఒకటి నుంచి నిమిషము కనిపెట్టుచుండినది. ఈ డబ్బా 2-4-0. దీనికనపాము వాడతలెలము బొమ్మ 6-0-0. రెండును ప్యాకెట్లయై రా ఖర్చు 6-0-0. 2452

గంధర్వ ఫార్మసీ భామపల్లె గ్రామ సోదాగారిజిల్లా.

పాలనగంధిదేహ్యము 3951

ఒక్కరుగిక్రి శ్రీ. శ్రీ. చయ్యనది. కనామేనూరు, కే. పాడు, చిత్తూరు యిదిగర్భశయరోగముల నులబ్ధము, పుష్కరాన, మెలమలవాటిని పొందుదు. 4 డబ్బాలు చాలాను. 60 డబ్బు 15-4-0. డి. పి. ల. 6 1

వి. శి. శి. అందుకో, ఆయుర్వేదములకు నెరవేర్చి నల్లూరిపాల.

కాకినాడ

(ప్రకీయవిలేఖరి)

జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ కమిషనరు

కాకినాడ, అనవరి 6:—బడ్డలు ఈ కవున్నివారి ప్రత్యేకపథ నేటి యుదయమున జరిగెను. జిల్లా కలెక్టరు, జిల్లా విద్యాకాళాధికారి సహా 14 మెంబర్లు హాజరైరి. ఉపాధ్యక్షురాల గ్రాసనాధిపత్యము వహించెను. కవున్నిలు బడ్డలులో నిబ్బంది తీతభత్యములు, గ్రాంటులు ముఖ్యవిషయములు, గ్రాంటుల మొత్తము క్రమముగా హెచ్చుచున్నందున వై సంవత్సరమునకు రు 1,32,000 మందిపుచ్చేయబడెను. ప్రెసిడెంటుగారి మరణము అనులాభము, అఫీసు కాకినాడలో నుండుటచే 1925-26 సంవత్సరమున తాబేదారుల రాకపోకలకు రు 20 పెరిగియ్యెను. 1924-25 సంవత్సరమున రు 19 లు మాత్రమే వ్యయమయ్యెను. ఈ చొప్పున 1925-27 సంవత్సరమున కూడ నుండవచ్చునని రు 120 లు మదింపుచేసిరి. కవున్నిలు అఫీసును 1-11-1925 జరకు రు 80, రు 25 లు తీతముగల యిద్దరు ముగద్దీలు, యెరి రు 18 లు తీతముగల యిద్దరు బంట్రోతు లుండిరి. గవర్న మెంటు వారి పన్నులిపివ గుమాస్తాలతీతములు రు 20, రు 22 1/2 తగిలించి, రు 18 తీతముగల ఒకబంట్రోతు హోదాను తీసివేసి, ఉన్న బంట్రోతుకు రు 11 చేసి దీనివలన మిగిలిన రు 22 1/2 లతో మూడవ క్లర్కును నియమించిరి. దీనివలన ముగద్దీకూ, అసం తృప్తి కలెను. ఈబాద్దలు కవున్నిలువారి యెరుకలేకుండ జరుగుటలన మెంబర్లు తమ స్వాతంత్ర్యము నిలుపుకొన డల చిరి. పుష్టింపబడిన యీ నూతనోద్యోగమునకు నియమింప బడిన ప్రెసిడెంటుగారి యిట్లుడు ఈ నూతనోద్యోగమునకు మూడవసారి పరీక్షలో కృతార్థుడై, తెలుగు దస్తూరి చక్కగా వ్రాయగలిగినవాడు మాత్రమే దరఖాస్తు చేయవలెనని ప్రకటించిరి. ఈ విషయమునుమాచి కలెక్టరుగారు, జిల్లా యెడ్యు కేషనల్ అఫీసరుగారు విశ్చితులైరి. ఈ కవున్నిలుకు మూడవ క్లర్కు అనావశ్యకమనియు వై సంవత్సరమునుండి మరల పూర్వపు తీతములిపిన నిర్ణయ గుమాస్తాలు, ఇద్దరు బంట్రోతు లుండవలెనని ఇంటెండెంటు మాన్యువాన్సేక్షములన; 1-11-25 లగాయిదు తక్కువ తీతములతో పనిచేయుమన్న నిబ్బందికి కొడితీతము తీయవలెనని కవున్నిలువారు తీర్మానించిరి.

ఉచితనిర్బంధ విద్య

పెద్దాపురము రాజచంద్ర మూర్తిపిల్లలలో ఉచిత విద్యాభ్యాస ప్రారంభవిద్య నేర్పుటకు విద్యాకాళాధికారులు కర్ణముచేసిన స్కీమును, అందుకూర్చుకొను సలహానుకూల తీర్మానములతో లాగుండున చానిరి మూర్తిపిల్లలు కవున్ని లను పంపుటకు నిర్ణయించబడెను.

ఎక్కువ గ్రాంటుల నిమిత్తం

ఆవిశ్లేష విద్యార్థులను నిరాటంకముగ ధాం శముగ తిరుచుటలలో కేర్తుకొనుచున్న హిందూ పాఠశాలోపాధ్యాయ మేనేజర్లకు వారిమామూలుగా వచ్చెడి గ్రాంటుకన్న నూటికి రు 5 చొప్పున హెచ్చుచిరళ మిచ్చుటకు నీకవున్నిలువారు గత సెప్టెంబరునెలలో తీర్మానించిరి. దొరతనము వారేర్పచిన రూపున కువరిగా కవున్నిలువారు రూపు నేర్పరువనక్కరలే దనియు, ఇట్టి 3 కవున్నిలువారి బాధ్యతకర్తవ్యములతో చేరినది. కావనియు సర్వత్రవ ర్తించునటుల నిట్టి నియామక మువాన్సేక్ష మనియు, ఏదైన కొన్నిపాఠశాలలకు ప్రత్యేక పాఠతోషికము, ఇ హోద్యము చేయవలయుమన్నయెడల పాఠశాల చేయవలసినయు క్లర్కుగా రోజువ్రాయుటైరి. దొరతనముగా రీయటి ప్రాయముతో నేకీభవించిరి.

ఒక అత్యర్థము వినోదము

పాకెట్టు డిపెక్టివ్ ఆనుగహ్యములను కనిపెట్టుచున్నపుడు 20 వ కేకాబువైన కలెయగిజిం

దీని ఉపయోగము దేవునగా, దీనిని చేయునటులనెరి రార్యములను ప్రముఖులు ఆంధ్రంగమున చేయునటులనెరి రకాధ్యకార్యములను దీని మాలముగా తెలుసుకొనవచ్చును. దీని నింకిరి ఉపయోగకరమైన విస్తృత కాబట్టి దీనిని కేలులలో ఉపయోగించి ఎక్కడిక్కడను నెట్టవచ్చును. 2453

1-8-0 3 మిత్రసాగి నీనుకొనిన రు 6.

The East India Novelty Stores, 195B, of Madras.

వైద్య రత్న

పండిత. డి. గోపాలాచార్యులవారి ఆయుర్వేద ఆశ్రమము పోస్టుబాక్సు నెం 287 మద్రాసు

ఉచితము సలహా ఉచితము డాక్టరు పి. కనకరత్నము పి. ఎమ్. పి. సి. (హానరరీ డిమాన్ స్ట్రీటరు ఇన్ అనాటమి, గవర్న మెంటు ఇండియన్ మెడికల్ స్కూల్, మద్రాసు శ్రీయుత డి. గోపాలాచార్యులవారి శిష్యుడు) వారు రోగలను పరీక్షించి, సలహా ఉచితముగ నిచ్చెదరు.

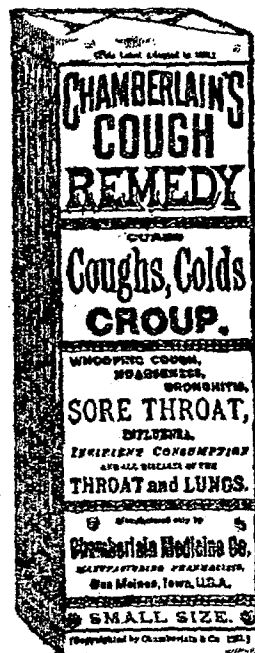
సలహా నిమిత్తము

ఉదయం 7 గం-10 గంటలవరకు 151 గోవిందప్పనాయకపేడి, నాయలత్రము 5 గం-7 గంటలవరకు 183 బ్రాడ్వే మద్రాసు. క్యాటలాగు కావలసినవారు వ్రాసిన, ఉచితముగా పంపబడును.

డి. చే శి కా చా ర్య లు

(గతించిన పండితులుగారి సోదరుడు) మేనేజింగు ప్రొప్రైటరు.

నిజమైనదగు లేక పడిశములకు నిజమైన బేషధము

కఠినముకాని దగ్ధులకు, పడిశములకు శాంతమైన బేషధములు వాడుటలన తప్పేములేదు. ఆయురే నిజమైన దగ్ధులకు, పడిశములకు తప్పక గుణమిచ్చునట్టి నిజమైన బేషధమునే వాడవలెను.

చేంబరేన్ దగ్ధనివారిణి (1871 స్థాపితము)

పసిపిల్లలకు, పెద్దవారికి ఈ వడి. 50 సెల్ల రములనుండి వాడి బలము పొందిన వారు దీనిని శిష్యుర్యచేయుచున్నారు. ముక్కు పడకము లింను చేరుటలేదు. పరివోటను విక్రయమునకు దొరకును. 123, 918

వల్నాటి యుద్ధము

ఇందుబూర్గు మంధ్రులైన వల్నాటి పీఠులు నిరుపమాన శౌర్యంబు యుద్ధంబున నెట్లు ప్రకటించినదియు నీపుస్తకంబున వచనంబున గంగాప్రవాహమువలె కీతలమును గంధీరమును వైన వృగుచుధుర శైలో వ్రాయబడినది.

నెల ప్రతి 1-3 రు 1-0-0.

భద్రాద్రి రామదాసు

శ్రీకృష్ణ 500 పద్యములు శైలిమనోహరము. చిత్రకర్తకనుగు రసపుష్టి. చెట్లోనున్న రామదాసుయొక్క వేదనామితభక్తి వ్యాసయోగైజకము.

నెల ప్రతి 1-3 రు 1-0-0.

కురంగి

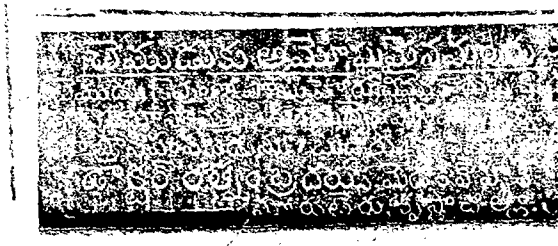
కన్యబాలికయైన కురంగియు నామెలచిన రామ నామానుచును సన్మోననైమే బంధులంబునీ యహార నిరవాస ముద్రలు నీచులను దెప్పు మనోహరమైన శైలిలో రచియింపబడిన యొక చిన్నకవ్య కావ్యము, సాంఘిక నీతి బోధకము.

నెల ప్రతి 1-3 అ 0-6-0.

అరవిందయోగి జీవితము

వచనము. ప్రతి 1-3 అ 0-5-0. మొగటి మాడు ఒక్కసారి కొనుహరికి రు 2 లకు పంపబడినను. వ ర్తలకు పరమమైనధరలు

బి. డెను:—పంగనామముల రామచంద్రరావు, అరండు పేట-గుంటూరు.

ప్రస్తుతపు ఆంధ్రభాషాస్థితి

(క్రియత పానగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులు గారి ఉపన్యాసము)

(పాద్రాబాదునందలి బాలనరస్యశాలయము పక్షమున కేండ్రియేటరులో జరిగినది)

హాహాహా! సోదరులారా!

ఈదినము, ఈ సభయందు ప్రస్తుతాంధ్రభాషా స్థితిని గూర్చి ఉపన్యాసమును కోరబడితిని. నాకు తెలిసిన నాలుగు మాటలు వినుచు ప్రార్థనముగా తెలుపుటకు విచ్చేసితిని.

ప్రస్తుతాంధ్రభాషాస్థితి యనగా—౧౦ లేక ౧౫ సంవత్సరముల క్రింద ఆంధ్రభాషయందు సాధారణభాషాసమేతుల నుండెనో కొంచెము తెలియెదను. ఆంధ్రభాషా పరిజ్ఞాతలకు ఆంధ్ర భాష యం దెట్టి య భిమాన ముండెనో చెప్పబోవుచున్నాను. ఇరువది సంవత్సరములకు పూర్వము ఆంధ్రభాషా పరిజ్ఞాతలకు, ఆంధ్రభాషయందభిమానరాహిత్యముకలవని స్పష్టముగా జెప్పుచున్నాను. ఆంధ్ర గ్రంథములందైనను ఉన్నదాయని వారు తలచుచుండిరి. ఆంధ్ర గ్రంథములను మనుష్యుడు ముట్టచునో లేదో యని సందేహించిరి. వారెప్పుడు ఆంధ్ర గ్రంథములే పఠించుచుండెడివారు. ఎప్పుడు చూచినను ఆంధ్రయ పత్రిక, ఆంధ్ర పత్రిక చూచిన నాడు వారి పరితాప మేమునెప్పుడు! కాఫీ మరచి పోయిన వానివలె, నలుమందు తినువాని వలె, పీడలవలె పీడింబడినవానివలె. ఓహో ఆంధ్రము, శరీరమునకు ఆక్రమించెద! అదినములలో వారొక తెనుగుపత్రికయైనను జనివిరా! ఆంధ్రపత్రిక, కష్టపత్రిక, ఆకువారి ప్రాత్యూహముచేత, కర్మముచాలక, తెప్పించిన యెడల, వేడుకేమిబాసెల్లోలో పడచేరేకాని చదివిరా! తెలుగుపండితుడని యెరుగని, యెవరైన ఆరణిని గౌరవింపటకు లేదినయెడల, యాతడు తెలుగుపండితుడని చెప్పిన వారు మన ఆంధ్రభాషాపరిజ్ఞాతలుకాదా?

ఇంటిలోని చాకలివలె, పంటయింటి బ్రాహ్మణివలె తెలుగు పండితుని జూడలేదా? అయ్యో! విశిష్టా నెక్కడనో తెలుపుకొట్టినయెడల, ఎవరూ తెలుపుకొట్టునది? తెలుగుపండితుడు కొట్టినా యని అనాదరణచేసినవా రెవరు? మన ఆంధ్రభాషాపరిజ్ఞాతలే!

తెలుగునకు, ఆంధ్రమునకు, భేదముకలవని చెప్పట పరిజ్ఞాతత్వము తగుటచేరదా? ఆంధ్రభాషాపరిజ్ఞాతత్వము హెచ్చుట చేతనా? సోమరివలె, స్వాస్థ్యమునలె, తెలుగుసంఘమున కీయకన్య లేచినవారెవరు? మనవారే, మన ఆంధ్రభాషాపరిజ్ఞాతలే! మేము ఆంధ్రభాషాలో నేకాని మాటలాడుము. ఆంధ్ర భాషలో మాటలాడుమనిరి. అయ్యయో! మాతృభాష, స్వదేశ భాష, తల్లిభాషయనడి వారినపుడు అమాయకుల రెండక్షరములు చూచించితిమే! సన్యసాన మొనర్చితిమే! ముడికట్టుకొని ముక్కు ముట్టికొనినటుల, దేవతార్చనచేత చుట్టరాగినిటుల, యెవరు జూచిరి. అయ్యయో మనవారలే, మన ఆంధ్రభాషాపరిజ్ఞాతలే.

ఆంధ్రభాషలో ఫోన్యతను, దానిధాటిలో, 'రైఫ్' లేదు. ఎంతవేలైన, పేలవించినవలె పెరిపప్పుబాదుమాటలు కాని, వాని యందు కేకాని, 'పాల్' కాని లేదన్నవారు మనవారే! మన ఆంధ్ర భాషాపరిజ్ఞాతలే!

మూ—ఆంధ్రభాష పలుకనివారికి కప్పగితవలె నున్న మనకు సకరింపువలె.

మనకు ఆంధ్రదేశ మన, మన ఆంధ్రభాషయన నింత అనాదరణ, యింత తేలికతకునవేషమా?

ఈ భేదమున్నయు నెచ్చట బుట్టినో చెప్పనా? కృష్ణాగోదావరి మధ్యదేశమున బుట్టినది.

ఏమని చెప్పను ఏమనిచెప్పనా? అట్టి మన ఆంధ్రభాషా పరిజ్ఞాతలకు ఏకాగ్రముచేతనో రవంత వెడకకు జూచి, రవంత కృతాభి, మనదుమని యెంచి తమ భాషయందు, ముందునకు జూచి, ఆంధ్రభాషాసేవ చేసినయెడల మనము తమ భాషయందు, తమజాతియందు, ఆంధ్ర గ్రంథములయందు, అభిమానము కలిగినది. కాని ఇప్పుడుగూడ, అక్కడక్కడ, కొందరు మాటలాడునపుడు ఆంధ్రభాషలో ఆంధ్ర భాషను సమ్యేకము చేయలేకుండ మాటలాడతరు.

Life ఉన్నదే Existence I mean ఇది Solve చేసేవారు గొప్పవారు. Ofcourse, Westerns లో ఈ argument convince అయినది. కాని Easterns లో dogmatism కున్నది.

ఓహో! ఇట్టి ఆంధ్ర ఆంధ్రభాషా సమ్యేకము చేయలేముగా? నేమిభాష?

మొదటివాడు—“మీకు నీత మొంతండ్రి? రెండవవాడు—“ఏమిది యాపాయిలండ్రి?

మొదటివాడు—“ఏమిది యాపాయిలండ్రి? యెట్లా geton అయితూ వున్నావు? Hyderabad లో Life చాలా deer కాబోలు.

రెండవవాడు— ఎటులనో economy observe చేస్తూ జరుపుకుంటావున్నా.

మొత్తముమీద ఈ ౧౦, ౧౫ సంవత్సరములలో మార్పు గలిగినది. ఆంధ్రభాషపై అభిమానము హెచ్చినది. ఆంధ్ర భాషకు మంచిదినములు రావచ్చును. తప్పక రావచ్చును. ఈ యిరువది సంవత్సరములలో గలిగినదా? లేక నైవ్యమా?

ఎన్నడు వేరికెడ లెకునీ లే వెలికన్నులు కాకుకమ్మల వన్నకురులో పిలుచు బటులై బటులై కై కొనెంగదే మొన్నగదమ్మ పిన్న మొనమొల్లులు నేడివి ముద్దరాడికే జమ్మలు గొప్పవై పయిలపండిన దాగుడు మూతలాడెదక

ఈ పద్యము వ్రాసిన దుదయ్యోని- ఆ మహానుభావుకు ఎంతభావ మిచ్చియున్నాడో చూడుడు. ఆకుపిల్ల యొక్క బాల్యయాకాశానాథుల నెటుల వర్ణించినాడో చూడుడు. బాల్యమునండి యెంత ఆకస్మికముగా నెంత తొందరగా మార్పు గలుగునో కనిపెట్టుడు. చిన్నతనమున నిరాడంబరములగు కన్నులతో అభిప్రాయము లేని కన్నులతో చూచుచుండెనే. పన్నెండు సంవత్సరములు దాటి పదుమాడవ సంవత్సరము వచ్చేనపుడు, ఎంతమాధు, ఎంతమాధు, చూచి చూడుకుండ, చిత్రిచిత్రిమైన నృపులతో జూచునే. ఇది యన్నియు నెవరు నేర్చిరి? ఇట్టిమాధు నెవరు గల్గించిరి? ముకు ధర్మమే యీ మార్పు గల్గించి యున్నది. ప్రైవేటుమున మిగిలిన చరణములకు మీరే ఆర్థము చేసికొనుడు.

ఈ మార్పు మాడగా—ఈ ఆంధ్రభాషా పరిజ్ఞాతలకు గలిగిన మార్పు—పీడికొడ బుతుధర్మము (సభలోనవు) గలిగినది తోచుచున్నది.

సోదరులారా! సోదరులారా!

ఆంధ్రభాష యొక్క స్థితిని యేమనిచెప్పను? దేశమందంత యశాంతిగలదో తెలిసికొంటిరా? జంఘాలకాస్త్ర (సభలోనవు) యేమిచెప్పెనో తెలియునా?

గీ|| తెల్లగుడ్డు మరలిభూతికిని పడదు
సుద్రముక్కుల రెంటికీ జాక్కుయెదురు
పగలిన విధూరింపంతలోఁ బ్రబురెరము
చైనతెగల రెంటికిని పడ్డాడ్డుకలు
గీ|| బొంగుదారి బొంగు సున్న బూడిదలకు
దాని కప్పుకున్న దువారెవరున
అరవలకు నాంధ్రులకు గ్రద్దుబాటాటి
తైల బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణభండంబు.

దేశమందంతయశాంతిగలదో భాషయందుగూడ అంత యశాంతి గలిగినది. భాషయందుగూడ అంత సంతోషము కలిగినది. ఈ సంతోషమును మనవిచేసెదను.

నాయనారా! పెద్దవాడను. నిన్నటి ఉపన్యాసమునవలె అనితిది. దోషములన్నయెడల తమింపును. ఇప్పుడు చెప్పన దేమనగా గ్రామ్యభాషనుగూర్చి చెప్పెదను.

ఏగ్రామము ప్రజ్ఞాన తూర్పునపుట్టినట్లు గ్రామ్యవాదము గూడ తూర్పుననే పుట్టినది. అచ్చలకొందరు దాక్షిణాత్యుత్తిలో నూడి ఈపనినిజేయుచున్నారు. వారెవరో నేను ప్రమాణపూర్వకముగ జెప్పుచున్నాను. వారిలోనొకడు యద్వైతి. బ్రాహ్మణుడు. రెండవవారు గోలకొండవ్యాపారి. ప్రతి 'సెన్సు' లో నొక 'స్పిరిట్స్' ఉండక పోయిన నృథాయననట్లు ఒక్క అయ్యంగారు గూడ దీనియందు గలరు (సభలోనవు) వారెవరో మీకు తెలిసి యుండవచ్చును. పి. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, గిడుగు రామమూర్తిపంతులుగారే. గ్రామ్యభాషయందు వారికిగల ఆదరాదృతిలో నేను కొంచెము చెప్పెదను. గ్రామ్యవాదులకు ఈ ఆంధ్ర భాషయందు ప్రవేశము తక్కువ. వారేమి అలోచించినారో ౧౦౦ కి ౯౦ గలరు చదువు రానివారున్నారని గదా! కావున వారు మాటలాడు మాటలలోనే గ్రంథములను వ్రాసి కేలను పావరు లెటుల మాటలాడుదురో అట్టిభాషను గ్రంథములయందు జేర్చి, సర్కారివారిచే విశ్వోపజేరి, పిల్లలకు పఠనార్హ గ్రంథములక బెట్టుకై ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇది కేవల య భారవాలుకాదా? పేడతోగోడ బెట్టుగలమా? జీడుగండుతో న్నజ సంతోషమా? బుడగలతో ముత్యాలహారము గూర్చుటయా? ఇంతకంటే ఉత్తమభాష లేదట. ఈభాషలో ఉత్తమమైన దానిని "ల్యాంగ్జే ఆఫ్ అత్వర్ క్లాస్" అని వ్రాసియున్నాడు.

ఇందులోగూడ తిగులేదటయ్యా! ఇది కూడ చిత్రిచిచ్చినదే. ఇంతసాగరికతమించినప్పుడు నేను వ్రాసెదను. మీరు క్రిందివారని తెప్పనలవి యగునా? సంఘమందు డివిజన్ ద్వేషములు భేదములునని తలచి డివిని వరులకొని "ల్యాంగ్జే ఆఫ్ డి రిక్టెడ్ నెస్ట్ ఆఫ్ డి కమ్యూనిటీ" అని అన్నారు. ఏమి! నీరిని ర్యచనము. ఏల యానాగరగతి? శిశింద్రాబాదునంద మంగలివాడు విద్యావంతు డనుకొనుడు. నీతానగరములో

బ్రాహ్మణుడు గల డనుకొనుడు. బ్రాహ్మణుడు దేవతార్చన పెట్టె కడలి మంగలివాని పొడి గ్రహించునా! గ్రామ్యవాదులు, నాసోదరులు. ఇట్టిపట్టుకల గలవారు. వారియెడల నాకు సదభిప్రాయము గలదు. వారు చేయుచున్న మహోపకారమును నేనుగూడ ఆదరించుదును. వారియభిప్రాయములను నేను తృప్తి కరించను. వారిసంఘ వారీమార్గమును నేను నిరసించెదను. వీరు గ్రంథరచనకై ప్రయత్నము చేయుమొదలిడిరి. వీరేశలింగం పంతులుగారు వావిలికొలను ముప్పారావుగారు గ్రంథములు వ్రాసి వారు. మనమేల వ్రాయరాదనిరి. సర్వీయత్నములన సస్సలములుగలుగునా! సమద్దేశముచేత సత్కార్యములగునా! మనగ్రామ్యవాదులు గ్రంథరచనకు బళులుదేరిరి. గ్రంథరచన యొక్క సామాన్యమా? అబ్బాయి నాయనో వ్యాకరణము చదువరివాడు గ్రంథములెల్లు వ్రాయగలకు? విధక్రియననేమో తెలియనివాడు గ్రంథరచనకు బూనుకొనుట సామాన్యము గానా? ఆంధ్రభాషా పరిచయము ఆంధ్రగ్రంథరచనకు దోష్టమా? ఈమొనరిన తరువాత నలవది సంవత్సరములు దాటినపిదప చదువరునా? వ్యాకరణము నేర్చుకొనవలె నని అభిలాష యున్నను అవకాశ మేదీ!

ఎంతవరికైనా నేర్చుకొన్నాడు, ఎన్నియినాను లమ్ము కొని నేర్చుకొన్నను ఆంధ్రభాష ఆంధ్రభాషయే. ఆంధ్రభాష ఆంధ్రభాషయే. పరభాష పరభాషయే? స్వభాష స్వభాషయే.

మీరెంత చదివినా విశిష్ట యొక్క సౌలభ్య నలవదేయ నా? చిత్రలేఖనము మీరు వ్రాయ గలిగినంతమాత్రముచే అండ్ల యభాషయందో ప్రాణమును మీరు కని పెట్టుకొంటిరా? ఇతరదేశములయందే Oriental languages లో పనిచేసిన ఆంధ్రయును మన భాషయందుండు సౌమ్యమును గనిపెట్టు గలిగిరా!

Tennyson Inmemorium లో ఉన్నదని చెప్పిన music మీకు తెలిసినదా? అక్కడ తెలిసిన దనుకొనుడు. సంవత్సరములు తెలిసినదనుకొనుడు. ప్రధానమైన music చాత్రము తెలియలేదే.

మీ రింతప్రపథము జనినారా
సౌందర్యుల జూచినారా
వారందరు నుఖులై యున్నారా
వీరాగ్రగణ్యు నరు నెలుగుదురా

అహో! యీ పద్యములో నెంత music ఉన్నది! ఆంధ్రము జదివినవారి music ను తెలిసికొనరా? జన్మాగ్రులకు తెలియునా! మీ రింతప్రపథము జనినారా? అభిప్రాయము లేదుగా నున్నదే! అయ్యో! మీరు హైదరాబాదు వెల్లినారా? గౌరీశంకరవర్మగారిని జూచినారా? వైదానియందు డినికంటే విశేష మేమిన్నది? మొదటిదానియందు ఆహులయొక్క సొగసు, ఆహుల మానెకవలన నొక విధమున ఆనందము విడుటకు చదువుటకు గలుగు చున్నది.

Oriental languages యొక్క Superintendent గారు సంస్కృతజ్ఞులకము నెల్లు చదివిరో చదువనా?

(అంజనానందం అనల్లోకమును ఆంధ్రయ మీటరు థాటిలో జదివిరి) Iambic penta metre లో చదివినాడయ్యా! ఈలాచదివినాడే! పాపము సంస్కృతభాషలో Iambic Dactyl metre కూడ నున్నవనుచున్నాడు. ఓ! మనకునాలుగు కొట్టుపాటరున్నవి!

Languages of the refined section of the Community అనునది బాగుగాలేదని అలోచించి, మనస్ఫుల చేరెత్తి తే చిక్కని తలంచి నాగకత చేరెత్తితే యేమో అనిజిల్లాల భాషయని నెలచిచ్చినారు. గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాల భాష గ్రంథముల కర్తృమని అనుకొనిరి. ఓహో! గోదావరిజిల్లా భాష కింతటి ప్రాముఖ్య మియ్యనే! భారతమునందు మూడువర్గాల వ్రాసిన సన్నయభిప్రాయ ఆంధ్రభాషను పొందిన రాజరాజ్ వరేంద్రు డాజిల్లాలోనివా డగుటచేతనా? అట్లుయిన భారతము నందలి ౧౫ పర్వములు వ్రాసిన మహానుభావులు—తిక్కన యున్న నెల్లూరుభాష యేమిచేసినారు? మహారాజరాజు శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు పాలించి, తమ యాధానపండితు లగు—అప్పదిగజములతో—కాశ్యపముగా నుండునటువంటి ఉద్యోగములను వ్రాయించి, తానువ్రాసి, భాషకు మహోపకారము చేసిన బల్లారిజిల్లా భాష నేమి చేసినారు? భాగవతావృతమును గ్రోలి, దేవతాసంఘాతుడై, ఓ, యెల్లపుడు కృష్ణకృష్ణాయని స్మరించుచున్న—భిత్తుడు. కవిభాషాజ్ఞి భాగవతమును వ్రాసి తరించిన పోతనామాత్యు డనతరించిన హినివామరాజ్యములలోని ఓగ్రల జిల్లా భాష నేమి చేసినారు? ఒకజిల్లాభాషను వవని, వేరొక జిల్లా భాషను గ్రంథార్థమున భాష యని యాపించుట తగునా? ఒకజిల్లావారిక రెండవ జిల్లావారికి పోట్లాటలు గలంపదను

భితిచే ఆంధ్రోద్యమ వికాస సమయమున నిట్టివైమనస్యము లుండగూడదని దీనిని త్రోసిపుచ్చిరి.

తరువాత మండపములమీద, కానముల మీదను భావ గ్రంథార్థ భావ యని చెప్పిరి. కానముల మీద భావ యెంత చక్కగా నుండునో గ్రహించితిరా? "ఆత్మ" అను కల్ప ము వ్రాయవలసి వచ్చినపుడు (అ) తరువాత నున్న పెట్టి (న) కి మావత్తు నిచ్చెదరు. అందు, ఇట్టి వరహాలు, శకాలు, ఆంధ్ర లు, అంధూ-యాపనికి మాలిన భావ గ్రంథార్థ భావ యెటు లు నయ్యా! దీనిని గూడ వదలి "కొడుకులు రింద్రులతో, తం డ్రులు కొడుకులతో, సోదరుడు సోదరితో, భార్య భర్తతో, మామలు తాతలతో, అత్త కొడవతో, ఆలొబించి మాటలా డు భావ గ్రంథార్థ ము భావయని తలంచుకొన్నాడు. ఇది యెట్లు గు న యా! అత్త - యేం చేస్తు న్నావు? అగౌరవపరచలేదు? ఎక్కువపచ్చనూ నూది. కడపలో కుచ్చనా? ఇవిగూడ వదలివేరి.

దీనిని వదలి యింకా చిత్రవిక్రమైన కల్పనలలో బడ వేసిరి. ఆవిప్రూడి సోమనాథరావుగా రుపన్యాసమునందు మాట లాడు భావ గ్రంథార్థ ము భావ. ఇట్లాంధ్రతత్వంలో ప్రక టించియున్నారు. నాయనలారా! ప్రకటించియున్నారు. ఈ భార మంతయు ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారికిరెన్నున వేసిరి. ఆంధ్రభాషావ్యవహారమునకు వారు తెప్పవంటివారైరి. ఓహో! యేమి, ఆంధ్రభాష కేమియవస్థపట్టినది! భావ సీసాహ్వా! నా సోహ్వా! అందరిసోహ్వా. ఇట్టి చిత్రవిక్రమములు పాటించ వకునా! ఇదిగూడ నిలువలేదు.

"పండితులు, భాషాజ్ఞానంశములు, ఆంధ్రభాషాసాం ప్రదాయలు, నిదానముగ మాటలాడుభాష" యని చిట్టచి తకు లేట్టిరి. ఒక బ్రాహ్మణునకు నల్లమందువేసికొని ఆభ్యా సముగలడు. నల్లమందువేసికొని ఒకనాడు గుట్టుమునెక్కి యితర గ్రామమునకు పోవలయునని పోవుచుండెను. నల్లమందుతక్కు వలన కల్లెము వదలెను. వదలినతోడనే బడిబడిచినతరువలి కిల్ల వానివలె గుట్టు పరుగెత్తెనని మానునా! గుట్టుము తిరిగి యిం టికవచ్చినది. దిగినాడు ఇతరగ్రామమునకు వచ్చినాననితలంచి కాలవ తలక్రిందపెట్టుకొని పడుకొనియున్నాడు. తల్లెవారి తేచి వంటపండుకొనుటకు ప్రారంభించెను. ఈవృత్తాంతమును విని యీ తని భార్య వచ్చి యిది మీ యి లే యని చెప్పెను. నా యిట్లు కాదని ఆతడంటాడు. అతని త్యాగసిద్ధికి మనము సంతోషింపవలెను. నాయనలారా! చూచితిరా? ఎంతపాఠభాటో—మాకునువారికిని ఏమిభేదమో యోచించితిరా? గ్రహించితిరా? ఈ భాషయెవరిభాషలో వ్రాయవలెనో యంతవరకు లేవడలేదు. ఉన్నపద్ధతిని యేరి విడిచి పెట్టవలయునో తెలియదు. ఉన్నదీప మార్చుకొనినయె డల ఎదుటి ప్రభువు కేరసునకు తగులదా? మే మేదియోచిన్ని చిన్నిమాటలతో గ్రంథములు వ్రాయుచుంటే యివిగూడ పనికి రాక మిగిలినచారవంటిది యిదిగూడ పనికిరాక ధనియాల చారువంటిది అవి పనికిరాక పులివిస్త్రాకులను నాకుట న్యాయ మా? మరెయ్యక సంగతి ఎవరికోరువారికి స్థాండర్లు. నోరుకబళ మునకు స్థాండర్లుగాని గ్రంథరచనకా! (సభలోనవ్వు) నోటికి వచ్చునది—తిట్టి నోటికి వచ్చినట్లు మాటాడెద వనిన—తిట్టికు అ ము కావటగూ? ఇట్టి వివేచితులసంకల్పములా? గ్రామ్య నాడులారా! యోచింపుడు యోచింపుడు. ఏదైనకొలకరయూ న్నుయెడల అందులోని సంగతులన్నియు తెలియను.

ఒకడు, ఒకడు, ఒకడు, అని యెని మారుగా (ఓ) అని గూడ వాడుట న్యాయమా? ఓమనుజుడంటే ఒకమనుజు డని యర్థమా? నోరుగులవని యియల వ్రాయవచ్చునా? భావ ధ్యంసముకాదా? పూర్వకాలములో రాజులు భాషాపోషములై యుండుటచే వారే భాషాభాషయైరి. కాని యిప్పుడు భాషా కాను లెవ్వరని యింతనిశ్చితికా? పోనీ ఆంగ్లేయభాషవలె modern, ancient అని యెప్పుడుచేసికొనగూడదా? "The intellectual qualities of a literary style are correctness, clearness, and simplicity." ఏదీ ఆ correctness యేదీ! ఆ clearness? ఏదీలేదా?

Literary style must possess grammatical correctness ఏదీ ఆ grammatical correctness ఏదీ? గ్రామ్యతైకి ఆధారభూతమైన వ్యాకరణ మేదీ? To be written in the wouh of time దానిని కాలగర్భమున పెట్టడో వ్రాసెదరు! ఇట్లు పలుకుట న్యాయమా? నిల్లకు వివాహమై, ఆకిల్ల కాపురమునకువచ్చి గర్భముధరించినయెడల, గుఱుముగా ప్రసవించిన, సందుకొట్టి చావకుండిన అట్టిపిల్లవాని కొని కిచ్చుట టాపీ కుట్టించువా డెంత తెలివగువాడై యుం డునో యోచింపు డు.

ఆరోగ్యబలము

మిల్క్ బిల్డ్ మిక్కిలి ఉష్ణ ప్రదేశమునందు కూడ ఆరోగ్యముగాను, సుఖము గాను ఉండుటకు గ్లాస్టో అననరమైన మంచిబలము నిచ్చును.

గ్లాస్టో పాలచే పెంపబడిన బిల్డ్ మిల్క్ పేరుసంబంధమైన వ్యాధులు, క్షయము మొదలగు భయంకరమైన వ్యాధులు రారు.

గ్లాస్టో కల్తీ లేని పరిశుద్ధమైనపాలు. వేడినీళ్లతోచేర్చి, తక్షణమే బిడ్డలకు ఉపయోగించవలెను. మరేదియు కొన నవసరము లేదు. మిల్క్ బిల్డ్ మిల్క్ అనుగుడు.

Glaxo

ఇంటి	"THE VITAMIN MILK FOOD" స్వయము	రాజగారి
రాజగారి	క్రేషుమైన పాల ఆహారము.	రాజగారి
ఆదరణను	"చిక్కిన బిడ్డలకు బలము నిచ్చును."	ఆదరణను
బడసింద		బడసింద

గ్లాస్టోచే నాలుగురాజులయందుబిడ్డలు మిక్కిలి బలంబుగా పెంపబడిరి. టాపీగా పరభూచేయునారు ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగ్ అండు కో., లివిక్ లె. (ఇండ్లాండులో ఇంకార్వోలేటు చేయబడినవి.) రవాలపెట్టె నెం. 30 మద్రాసు

Opinion from the chair అనగా మర్చిలోనుండి అభిప్రాయమా? Sons of the Locoil అనగా మట్టికొడుకులారా యను, గ్రామ్యభాషలో వ్రాసిన యొకపదము చువననా! జతికి యన్న బాసలోను పద్యాలు వ్రాస్తేను. పలుకుపలుకునకు, బావా లొలుకుతావి.

తోసినట్లువ్రాస్తే, తోసుకపోతే. (అని చదివిరి)

సోదరిమానలారా! సోదరులారా! భావకవిత్వమని వ్రా యవార శేషులలో ఏమయ్యా నీవువ్రాసినపద్యమందేమైన అర్థ మున్నదా? యిదిగిని, ఉన్నది, లేకపోవునా? కవి అప్పుడుండే కమలోనుండియే భావములో వ్రాసెనో, ఇట్లా చెప్పుచా రిప్ప టికిరూడ ఉన్నాడు. "భావములు లేని కవిత్వముండునటగూ" యీ నెదరు. వేదాలలోపండెను— వాదాలలో నిండెను— నేనెట్లు లో కోకిలా! యేడ్చుచుండును! వేదాలలో పండుటయేమో! వాదాలలో నిండుటయేమో! కోకిలకు సంతోషమేమో! పరస్పర సంబంధ మేమైనగలదా! దీనిలో నేమైన భావము గలదా? కాలవాలో పాపూడిపులకాడ

మాకుగోడలసంపద * * *

ఇది పద్యము—మాకుగోడలసంపదనేమో! మేడనెక్కుట యేమో! ఏమైన బోధపడుచున్నదా? వాడవాడవాడ

కోడిపుంజుతోడ గూడియాడ

* * *

కోడిపుంజంటే వితాపురములోనుండే కుక్క. కేక్వర స్వామియెట. దానిలోనుండు భావము వ్రాసిన వారెల్లపుమా మనవెంబడి నుండునా? చదివినంత మాత్రమున దానిలో నమిది యన్న భావము తెలియగూడదా? (సభలో— ఇవి ఎవరువ్రాసిన వంటి?) ఎవరువ్రాసినవేమి? "దాని నంబుపాటలని గూడఉన్నవి. శక్తి యుండినచో ఆనాటలనూటలుకూడ చెప్పుదును.

సోదరిమానలారా! సోదరులారా! మన ఆంధ్రభాష యిన్నిదురవస్థలపొ లనుచున్నది. గ్రామ్యభాషయందు గ్రంథ ములకు వ్రాయించి, పాఠశాలలో పఠనార్హములగు గ్రంథము లుగా పరిగ్రహింపారితో పెట్టించవలయునని యెన్నియో తీవ్ర మగు ప్రయత్నములు చేయుచున్నాడు. చేయగలరు. ఆంధ్ర భాషకొకమారు ఉపద్రవమువచ్చినది. అప్పుడు మారాఠాగారు ఏరాఠాగారు తమకువచ్చు ఆదాయములో సగము ఆంధ్రభాషా భాషాగారి వ్యయముచేయుచున్నారో అట్టివితాపురసంసానా

ధికులు (సభలో కరతాళస్వములు) తొలగించినారు. డిప్యూటీమగ్ ద్వారా ఇట్టి ఉపద్రవమును తొలగించియున్నారు. తిరిగి అట్టి ఉపద్రవమే రాబోవుచున్నది. నాయనలారా! రాబోవు చున్నది. మొన్న పెప్టెంబరులో approximation of the language of life and language of letters. అని యేదో యొకటి యెవరికోభోధపదమందా మార్పుగలిగిండుటకు ప్రయత్నిం చుచున్నాడు. ఇట్టిగ్రంథములు పిల్లవాండ్లబోధనకు పెట్టుటలేవ్వు. నేను గ్రాంథిక భాషాభిమానిని. నాకొడుకులకు గ్రామ్యభాష యందు క్రేషుగలదు. ఏది ఎట్లుజరిగినను మనము గ్రాంథిక భాష యందే బోధించవలెను. పిల్లవానికి హిందూమతధర్మములే బా ల్యమునందు మనము నేర్పవలెను. పెద్దవాడై స్వతంత్రుడై ఆస్య మత మవలంబించినపోయిండు. బాల్యమునుండియే గ్రామ్యభాష నేర్చుట తప్ప అని నొకిక్క వక్కాణించు చున్నాను. భావ గీతి ములు మన భాషకు భూషణ ములే కానిండు. పకనార్థములుగ పాఠశాలలందు నియమింప బడినచో మాపిల్లలయొక్క స్వాతంత్ర్యమును తీసివేసినవారగు దురు. దీనినుండి వారిని రక్షించుటకు ప్రయత్నింపుడు. తిక్కన సోమయాజిభాష, నన్నయ్యగారి భాషయే యుండునట్లు మీరు చేయవలెను. ఏ రసంప్రకరణనిరసంతివాడో భావగీతములవ్రాసి వాడంటే యోగ్యములగును. వాల్మీకి క్రాంచపక్షిని చూచి "మానిషావప్రతిష్ఠంతు" అని కవిత్వమును శిష్యులకు ఆరంభించె ను. ఇట్టి భావగీతములు ఆవరణీయములే యగును. కాని పిల్లల కు నేర్పుటకు లేకునా? ఈ ఉపద్రవమునుండి కాపాడుటకు, సోదరులారా, మీరందరూ ప్రయత్నించవలెను. ముందు జరుగ నున్న ఆంధ్ర సారస్వత మహాసభకు హైదరాబాదు సెంకద్రా బాదునుండి మీరందరూ రావలెనని నేను ప్రార్థించుచున్నాను. ఆ హైదరాబాదులోను హైదరాబాదులోనో సెంకద్రా బాదులో నో, జరుపుటకు ప్రయత్నించిన బాగుగానుండునని నేను నూ చించుచున్నాను. గొప్పపండితులందరిని ఇచ్చటికి రప్పించినవా రగుదురు. వారి ఉపన్యాసములను వినుటకు మితవకాశము గలు గును. అప్పుడప్పుడు ఒకరిద్దరిని పిలిపించినచో మీకు తృప్తి గ లుగను. ఈ మహాసభకు అంత ఎక్కువవ్యయముతో బనిలేదు. నాలుగైదు వందల రూపాయలు చాలును. గనుక మీ రావ్యవించవలెను. బాలసరస్వతీలయ సభ్యులారా! మీఅసతిపై వచ్చిరిని. ఇక రెండుమాడురోజులలో సెలవు గైకొనెదను, నమస్కారము.

(స్వగీయ విలేఖరి.)

ఇసనాఫెలిని (ESANOFELE) వాడి మలేరియా (MALARIA) రాకుండ జాగ్రత్త పడుడు.

ప్రస్తుతమున్న ఔషధము లన్నిటికంటెను మిక్కిలి మంచిగలదు గలిగినట్టియు, రానీయక అటంకపరచు నట్టి దివ్యౌషధము. రానీయక అటంకపరచుకై సాయంకాలము, ఉదయముందు ఒకమాత్రము పుచ్చుకొనినచాలును. బిడ్డలకు ప్రవరూపకముగానున్న ఇది రా ఫెలినాను వాడుడు. ఇదే మాదిరియుండు ఔషధములను చూచుకొనుడు. (నెం 4)

అందరి కెమిస్టలవద్ద దొరకును లేక ఈదిగువ విలీనమునకు వ్రాయుడు.

MESSRS GORIO Ltd., P. O. Box No. 159, BOMBAY

శ్రీ తులసీరామాయణము

హిందూదేశమునం దంతటఁ బ్రఖ్యాతిఁ గాంచిన శ్రీ తులసీరామాయణ మార్ధ్రకరింపఁబడినది. ఉత్తరహిందూ స్థానమునం దంతటఁ ఈ విజ్ఞానగ్రంథరత్న మెట్లు ప్రకాశించుచున్నదో, యట్లే మన యాంధ్రదేశమునందును ప్రకాశించు నని చాటి చెప్పుచున్నాము. ము॥రా॥రా॥శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారి పీఠికతో, తులసీదాసుని ఛాయాపటముతో పట్టాభిషేక చిత్రముతో, వృద్ధమధుర శైలితో బాల కాండము సిద్ధముగ నున్నది. చక్కని గ్లజ్జ కాగితము. ముద్దు లాటకు అచ్చు. దిట్టమగు అట్టచైతము. మాచందాదారులకు రూ 1-0-0, ఇతరులకు రూ 1-8-0. ఎల్లరకు పోస్టేజి ప్రత్యేకము. చందావారులు కాగితంబులు ముందుగా 0-4-0 ప్రత్యేకమును చెల్లించవలెను.

నీతి అభినవభర్తృహరి శృంగారము

భర్తృహరికి ప్రతిబింబము. నీతి, వైరాగ్య, భక్తి, శృంగారములతోనున్న గల పద్యములు, హాస్యములు, వృద్ధమధుర శైలి కిది పుట్టినిల్లు. చక్కని అచ్చుతో, అట్టచైతముతో అందముగా నుండును. పరి 0-10-0. గమనింపుడు: ఈ రెండు నొకసారి కోరిక, చందావారులకు 1-2-0, ఇతరులకు 1-12-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకము. మా చందావారులకు రాబోవు గ్రంథము "ఉద్ధృతము" అతిభయంకరమైన యొక గొప్పకేరెట్టి నుండు. పుస్తకేతకోరెండు గలది. వేంగుబుక్క గ్రంథములు, పూడిపెద్దివారిపేర్లు, బరంపురము. (గింజాం)

ఆంధ్ర ఇన్ సూరెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) మచిలీపట్నం.

మేనేజింగు డైరెక్టర్ డాక్టరు కె. అహోబిలరావుగారు

కార్యదర్శి:— **యర్రమల్లి మంగయ్యగారు**

గ మ ని ం పు డు

ప్రీమియములు తక్కువ. మితవ్యయము ప్రధానకార్యాలయము

మీ చూపులోనున్నది. సుప్రసిద్ధనాయకులు డైరెక్టరుగానున్నారు.

భీమాపని చురుకుగా జరుగుచున్నది. అన్ని ప్రాంతములనుంచి యేజంట్లు కావకెను.

వివరములకు కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను. 2414

మీరు ఇదివరలో మైసూరు చందనసబ్బును ఉపయోగించితిరా?

లేనిచో, నేటిదినమే కొనివాడిచూడుడు.

ప్రపంచమున రసవద కాస్త్రజ్ఞుల విచారణక్రింద అభివృద్ధిచేయబడిన మేననరిచే మిక్కిలి మేలైన సుబ్బులు చేర్చి ఇది తయారుచేయబడినది. ఇది మిక్కిలి మితవ్యయముగలది. దీనియొక్క సువాసన మొదటిదశా వాడినప్పటి నుండి కడవరకు ఒకమాదిరిగా నుండును. అనేక ఇతరసబ్బులవలె పైన మట్టబడియుండు కాగితముమాత్రమే వాసనగా యుండుటలేదు. బజారునందు మైసూరు చందనసబ్బు మాదిరిని విపరీతము గాగలవు. అయితే ఒక్కటియైనను దీనికి సమానముగాలేదు, గనుక మైసూరు నందు తయారైనసబ్బునే వాడుటకు పట్టు పట్టుడు. మైసూరు అని యుండిన అదియే మీకు పూచి. హిందూదేశమునందు ప్రతినర్తకునియొక్కను దొరకును మీకు దొరకనిచో తక్షణమే ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. మీరు రూ 1 పంపిన 8 కేరెట్టులగులపెట్టె 1 టి పోస్టాభిర్యు లేక పంపవచ్చును.

Sole Agents:— **Mohamed Musa Hajee Ebrahim & Co., 32, Godown Street Madras.**

కందుకూరు తాలూకా అయిదవ ప్రాథమిక విద్యాయుహాసభ-ఉలవపాడు.

పైసభ కందుకూరు తాలూకాబోర్డు సభ్యులగు ము॥రా॥ శ్రీ దేవరపల్లి వెంకట కృష్ణారెడ్డిగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై గావించబడిన తీర్మానములు:

ఆంధ్రదేశమున కంతయు ఒక విశ్వవిద్యాలయమును ఏర్పరచుటను ఆవిశ్వవిద్యాలయము యొక్క ఆదర్శము విద్యుదేశభాషల ద్వారా గరపుట యిది నూవించినందులకును వివిధ ప్రాంతములవారి కనుకూల మగునట్లుల కేంద్రము లేర్పాటు చేసినందులకును ఈసభవారు గౌరవనీయులగు విద్యాకాఖా మంత్రిగారిని కొనియాడుచు దేశభాషల ద్వారా విద్యగరపుట ప్రారంభించవలసినదిగా(శీఘ్రకాలములో) శ్రీ మంత్రివారిని ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ప్రాథమిక విద్యను ఈ తాలూకాలో నిర్వహించు గావించుట ఆదర్శముగా నిడుకొని ప్రస్తుతము కొన్ని గ్రామములలో నైనను నిర్వహించు గావించవలసినదిగా ఈ సభవారు తాలూకా బోర్డువారిని కోరుచున్నారు.

తాలూకాలోని ప్రతి గ్రామములోను ఒక పాఠశాల యుండునట్లు గాను, అందు 5 వ తరగతి వరకు విద్య గరపు నట్లు చేయవలసినదిగాను, నగర విచారణ సంఘములు యూనియన్లు యున్న ప్రదేశములు తప్ప మిగత గ్రామములన్నిటిలోను బోర్డు పాఠశాలగాని, సహాయము పొందు పాఠశాలగాని, ఏది యుండు యాన్న దానినే యుంచవలసినదిగాను ఈసభ వారు ప్రభుత్వమువారిని తాలూకాబోర్డు వారిని కోరుచు న్నారు.

ఉపాధ్యాయులు సామాన్య జ్ఞానమును అభివృద్ధి పొందించుకొనుటకు.

(1) తామున్న ప్రతి గ్రామములోను పుస్తక భాండాగారములు స్థాపించుటకును, నాటిలోని గ్రంథములను, పాఠశాలలోని పుస్తకములను విరివిగా పరిశీలించవలసినదిగాను, (2) ఆంధ్రవార పత్రికను ఉచిత ధార్యము మిన్న ప్రతి గ్రామమునకు వచ్చు సమయములు కలగజేసుకొన జరిపినదిగాను, (3) ఆంధ్రభారతి తీర్థవారు ఏర్పాటుచేసిన గృహవిద్యా, సాహిత్యోపాధ్యాయుడి పరీక్షలకు కట్టి సత్కారము బడయవలసినదిగాను ఈసభ వారు కోరుచున్నారు.

ఉపాధ్యాయులు, ఉన్న కవరీక్షలకు ప్రయత్నముగా హాజరు సమయములు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారు ఒకసారి మన్న లే ముద్రాను విశ్వవిద్యాలయమువారుకూడా కలగజేయవలసినదిగా ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారిని విశ్వవిద్యాలయము వారిని కోరుచున్నారు.

ప్రారంభ పాఠశాలోపాధ్యాయుల కిచ్చు శీతములుగాని గ్రాంటుగాని సర్కారువారి జి.ఓ. నెం 14య తేది-1-23వన ఏర్పాటుచేసిన స్కేలుకు తగ్గకుండునట్లు యిప్పించవలసినదిగా ఈసభవారు స్థానిక సంఘాధ్యక్షులను ప్రభుత్వము వారిని కోరుచున్నారు.

1922-23 సంవత్సరమునకు రావలసిన క్యాపిటేషన్ గ్రాంటుకు త్వరలో దయచేయించ జరిపినదిగా ప్రభుత్వము వారిని స్థానిక సంఘములవారిని కోరుచున్నారు.

ప్రస్తుతము ఉపాధ్యాయుల కిచ్చుచున్న లోకల్, కాంపెన్సేటరీ ఉలవెన్సులను జీతములో కలిపి ప్రావిడెంట్లు ఘంతుకు అర్హత గలవానిగా చేయవలసినదని, ఈసభవారు స్థానికసంఘములను ప్రభుత్వము వారిని కోరుచున్నారు.

ప్రారంభ పాఠశాలోపాధ్యాయుల పిల్లలకు ఉచిత ఉన్నత విద్యగరపు ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా ఈసభవారు ప్రభుత్వము వారిని కోరుచున్నారు.

తెలుగుపండితులు ఉద్దయనిపీలు సంగీత ఉ. / క్షయలు శృత్తివిద్యాబోధకులకు క్యాపిటేషన్ గ్రాంటులేదు గాన పీరికి ప్రత్యేక అలవెన్సు 5-0-0 యిప్పించవలెనని స్థానికాధికారులను ప్రభుత్వమువారిని ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

వీరభింక

2084) పలచనవీర్యము గట్టిపరచియున్నామునుస్వస్థముందును వీర్యనష్టముగనుచున్న తక్షణం నిలిపివేయును. వారంలో ముడిమిరి నపుంసకత్వమును పోగొట్టి నూతన యౌవనం కిక్కిరింపజేయును. అశీర్వము ఒంటిసోపులు కొల్లెత్తె రూపు మాపును. లండను, సిలోను విదేశములందు గూడ మంచిచేరు పొందిన సిద్ధాంశం. 1 సీసా రూ 8-0-0. అశీర్వత్వ నిరాశులైనవారికి పుష్కరాతకు తెలుసు రూ 5-0-0. తపాలాభిర్యు 0-8-4.

అమృతరత్నాకరము 45, బందరుపేథి ముద్రాన్

చెన్న పురి బజారుధరలు

1920 నా నాటి బజారు ధరలు తేది కృష్ణావతి

సామాన్యాలు	ముద్రలు	ధరలు
పసుపు తెనాలి 11 నాటి గలదు	14 0 0	15 0 0
పసుపు తెనాలి 11 నాటి	15 8 0	16 0 0
పసుపు తెనాలి 11 నాటి	16 0 0	17 0 0
పసుపు తెనాలి 11 నాటి	8 12 0	9 0 0
పసుపు తెనాలి 11 నాటి	20 0 0	24 0 0

ధాన్యము వస్తువులు

కందులు బస్తా 1-8 ర 205	18 8 0	18 8 0
కందులు బస్తా 1-8 ర 205	18 0 0	14 0 0
కందులు బస్తా 1-8 ర 205	18 8 0	14 8 0
కందులు బస్తా 1-8 ర 205	15 8 0	17 0 0
కందులు బస్తా 1-8 ర 205	8 8 0	9 0 0

నూనెవస్తువులు

నూనెవస్తువు బా 1-8	150 0 0	152 0 0
నూనెవస్తువు బా 1-8	14 0 0	25 0 0
నూనెవస్తువు బా 1-8	58 0 0	59 0 0
నూనెవస్తువు బా 1-8	54 0 0	56 0 0
నూనెవస్తువు బా 1-8	118 0 0	108 0 0
నూనెవస్తువు బా 1-8	103 0 0	104 0 0

చిల్లరవస్తువులు

చిల్లరవస్తువు బా 1-8	90 0 0	95 0 0
చిల్లరవస్తువు బా 1-8	55 0 0	60 0 0
చిల్లరవస్తువు బా 1-8	140 0 0	145 0 0
చిల్లరవస్తువు బా 1-8	45,50	
చిల్లరవస్తువు బా 1-8	50,55	
చిల్లరవస్తువు బా 1-8	40 0 0	60 0 0
చిల్లరవస్తువు బా 1-8	60 0 0	80 0 0

ఇనుము

ఇనుము బా 1-8	81 0 0	86 0 0
ఇనుము బా 1-8	88 0 0	42 0 0
ఇనుము బా 1-8	84 0 0	55 0 0

లోహములు

లోహము బా 1-8	72 0 0	78 12 0
లోహము బా 1-8	21 4 0	21 8 0
లోహము బా 1-8		18 5 6
లోహము బా 1-8	250 0 0	258 0 0
లోహము బా 1-8	275 0 0	276 0 0
లోహము బా 1-8	81 4 0	81 8 0

దూది

దూది బా 1-8	800 0 0	
దూది బా 1-8	215 0 0	

నూలు

నూలు బా 1-8	5 8 0	
నూలు బా 1-8	7 4 0	
నూలు బా 1-8	8 14 0	
నూలు బా 1-8	9 4 0	
నూలు బా 1-8	9 12 7	
నూలు బా 1-8	7 10 0	
నూలు బా 1-8	7 14 0	
నూలు బా 1-8	7 2 0	

(శ్రీ) మ ద్వా త్రి కి రా మా య నా ము
ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము

బాలకాండము, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	2 0
అయోధ్యాకాండము	3 0
అరణ్యకాండము	2 0
కిష్కింధాకాండము	2 8
సుందరకాండము	2 0
యుద్ధకాండము	4 0
ఉత్తరకాండము	2 8
మాఘపురాణము, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	0
గరుడపురాణము, నవ్యాఖ్యానాంధ్రతాత్పర్యసహితము	8
వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,	
1437-547	
292, ఎస్టేట్, చెన్నపురి.	

Grnd Clearance Sale for Xmas.

Original Price Rs. 20 Sale Price Rs. 12.

Only 34 Left in Stock

The "Pigmy" Gramophone (British Made). 280

This is fitted with a strong reliable and perfect Mechanism. Workmans ip unrivalled will produce a beautiful and Melodious tune to any member of audience. This Gramophone is ideal for the River, for garden parties and Alfresco Dances; But serves equally for the Salon and Drawing Rooms. Fast and show regulator sound box and metal horn Packed complete in handsome Metal Cabinet case as as illustration price complete with double sided Records well assorted Bands, Ballads. Dances, Musics and needle Box Rs. 12 (Twelve) only. Spare Records Rs. 2 (Two) each.

THE BRITISH TRADING Co., P. B. No. 1223. G. P. O. MADRAS.

శ్రీ వాసు హోటలు

తెలిగ్రాము యెస్సెనేడు మద్రాసు తెలిఫోను 3190
శ్రీ-వాస్ మద్రాసు ఆంధ్రులచే నడుపబడుచున్నది ! ఆంధ్రభోజనము !
ప్రసిద్ధివడసిన హిందూ బ్రాహ్మణుల భోజన హోటలు
ఫలహారములు గూడ ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడును.
నివాసవసతి !! విద్యుద్దీపములు పంకాలు గలవు. భోజనవసతి !!
నగరమధ్యమున నున్నది !!! ఆరోగ్యమైన భోజనము !!!
ఇతరచోట్లనుండి వచ్చువారికి యోగ్యముగా ఆదర్శక నియమములతో నడుపబడు హోటలు. హోటలు మార్గమును చూపువాడు ప్రతి రైలుదగ్గరకు వచ్చుచుండును.
అద్భుతమైన యేర్పాట్లు
ఇతర రాష్ట్రములనుండి వచ్చు పెద్ద మనుష్యులకు సమయానుకూలముగ ప్రత్యేక సౌకర్యములు చేయబడును.
శేట్లు విస్తారముగా తగ్గింపబడినవి. (2497)

తెనుగు తెలిసినవారు మిక్కిలి సులభముగా ఆంగ్ల భాష నేర్చుకొనవచ్చును.
ఇది 10,000 ప్రజలచే చదువబడి స్పష్టపడి చెందినది.
ఆంగ్లకొరసాని పటముగల మాతృక గ్రంథమును గమనించి చూచి పుస్తకమునుకొనుడు. ఈ పుస్తకము నందు మేము తెలిపిన ప్రకారములేనిచో పైకము వాపసీయబడును.
ఆంగ్ల ఆశాన్ లేక ఆంగ్ల బోధిని.
60 దినములలోగా ఎవరైనను ఆంగ్ల భాష నేర్చుకొనవచ్చును.
ఆంగ్ల భాషను మాట్లాడుటకును, చదువుటకును, వ్రాయుటకును బాగుగా నేర్వను. 600 పుటలు గల పెద్దగ్రంథము ధర కాపీ 1-8 రు 2-0-0 తపాలాబిళ్ళ రు 0-8-0.
టి. రాజగోపాలు మొదలియారు, 302, టంకశాలవీధి, మదరాసు.

శ్రీ కృష్ణ వతార తత్త్వము

సకలపురాణరత్నములనుండియు, మహాభారత పారివంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథలను సంగ్రహించి వరుసగా సులభమున వచనరూపమున నిందువ్రాయబడును. సకల సంస్కరణములు తొలగినట్లు ఆనందు శాస్త్రియసమాధానములు వ్రాయబడును. విశేషములు గలతావుల సంస్కృతశ్లోకము లుదాహరింపబడును. పూర్వమున కనుకూలించు స్తోత్రములను గ్రంథవంతక పొందుపఱుపబడును. శ్రీ కృష్ణచరిత్రమును సమగ్రముగా వ్రాయుటకే యీ ప్రయత్నము. భక్తికర్మయోగజ్ఞానమార్గముల దెలుపుట కిది కల్పవృక్షము. మతభేదము లేచరిత్రమున జదివిన సమాలము నశించునని గట్టిగా జెప్పగలను. ఇతర దేవతాదేవతలను లిందుండవు. ఇట్టి యుత్తమగ్రంథము చక్కగా ముద్రించి 320 పుటలకు దక్కపగాకయుండ జైంహాచేయించి మాడుకలకొకసారి 1-8-0 లకు వి. పి. గా పంపబడును. 12-0-0 లు దయచేయించువారి కేరలు పొమ్మని ప్రకటింపబడును, 8 సంపుటలకు దక్కపగాదు. 1-0-0 అడ్వాన్సుతో జంబాదాముల తమ సమృద్ధిని వెల్లడించును. ఈసత్కార్యము వాంఛదేశీయులగు సజ్జనులు నాచేతనేయించి కృతకృత్యులు గావలయునని ప్రార్థియమగును.
ఆంధ్రప్రదేశ్ మద్రాసు ముద్రితమై సిద్ధముగనున్నది. 3 సంపుటములు ధర రు 12-0-0.
2203 వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. (1223)
జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, ఆంధ్రప్రభానందాచార్యులు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

"హెన్ మాస్టర్స్ వాయిస్" గ్రామఫోనులు

ధర రు 75 అంతకు హెచ్చుగలలో గలవు. తెలుగు, అరవము, సంస్కృతము, కన్నడము, హిందూస్తానీ మొదలగు భాషలలోను, ఇతరభాషలలోను గీతాదులు ఎక్కువను ముద్రితమై వచ్చుచున్నవి.
వ్రాసిన క్యాటలాగు ధరముగా పంపబడును.

Homer & Co,
175 Broadway, Madras.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ జననము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్ర తియింట నుండదగినది
ఆంధ్రప్రదేశ్ జననం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

తో కామయహర కస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ నుండి నేను బోకనేవ చేయుచునుండగతి తమకు తెలియింపవచ్చును.
ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా . ఇండియావారుమాత్రము
గాక బర్మా, సిలీస్, మలయా, స్ట్రేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో
స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి
నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (తో కామయహర కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుకు
చాచి, ముసలివారు, వారు తీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త శత్రువులు,
సకలశ్వరములు, మాండ్లము, శీతవాతము, ప్రకృతలయ్యాదులు. ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన శ్మశ్మలు,
కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసకాసము, పల్లవోప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్ష్వామెంబా, ప్లేగు, జ్వరములు
మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు ఆసుపానశ్రుతిలో నున్న ప్రకారము వాసిన తప్పక నుణుమును. నలు
దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రములు వేనవేలు గలవు. ఒకడభా నాతో స్నేహము చేసిన
వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 పాస్తాఖర్చు కర. 6 బుడ్ల వెల పాస్తాఖర్చుతో ర్పు. 1-8 0. 12 బుడ్ల
ర్పు. 2-12-0. 25 బుడ్ల ర్పు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల మైసూరు.

స క ల నా వ్పు ల కు, బా ధ ల కు

SLOAN'S LINIMENT

వా డు డు.

గొప్ప బ్రహ్మగారి బొమ్మను చూచితిరను. బాధననివారించుటకు ఒకబాడిని
హాజరులోనుంచుకొనుడు. నిమిరుతాయుత్త శిశువులు, గాయములు, నీచ్రనొప్పి, నాడి
నొప్పి మొదలగువాటికి దివ్యవృద్ధము. అన్ని బాధధరుకాములందు దొరకును.

ఓరియంటల్

గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ
జీవ భీమా కంపెనీ, లిమిటెడ్.,
1922-1924 గత మూడు సంవత్సరములుగ
కంపెనీ వ్యవహరించినందులకు ఫలములు:
లాభములు రూ 51,00,000
జీవ భీమాలపై రూ
1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి
రూ 22½ చొప్పునను
యెండ్ల మెంటు భీమాలపై రూ
1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి
రూ 18 చొప్పునను

అధిక మైన బోనసులు.
అభ్యదయాభిముఖమునం దుండు ప్రజాభిమాన
మును కంపెనీ బడసినందులకు నిరూపణము.
నూతన భీమాలు { 1923 - రూ 1,74,00,000
1924 - రూ 2,37,00,000
ఈ సంఖ్య లింక నధిక మగుచున్నది.
ఆదాయకరముగ జీవ భీమాలయందు
ధన ముంచుట కిదియేతరుణము.
వివరముల కీక్రింది విలాసములకు వ్రాయుడు:-
బ్రాంచి సెక్రటరీ
ఓరియంటల్ భీమా కట్టడములు
తపాల పెట్టె 8, మదరాసు
బెంగళూరు బ్రాంచి: 672
నెం 3, సాత్ పెరేడు, బెంగళూరు
టివండ్రం బ్రాంచి: ట్రివండ్రం.

అచక భస్మము

శ్రీ ముక్త్యలరాజావారి సంస్థానమున సక్రమముగా
800 పుటములు వేయబడినది. డయిటిన్ అనే బహు మూత్ర
వ్యాధిని బోగొట్టిఅందుండు తీపిపదార్థమును మాయముచేయును.
కేడిని, దగ్గును, క్షయను బోగొట్టి కఫమును తగ్గించును.
అనుపానవి శేషములచే నన్ని వ్యాధులను నుదుర్చును.
సహస్రపుటాశ్రకమున కంటె హెచ్చుగుణియిచ్చును.
ఉపయోగించు విధము వందలతో పంపబడును.
2426 వెల రులం 1 కి ర్పు 5-0-0 లం. 2
మేనేజరు, ఆర్థర సాయనశాల,
1264 మద్రాసు. (కృష్ణాపట్ణం).